

Kohilas sai uus
tehas nurgakivi. Lk 3

Arvamus-
festival
pakkus
huvitavaid
elulisi
teemasid

Lk 8 ja 9

Lipuvabrik-
kõikide
lippude kodu
Lk 10-11

Kaitseliidu hing-
Manivald
Kasepõld

Lk 12-13

**PVC
AKNAD
- 62%**

Rapla Viljandi mnt:19

Amves ☎ 489 7306

RAPLAMAA Sõnumid

KOLMAPÄEV, 19. august 2015 Nr. 33 (2887)

Sõltumatu nädalaleht | www.sonumid.ee | Hind 1.85 €

Keskel kindralleitnant Johannes Kert, Kaitseliidu
ülem aastatel 1993-1996.
Foto: JAAK KADARIK

Järvakandis räägiti jälle Kaitseliidust

Laupäeval, 15. augustil said Järvakandis kokku inimesed, kes 25 aastat tagasi olid seotud Kaitseliidu taastamisega. Kutsutute hulgas olid Kaitseliidu malevate esimesed pealikud; ohvit-

serid, kes Kaitseliidu ülematena ametis olnud; taastatud Kaitseliidu esimese keskjuhatuse liikmed, Järvakandis 1990. aasta 17. veebruaril taastamiskoosolekul osalenud ja Kaitseliidu suurkogu delegaadid. Lk 4

Juhtkiri

Väga uhked ei saa me esialgu veel olla

Homme tähistame oma riigi taasiseseisvumise päeva. Sel puhul on meil täielik õigus väga paljude asjade üle uhkust tunda. Kõigile katsumustele vaatamata oleme rahvana selle suhteliselt lühikese aja jooksul mõndagi saavutanud.

Eelkõige tuleb olla uhke muidugi nende inimeste üle, kes toona, kakskümmend neli aastat tagasi ajaloo poolt ette soodetud võimaluse maksimaalselt ära kasutasid ja olid saavutatud eest valmis ka võitlema.

Paraku ei ole aga õige väita, et oleme saanud selle kõik ohvreid kandmata kätte. Need kakskümmend neli aastat, mis me vabadena oleme elanud, on eesti rahvalt nõudnud vägagi suurt meelekindlust.

Samas ei õigusta seni tehtu üle uhke olemine tegemata jätmisi või valestitegemisi, ammugi mitte tegemisi, mis tehtud mingi kitsa grupi huvides ülejäänute arvel. Eriti siis, kui lööme kokku kaotused, mis rahvas tervikuna parema homse nimel on pidanud üle elama. Vaba riigi kodanikena on meil kohustus oma riigi käekäigu pärast muret tunda ja ka õigus enda poolt valitud juhtidelt küsida, miks on paljud asjad ikka veel nii, nagu nad on ja miks me ei tea täpselt, mida meil rahvana homselt oodata on. Me peame ausalt endale tunnistama, et väga paljud asjad oleme ise õigel ajal tegemata jätnud.

Kui eelmisel nädalavahetusel Paines peetud arvamusfestivalil välja öeldud probleemid ja mured ühe korraga pilvena lendu oleksid tõusnud, võinuks seal pimedam olla kui täieliku päikesevarjutuse ajal. Muide, ka selle üle võiksime me ju tegelikult uhked olla, et kord aastas tohime hulgakesi Painesse kokku sõita ja oma muresid kurta. Aga see uhkus ei saa väga kaua kesta, sest me ju ei tea, mis selle kurtmise tagajärjel sünnib. Kas võiksime näiteks loota, et valitsuskaliteerioon tõstabki sügise saabudes kevadel sõlmitud koalitsioonileppe lauale ja teeb selle paremaks? Aga teeb seda nii, et võtab arvesse kõik, millest Paines erinevatel lavadel, otsestuudioties ja kus kõik veel räägiti ega mõtle selle juures kordagi, kas pärast sellist valitsusprogrammi neid veel ka tagasi valitakse.

Vaat kui me ükskord selleni jõuaksime, et meie poolt parlamenti valitud ja sealt edasi valitusse tõusnud ei mõtle enam sellele, kuidas ennast saavutatud juurde kinnistada, vaid arutavad toes ja vaimus selle üle, kuidas rahva elujärge edasi viia, siis võime tõesti oma riigi ja juhtide üle väga uhked olla. Aga sinna läheb ilmselt veel aega.

Südamelt ära

Nädal aega vana mure

Tõnis Tõnisson

Läinud kolmapäeval ei jõudnud Raplamaa Sõnumite värske number kõigi lugejateni. Kahjuks juba teist korda selle lühikese suve jooksul. Toimetuseni jõudnud info põhjal oskame edasi öelda, et trükkimasin oli Sõnumite trükkimise ajal tõrkuma hakanud.

Leht anti ekspedeerimisega (laialikande korraldamisega) tegelevale Lehepunktile üle öösel pisut enne kella kahte. Väidetavalt ei olnud kaugemale sõitvad autod valmis meie pakke ootama ja nii said tellijad värske lehe kätte ainult Tallinnas ja Harjumaal. Väidetavalt jõudis see seal kandis ka müüki. Väidetavalt sellepärast, et neid asju ei saa toimetust kontrollida. Kuna lehe väljaandjal on Raplas säilinud kolm müügipunkti (Konsumi, Meie poe ja Väart Raplamaa Toote kauplused),

siis saime lehe oma jõududega lõunaks ka sinna toimetada. Ülejäänud ei sõltunud enam meie tahtest.

Selle loo võiks ju ka kirjutamata jätta, sest midagi väga traagilist ühe nädalalehe hilinemisega ju ei kaasne. Midagi hullu ei ole ka selles, et ühel osal toimetuse töötajatest kulus suurem hulk kolmapäevaseid töötunde telefonikõnedele vastamiseks. Selle järgi, kuidas kõned meieni jõudsid, saanuks koostada ajalehtede laialikande graafikut: esimene kõlistaja päris aru juba mõni minut pärast kella kaheksat, viimane (jätan neljapäevahommikused helistajad praegu kõrvale) võttis toimetusega ühendust pärastlõunal mõni minut neli läbi.

Varajastele arupärimistele ei osanud me alguses midagi kosta, sest ei teadnud isegi, mis juhtus. Selgitusi anda ei osanud muidugi ka Eesti Posti Rapla kandekeskuse postiljonid, sest ka neid polnud infovääriksusteks peetud. Esimese pooltunni jooksul ei saanud selgust veel ka trükikojast ja Lehepunktist, sest õised vahetused olid juba läinud ja hommikused alles tulid. Olgu öeldud varajastele helistajatele selgituseks – me tõesti veel ei teadnud, mis toimub. Piinlik muidugi, aga

nii see kahjuks on.

Enamik toimetusse helistanutest olid meeldivalt arusaavad – pole hullu, ootame homseni. Oli muidugi ka väga pahaseid kõnesid, aga eks needki ole ju õigustatud: kui inimene on midagi tellinud (ja sugugi mitte väikese raha eest), siis on tal täielik õigus ka kurjustamiseks.

Kõik see poleks ju tegelikult üldse kirjutamist väärt, kui mõni asi ei oleks ka toimetuse enda südamele kripeldama jäänud. See, et trükkimasin vahel tõrgub, ei ole ju teema, mille üle vaielda, samuti nagu see, et kui mingi asi ei ole õigeaks ajaks valmis saanud, siis ei pea kümned inimesed selle järele asjatult ootama. Küll aga võiks info tekkinud probleemidest paremini ja kiiremini liikuda. XXI sajandil ei tohiks võimalustest ju puudust olla. Piisab, kui paari lühilausega meilitsi asjaosalisi takistuse ilmnemisel teavitatakse ja kõik.

Ja viimast korda: see ei väärriks üldse pikka kõnelemist, kui asi puudutaks ainult Raplamaa Sõnumeid. Hilinemisi ja tulemata jäämisi tuleb ette ka teiste väljaannetega ja ka siis on lugejad hämmingus, et kuidas toimetused, lehekandjad ja lehemüüjad ei tea, mis tegelikult toimub.

Küsitlus

Mida arvate arvamusfestivalist?

Sigrid, kodune: Ma ise ei käinud, vaatasin telekast, aga jäi mulje, justkui oli kõik ja mitte midagi. Vähem lavasid oleks pidanud olema.

Tiit, õpetaja: Hästi arvan. Ise ei osalenud, aga nii palju, kui suutsin, jälgisin. Inimene saab välja öelda, mida mõtleb.

Tõnu, restauraator: Ei ole käinud. Interneti kaudu vaatasin. Kui aega oleks, osaleksin isegi. Head muljed on üritusest.

Adolf, pensionär: Vajalik üritus on, aga ei tea, kas kasu ka on.

Airi, müügiesindaja: Ei oska midagi arvata. Ise ei osalenud, uudistest vaatasin. Väga hea, et inimesed tahavad arvamusfestivali avaldada.

Peeter, pensionär: Täitsa tore asi, jälgisin raadio vahendusel. Kindlasti on vajalik üritus, et silmaringi laiendada, ja teise arvamusfestivali loevad ju tegelikult väga palju.

Küsis Stina Andok
Pildistas Jaak Kadarik

Ajaleht 72 aastat tagasi

Rapla vabatahtlik tule-tõrje 45-aastane

Maa Sõna 3. augustil 1943: „Pühapäeval (1. augustil) pühitses Rapla vabatahtlik tule-tõrje oma 45. aastapäeva. Sel puhul oli Rapla spordiväljakule üles rivistatud Rapla vabatahtliku tule-tõrje meeskond ühingu lipuga. Paraadi võttis vastu Harjumaal brigaadipealik A. Sork ühes Rapla divisioonipealiku R. Pukspuuga.

Reale tule-tõrjujatele anti üle hoolsusmärgid. 45 aasta märgi said ühingu liikmed Schütz ja Burmeister, kes ühingu asutamisest saadik on olnud ühingu liikmed.“

34 naiskinomehaanikut kursustelt

Samast lehest: „Nõmme tööstuskooli ruumides toimus laupäeval (31. juulil) naiskinomehaanikute kiirkursuse lõpuaktus. Kursuse lõpetas 34 kursustlast.

Aktusel pöördusid lühikesete sõnavõtudega lõpetajate poole Ostland Filmi Tallinna osakonna tehniline juhataja

P. Leithammel ja Nõmme tööstuskooli juhataja R. Vasari.

Äsjalõppenud kursused olid Eestis esmakordsed. Tõuke nende korraldamiseks andis vastavate oskuslike meestööjõudude puudus.“

Kohilas tähistati vabane-mispäeva

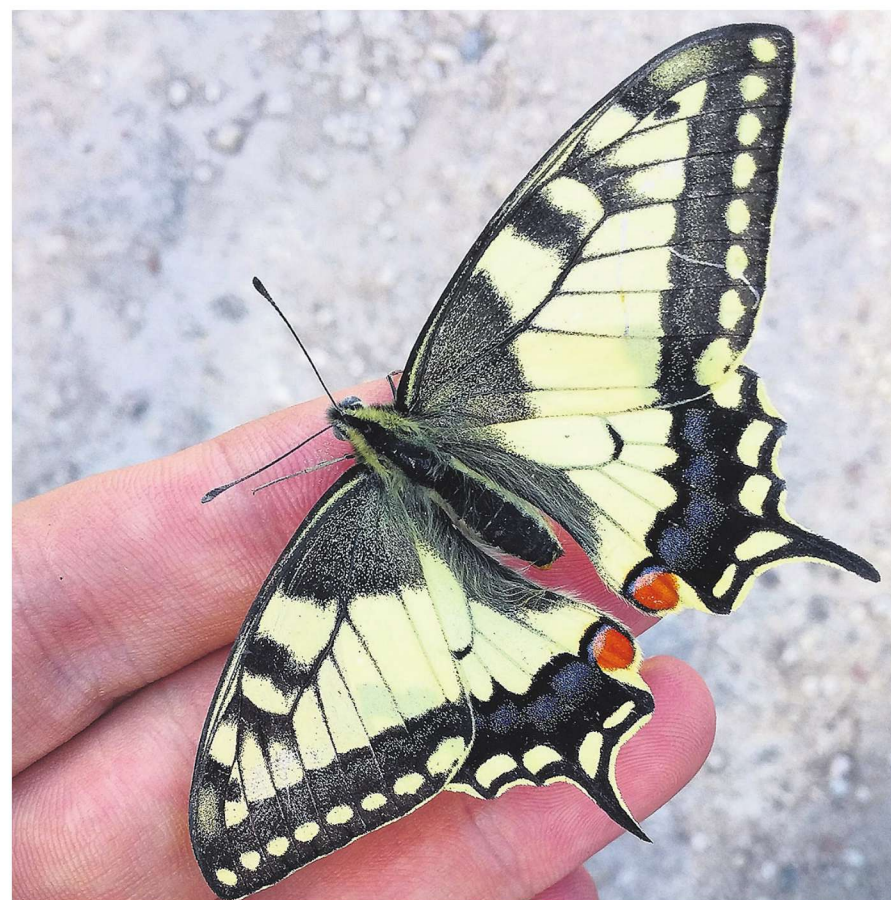
Maa Sõna 26. augustil 1943: „Kohila tähistas oma vabanemise teist aastapäeva. Pärja Vabadussõjas langenud kangelaste mälestussambale asetas Kohila (omakaitse) pataljoni ülem leitnant E. Heinaru. Pidulikust aktusest Kohila pargis võttis osa üle tuhande inimese ümbruskonnast.

Pidukõne pidas U. Stockholm Harju maleva staabist, kes rõhutas kindla otsustuse tähtsust rahvaste elus. Kompaniitülem leitnant O. Lainurm oma sõnavõetus tuletas meelde sündmusi kahe aasta eest.

Aktust kaunistasid oma ettekannetega segakoor ja orkester.“

Päevapilt

Foto ja tekst: Siim Solman

Liblika liike on maailmas väidetavalt üle 28 tuhande. Kui märkad oma koduüel liblikat, kes on midagi palju enam, kui tuunitud kapsauss, äratub ta huvi ja tähelepanu. Nii juhtus ka minuga.

Sotsiaalse näoga ettevõtte uus tehas sai nurgakivi

Vivika Veski

Latvijas Finieris ehitab Kohilasse uue vineeritehase, mis toob aasta pärast piirkonda juurde 160 töökohta.

Läti ettevõtte Latvijas Finieris gruppi kuuluva OÜ Kohila Vineer tehase laienduse teine etapp sai eelmisel kolmapäeval nurgakivi. Laiendus läheb käiku järgmise aasta lõpus. Ehitustööd hõlmavad kontori ja olmeploki rekonstrueerimist ja juurdeehitust ning tootmishoone olulist laiendust koos valmistoodangu lao väljaehitusega. Paigaldatav uus sisseseade võimaldab toota mitmesuguste pinnakatetega kvaliteetseid vineertooteid.

Latvijas Finierise juhatuse esimees Jānis Ciems lubas nurgakivipanekul, et lähemas tulevikus on Kohila Vineer väga moodne ja efektiivne vineeritehas.

Kohila vallavanem Heiki Hepner ütles, et uute töökohtade lisandumine valda moodustab ainult ühe osa sellest, mille pärast rõõmu tunda. Suurem osa on tema sõnul see, et Kohila Vineer on julgenud

Vasakult - Juris Bone (Läti Vabariigi suursaadik Eestis), Heiki Hepner (Kohila vallavanem); Indre Julge (SEB Pank, juhatuse liige), Timo Kangas (Raute OY, juhatuse liige), Väiko Dorbek (Kohila Vineer OÜ, juhatuse esimees), Janis Ciems (Latvijas Finieris AS, juhatuse esimees), Uldis Bikis (Latvijas Finieris AS, nõukogu esimees).

Foto: SIIM SOLMAN

välja öelda, et on 21. sajandi ettevõtte, see tähendab väga tugeva sotsiaalse näoga, toetades

Kohila vallavalitsuse ja Kohila inimeste ettevõtmisi. „Nad aitavad otsida lahen-

dusi, kuidas oleks parem kohalikku elu edasi viia,” lisas Hepner.

Nurgakivi paigaldamisel osales ka Läti suursaadik Eestis Juris Bone, kes tões

oma sõnavõtus muheldes, et peaaegu kõik eestlased teavad vähemalt ühte lätikeelset sõna – *saldējums*, kuid nüüd võiks lisanduda veel üks uus läti-keelne sõna – *saplāksnis* ehk vineer. Uue hoone pindala on 17 700 ruutmeetrit. Selle projekteeris ja seda ehitab Maru Ehitus OÜ. Esimeste seadmete paigaldusega alustatakse juba septembris.

Maru Ehituse juhatuse esimees Tõnu Kull rääkis, et neil valmis just Jõhvi riigigümnaasiumi hoone ja Kohila Vineeri laiendusele nurgakivi panes on tal hea meel tõdeda, et Eestis ehitatakse hooneid, kus luuakse väärtust ja kus õpetatakse väärtust looma.

Kohila Vineeri tegevjuht Väiko Dorbek ütles, et tehas hakkab valmistama lõpptoodanguks olevat vineeri kogumahuga 45 000 kuupmeetrit aastas, mis moodustab Latvijas Finierise kontserni toodangust 18 protsenti.

Dorbek rääkis, et nurgakivi sisse pani ta lisaks värsketele ajalehtedele ja muule päevakohasele ka kirja selle nurgakivi leidjale.

„Las selle sisu jääda praegu saladuseks, siin on minu selle tehasega seotud soovid,” ütles Dorbek.

Märjamaa vallamajas vurisevad õmblusmasinad

Reet Saar

Eelmisel nädalal hakkasid Märjamaa vallamajas taas õmblusmasinad vurisema nagu paljude aastate eest.

Teise korruse suures saalis, kus varem volikogu oma istungeid pidas, on üks osa ruumist kergvaheseinaga eraldatud ja sisse seatud neli töökohta lasteriide õmblamiseks. Siin pakub tööd OÜ Matsi Vabrik, mille omanikud elavad Läänemaal.

2012. aastal asutatud pere-ettevõtte õmbluseni lasteriideid allhankena. Selle miinus on, et tööd pakutakse siis, kui tellijal on vaja, ja seetõttu otsustati võtta ohjad oma kätte. „Vaatame, kuidas Märjamaal asjad käima lähevad. Ehk saab lisada veel ühe töökohta. Ega sellele pinnale rohkem mahugi, seda enam, et alanud nädalal lisandub veel spetsiaalõmblusmasinad,“ rääkis juhatuse liige Erko Leemet.

Märjamaal õmmeldakse hetkel väikelaste rõivaid oma-

nike teisele ettevõttele Breden Kids OÜ, mille kaubamärk Breden on registreeritud Euroopa Liidus, Norras ja Venemaal. Leemet ise sõidab praegu iga päev Haapsalust Märjamaale, et kõik tootmiseks vajalik paika sättida. Algul oli perel mõte õmblemise sisse seada Haapsalus, aga kui saadi teada, et Märjamaal on vabu töökäsi ja leiti sobiv pind, läks töö siin käima.

Läinud nädalal pildistati esimesi Märjamaal valminud tooteid kodulehe ja e-poe jaoks ja peagi avaneb uus koduleht www.bredenkids.eu. Kokkulepped oma toodete müümiseks elustilipoodides on samuti olemas. Laupäeval demonstreriti Tallinnas Kadrioru pargis kuue lapse seljas ja peas Bredeni rõivaid. Mütsid, toru- ja kaelussallid on seni olnud ettevõtte põhitoodang ja jäävad selleks ka edaspidi, püksid-pluusid on olnud kõrvaltoodang.

Leemetite peres on kolm last. Kui pereema meelepä-

rased lasteriideid otsis ja ikka neid kõige õigemaid ei leidnud, hakkas ta neid ise tegema. Tellimusi hakkas teisteltki tulema. Nii sai pere-ettevõtte alguse. Mudelite kavandaja on abikaasa Merle. „Toode peab valmima rõõmsa meele ja avatud südamega, siis on seda ka kergem müüa,“ kommenteeris Erko nende strateegiat. Mehe sõnul on emadele üha olulisem, kus ja kuidas riided on valmistatud ja millist elustiili neid ostes toetatakse. Leemet nentis, et nende rõivad on kallimad, aga klientuuri leiab. Teavitamine ja fotod on väga olulised, aga emad ise on kõige tõhusam reklaamikanal. Emadel on näiteks beebigrupid. Kui ühel on juba nende toode ja ta kaupa soovib, hakatakse seda agaramalt tellima.

„Meil on palju veel arendada, aga tean, et oleme õigel teel,“ ütles Erko Leemet veendunult.

Väikeses kollektiivis töötab praegu kaheksa inimest.

Eesti taasiseseisvumispäeva puhul heisatakse Eesti lipud

Neljapäeval, 20. augustil on taasiseseisvumispäeva puhul Eestis lipupäev. Eesti lipud heisatakse kõikidele elu-, äri- ja büroohoonetele. Lipud heisatakse hiljemalt kell kaheksa hommikul ja langetatakse

päikeseloojangul.

20. augustil 1991 võttis Ülemnõukogu vastu otsuse „Eesti riiklikust iseseisvusest“. Otsus lõpetas nõukogude okupatsiooni ning taastas Eesti riikliku iseseisvuse,

muu hulgas taastati diplomaatilised suhted teiste riikidega. Esimesena tunnustas Eesti taastatud iseseisvust 22. augustil 1991 Islandi Vabariik.

Riigikantselei

19.-25.08.2015

HEAD HINNAD

E EHTUSKESKUS

TUTVU TEISTE AUGUSTIKUU KAMPAANIAPAKKUMISTEGA LEHEL WWW.ETK.EE

AIAMAA MUST MULD

2.45

Pakkumine Säästukaardi ja Säästukaarti- klientidele! Tavahind: 3.85

VESIDISPERSIOONVÄRV LATEKS

4.55

Pakkumine Säästukaardi ja Säästukaarti- klientidele! Tavahind: 7.39

LÖHKUMISKIRVES FISKARS X11

28.50

Pakkumine Säästukaardi ja Säästukaarti- klientidele! Tavahind: 45.50

KLAAS- JA KIVIVILLAD

SÄÄSTUKAARDIGA

-15%

Jaama Konsum/Rapla E-Ehituskeskus, Viljandi mnt 126 Rapla, E-P 8-20

Rohkem pakkumisi: etk.ee ja Rapla Tarbijate Ühistu

Käru alevikus tõuseb veeteenuse hind

Siim Jõgis

Käru alevikus rakendub alates 1. oktoobrist uus veeteenuse hind. Praegu maksavad Käru elanikud ühe kuupmeetri vee eest 1,1388 eurot, alates 1. oktoobrist tõuseb see 1,22 euro peale. See eest reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hind hoopis langeb. Praegu tuleb selle eest maksta 1,3143 eurot kuupmeetri kohta. Oktoobri algusest langeb see 1,296 euro peale.

Käru valla vee-ettevõtja on alates eelmise aasta 1. märtsist OÜ Türi Vesi. Käru vallavanem Elari Hiis selgitas, et kuna hinnatõus on kooskõlastatud konkurentsiametiga, on see õigustatud.

Politseiteated

Järvakandi vald

10. augustil kella 22.15 paiku lõi 25-aastane mees Järvakandi alevis Vabaduse tänaval 44-aastast meest. Politsei pidas lööja teo toimepanemises kahtlustatavana kinni.

Märjamaa vald

12. augustil kella 15.40 ajal toimus liiklusõnnetus Tallinna-Pärnu-Ikla mnt 68. kilomeetril, kus sõiduauto Škoda Fabia juhtinud 71-aastane Anne sõitis ristmikul külje pealt otsa peateel Pärnu suunas liikuvale sõiduautole Volkswagen Caravelle, mida juhtis 43-aastane Sergejs. Kiirabi toimetas Volkswagenis kaasreisi-jana viibinud 39-aastase Olegsi Pärnu EMO-sse, kust ta pärast esmaabi andmist lubati kodusele ravile.

Politsei- ja piirivalveamet

Päästetead

Liiklusõnnetused maakonnas

13. augustil kell 4.51 said päästjad väljakutse Rapla valda Hagudi alevikku, kus oli veoauto külili kraavi paiskunud. Päästjad eemaldasid akult juhtme.

16. augustil kell 2.38 teatati häirekeskusele liiklusõnnetusest Märjamaa vallas Vaimõisa külas. Päästjad likvideerisid sündimise.

Lääne päästkeskus

Mõraste küla sai uue silla

Mariliis Vest

Märjamaa valla Mõraste küla elanikud olid kimpus sealse jalakäijate sillaga, mis ühendas kahele poole jõge jäävat küla. Sillal on korralik toekas betoonist alus, kuid puidust pealisehitis oli lagunenenud ja palgid mädanenud. Ehkki tegemist on eramaale jääva sillaga, aitas Märjamaa vald külaelanikel seda korras-tada.

Murelik külaelanik pöördus Raplamaa Sõnumite poole nädalapäevad tagasi. Tema jutu järgi ning vallaametnike kinnitusel asub sild eramaal, mille tõttu ei ole silla remont Märjamaa valla kohustuste seas tegelikult olnudki. Külaelanike sõnul koguti allkirju

Silla lammutamine on täies hoos.

Foto: SIIM SOLMAN

selle parandamiseks tegelikult juba paar aastat tagasi, siis aga tulutult. Märjamaa abivallavanema Triin Matsalu sõnul ei olnud vahepealsel ajal suuremat remonti võimalik planeerida rahaliste vahendite

puudumise tõttu.

Külaelanike sõnul tundsid silla vastu kõige vähem huvi selle omanikud, kellel otseselt pole tarviski seda kasutada. Seega ei näinud nad ka põhjust sellesse suuri summasid inves-

teerida. Nii oligi külarahvas mõneti täbaras olukorras, kus valla vastutusel sild pole ning eraomanikud sellest ei hooli. Matsalu sõnul on sõltumata sellest, et sild asub eramaal, vald seda aastate jooksul ka

varem remontinud ja läbitavana hoidnud.

Eelmisel neljapäeval, kui käisime olukorda kohapeal uurimas, et näha, kui täbaras olukorras sild on, olid nii meile kui ka mõnele külaelanikule üllatuseks juba suured masinad kohal ning silla lammutamine käis täie hooga. Töö käigus võeti külarahva abil maha kogu sild ning ehitati täiesti uus. Kõik kohalikud inimesed ajakirjanduse kohalolekust vaimustuses ei olnud, kuid kui uurisin inimestelt, kui oluline see sild on, siis tuli välja, et mõned inimesed sealt pidevalt ikkagi üle käivad. Suuri õnnetusi lagunenenud sillal siamaani juhtunud ei olnud.

Uue silla ehitamisel aitas materjalidega kaasa Märjamaa vald, kellele on külaelanikud väga tänulikud. Ka Matsalu kinnitab, et kokkuleppel maaomanikuga toetab vald tänava silla remonti materjalide osas ning ehitustööd jäävad külaelanike kanda. Täna on sild valminud, puudu on vaid käsipuu, mis on puutöökojas tegemisel ning lisatakse hiljem.

Maakonnas varastatakse autode numbrimärke

Siim Jõgis

Alates maikuust on politseile teada antud 17 mootorsõiduki numbrimärgi vargusest Rapla maakonnas.

Eriti on silma paistnud august, sest kuu esimestel nädalatel anti politseile teada kaheksast numbrimärgi vargusest.

Vargusi on toime pandud Rapla linnas, Alu ja Kehtna alevikus ning Tamme külas. Politsei ei ole praeguseks täheldanud, et varastatud numbrimärke on kasutatud õigusrikkumiste toimepanekuks.

Selgitab Rapla politseijaoskonna juht Janno Ruus:

Täpsem põhjus, miks numbrimärke varastatakse, ei ole hetkel teada, kuid võimalusi on üldjoontes kolm: eesmärk toime panna õiguserikkumisi, kleptomaania või lihtsalt kellelegi rumal „nali“. Igal juhul põhjustab varas oma tegevusega inimestele palju

tülikat asjaajamist ja kindlasti ka varalist kahju.

Politsei nendes väärtegudes kedagi kinni pidanud ei ole, kuid töös on erinevad versioonid ja koostöös kogukonnaga püüame teo toimepanija välja selgitada. Oleme sotsiaalmeedia vahendusel inimeste poole pöördunud ja abi palunud <https://www.facebook.com/turvalineraplamaa>. Siinkohal jääb üle seda abipalvet korrata.

Kui kellelgi on infot võimaliku isiku kohta, kes võib nende juhtumite taga olla, siis ootame seda telefonil 489 2910 või 612 3000 või e-postiga aadressil laane.vihje@politsei.ee, vajadusel tagame infojagaja anonüümsuse.

Politsei tegeleb aktiivselt sellega, et kogukonna rahu ja turvatunnet häiriv tegutsemine lõpetada ja teo toimepanija vastutusele võtta. Kõigi juhtumite osas on käimas väärteomenetlus karistusseadustiku § 218 alusel, käsitleb see varavastast süütegu vähevärtusliku asja ja varalise õiguse vastu ning sellise teo toimepanijat on võimalik karistada rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

rappeli keskus

TERE, KOOL!
12. - 31. august

RakserSport

instrumentarium

emt Elion

Jardin LILLED

PESUPARADIIS

SELVER

weekend

Rapla Raamat

Pop!

TRENDY BAGS & ACCESSORIES

KLICK

PÄEVIK TASUTA!

* Ostes vähemalt 30 euro eest koolikaupu Rappeli Keskusest, saab päeviku Rappeli Rapla Raamatust TASUTA!

www.facebook.com/RappeliKeskus
www.rappeli.ee

Järvakandis räägiti jälle Kaitseliidust

Tõnis Tõnisson

Laupäeval, 15. augustil said Järvakandis kokku inimesed, kes 25 aastat tagasi olid seotud Kaitseliidu taastamisega.

Kutsutute hulgas olid Kaitseliidu malevate esimesed pealikud; ohvitserid, kes Kaitseliidu ülematena ametis olnud; taastatud Kaitseliidu esimese keskjuhatus liikmed, Järvakandis 1990. aasta 17. veebruaril taastamiskoosolekul osalenud ja Kaitseliidu suurkogu delegaadid.

Korraldajad saatsid välja enam kui 400 kutset, silma järgi hinnates oli kohale tulnud ehk umbes 300. Mitmed, näiteks taastatud Kaitseliidu esimene ülem Kalle Eller, läkitasid kokkutulnutele oma tervituse ja vabandasid eemalejäämist oma tervisega. Nõnda ju ongi – suur osa nendest, kes kaheksakümnendate lõpus ja üheksakümnendate alguses aktiivsed olid, on täna juba üsna eakad. Ja paljusid, nagu näiteks tolaeagset Rapla maavolikogu esimeest Tõnu Saart, tänu kelle toetusele Kaitseliidu taastamine Rapla- ja üldse võimalikuks sai, täna meie hulgas enam ei ole.

Tagasivaade ajalukku

Kokkutuleku avas Kaitseliidu ülem brigaadikindral Meelis Kiili. Ta tunnistas, et on uhke olla sellise organisatsiooni eesotsas, mis sündis okupatsiooni tingimustes rahva enda algatusel ja on tõestanud oma elujõulisust. Ta tuletas meelde, et kui tookord ei oleks olnud inimesi, kes oma heaoluga riskides taastasid Kaitseliidu, siis oleks see võinud taastamata jääda.

Kaitseliidu ülem tõmbas paralleele naabritega: Soomes ja Lätis jäi analoogne organisatsioon taastamata, selle asemele loodi uus. Leedus on kaks konkureerivat organisatsiooni. „Ainult meie saame öelda, et Eesti Kaitseliit elas okupatsiooniaastad üle,“ ütles Kiili, tehes žesti 1990. aastal kindlameelselt tegutsenud meeste poole.

Rapla maavanem Tõnis Blank arutles oma tervituses, et ilmselt ei sattunud Kaitseliidu taastamise koosolek sugugi mitte juhuslikult Rapla maakonda. „Ammustest aegadest peale on sinne piirkond olnud vabaduse vardi kants,“ kinnitas Blank ja meenutas 1212. aastat, kui vene vägi pöördus Varbola linnusemüüri alt

Päev algas mehise ja kõlavalt lauldud hümniga.

Fotod: JAAK KADARIK

Kolonelleitnant Leo Kunnas: „See, millest räägib film „1944“, oli 1939. aasta järeleandmiste tagajärg.“

Kindralleitnant Johannes Kert (paremal) oli üks selle päeva kangelasi, kelle kätt tahtsid paljud surumas käia.

Eilne viib homsesse

Igal päeval on järg. Eeloleval reedel, 21. augustil kell 19 korraldatakse Vana-Vigalas Põrgupõhja punkri juures piknik muusika ja lihtsa jutuga. Jutukera veeretab Tauno Kibur, musitseerivad Piia Pöder, Morten Langi, Mick Pedaja, Uku Kübar, Aivar Joona ja Viktor Vassiljev.

Mõnes mõttes on see kummardus kunagistele metsavendadele, kes olid tegelikult kõik lihtsad inimesed oma lihtsate hobide ja eelistustega. Erilisteks inimesteks said nad läbi erilise aja. Aga eksib see, kes arvab, et piknikul lauldakse ainult sõjalaule ja räägitakse sõjajutte. Jutt on lihtsatest asjadest ja muusika tänapäevane, ainult võimalikult eestikeelne.

Korraldajad ütlevad: „Võta kaasa piknikukorv, poeta taskusse pisut raha moosekantidele annetamiseks ja arvesta sellega, et parklast punkrini on 800 m porist teed.“

tagasi, tuletas meelde 1343. aasta Jüriöö ülestõusu, mis sai alguse tänaselt Raplamaalt, ja 1858. aasta Mahtra sõda. Nii oli pigem seaduspärane, et 1990. aasta veebruaris tulid julged mehed kokku just Järvakandi.

Riigikogult tervitusi toonud kindralleitnant Johannes Kert (Kaitseliidu ülem 1993-1996) ütles sissejuhatuses: „Teie olete need, kellel oli julgust, otsustavust ja arukust teha seda, mida oli vaja teha just sel ajal.“ Need ei olnud tühjad

kontseptsiooni, selge oli ainult see, et Eestimaa vajab organisatsiooni, mis seisaks sisevaenlase vastu. Oluline oli näidata rahva vabadustahet ja valmisolekut seda kaitsta just seestpoolt. Ta tuletas meelde, et Kaitseliit on areenile tulnud alati just siis, kui on olnud vaja seista vastu sisevaenlasele. Nii oli see 1918. aastal, kui noor riik vajab rahva tuge, aga ka 1924. aastal pärast bolševike mässukatset ja nii oli see ka 1990. aastal, kui Eesti taasiseseisvumine oli muutumas reaalsuseks.

„Kõik Kaitseliidu ülemad, alustades Kalle Ellerist, Manivald Kasepõllust ja Johannes Kerdist, on olnud õiged mehed oma ajas ja nad on teinud just selles ajas õigeid valikuid,“ ütles Ühtegi. Kerge ei ole neil meestel olnud. Ta tuletas meelde nii Kaitseliidu vastu suunatud poliitilisi rünnakuid kui ka ajakirjanduse kaudu ühiskonnas kultiveeritud alaväärtustavaid hoiakuid. Sealt ajas edasi vaadates tunnistas ta, et oma pärssiv mõju on olnud ka tsentraliseerimisel, mis on piiranud kohapealset algatust ja seeläbi ka vastutustunnet. Ometi on Kaitseliit kõigi raskuste kiuste suutnud püsima jääda, mehitud ja tugevnenud.

Kaitseliidu ülesanne täna

Täna algusaastatel tehtud õigetele valikutele ja sellest tulenevatele õigetele otsustele on Kaitseliidul täna Eesti kaitseüsteemis oluline roll. „Kaitseliidu põhipanus on

kogu maad kattev turvavaip,“ rõhutas kolonelleitnant Ühtegi.

Hiljuti just Ukrainat külastanud kindralleitnant Johannes Kert tõmbas sealt Kaitseliiduga paralleeli: „Tänased Ukraina vabatahtlikud sarnanevad väga nende meestega, kes olid üheksakümnendate aastate alguses valmis Eestimaad kaitsma. Muide, just vabatahtlikud olid Ukrainas need, kes vastase rindel seisma panid. Võiks öelda, et kui armeeregulaarüksused „kooli“ jõudsid, oli suur osa tööst juba tehtud. Täna lahinguväli on varasemaga võrreldes oluliselt muutunud. Ka me ise peame olema avatud muutustele. Meil tuleb kohaneda vastasega ja õppida tegema asju, mis teda üllatavad. Peame olema võimalikult paindlikud.“

Brigaadikindral Meelis Kiili tõdes, et lähiaastad on keerulised ja isegi ohtlikud ning kinnitas tänase Kaitseliidu nimel: „Seda ei juhtu enam iial, et eesti rahvas vaatab tuimalt pealt, kuidas idapiiri väravad lähevad kellegi käsu peale jälle lahti.“

Kõnekoosoleku võttis kokku kolonelleitnant Leo Kunnas. Tema ülesanne oli rääkida filmist „1944“, mida tervituskõnede vooru järel Järvakandi kultuurihallis demonstreerima hakati. Aga ka tema jutt haakus eelkõnelejate omaga: „See, mida film „1944“ näitab, on tegelikult 1939. aasta sündmuste tagajärg. Kui järeleandmiste hinnaga loodeti hoiduda lähenevast sõjast, siis olid tagajärjed ehk isegi traagilisemad, kui ennast kaitsma asudes oleksid olnud.“

Kamraadide kokkusaamine

Kokkutuleku korraldajad olid jätanud enamiku aega siiski tavale suhtlemisele, mille taustal musitseeris ansambel Lindpriid. Mehise lõunasöögi ja õlle- või kaljakruusi kõrval (sõltuvalt sellest, kas mees oli autoga või autota) oli võitluskaaslastel mõndagi meenutada. Räägiti asutamiskeskustest, uljatest tegudest, nagu seda oli näiteks piiritulpade püstitamise 1990. aasta 3. septembril Komorovka küla taha Tartu rahu järgsele piirile. Tunnustati Kaitseliitu, kes esimeste vagude kündejaid ikka mees Kaitseliidu taastamise 25. aastapäevale pühendatud mälestusmedali) ning kiruti pisut ka tänast Eesti riiki, kes vabadusvõitluse veteranidest endiselt suurt midagi teada ei taha.

Alu tiigid jooksid veest tühjaks

Mariliis Vest

Alles kaks nädalat tagasi hõiskasid Alu elanikud rõõmust, et pikalt kestnud töö tulemusel said vasakpoolsed tiigid puhastatud ja korda. Nädal hiljem vaatas aga vastu koletu pilt veest tühjaks jooksnud mudasest mülkast.

Juulis lõpetatud hooldustöid nimetas Rapla abivallavanem Kalle Toomet edukaks ning rõhutas, et kõik osapooled on tehtud tööga rahul. Näha oli tiikides juba taimestiku kasvu ning veeloomade ja lindude ning kalade tagasitulekut.

Nädal pärast tööde ametliku lõpetamist kohapeal käies oli näha, et veest ei olnud aga suurt midagi järel ning väikeses lombis kõndis vaid üksik part. Kohaliku elaniku sõnul kadus kogu vesi üle öö ning alles eelmisel päeval olid tiigid veel ilusti täis olnud.

Tühjad Alu tiigid.

Foto: JAAK KADARIK

Tiikide tühjaksjooksmine oli Toometi sõnul tingitud sellest, et kuna parasjagu käisid alles lüüside hooldus- ja uuendamistööd, mida pole praeguseks täielikult valmis saadud, andis üks neist järele ja nii voolaski tiik veest tühjaks. „Looduslik õnnetus jõudis enne juhtuda, kui lüü-

sid uuendatud said,“ ütles ta. Toometi sõnul on õnnetuse eest vastutav ehitusfirma, kes tiigil töid teostas, ning parandustööd jäävad samuti nende kanda.

Täpsemad asjaolud saavad abivallavanema sõnul selgust homsel, neljapäeval koosolekul, kus arutatakse koos

ehitajatega lüüside kordategemist ning alustatakse ka parandustöödega.

Alus teostati tööde käigus kallaste korrastamine, muda väljakaevamine ja äravedu ning tiikide tagasitäide. Rajati ka uus veetaseme regulaator. Parempoolsete tiikidega alustatakse juba septembris.

Saagu Valgus muutis hinnad rahakotisõbralikumaks

Katri Reinsalu

Juba üle nädala on Saagu Valguse (SV) kaupluses rakendunud uus hinnapoliitika. SV meeskond võttis vastu otsuse hinnad ühtlustada ning klientidele rahakotisõbralikumaks muuta.

SV keskuse juhataja ja koordinaator Alma Linder ütles, et möte tuli pärast viimast kirbuturgu ühise arutelu käigus klientidega. Nüüdsest on kõik püksid 4 €, seelikud 3 € ja kleidid 5 €. Hind on sama, olenemata riideseme firmamärgist.

Lisaks on poel pakkuda laia valikut riideid ja retromööblit. Mööbel ei asu küll kaupluses, kuid müüja käest küsides saab esemeid taruhoovi uudistama minna.

Uue hinnapoliitika põhjuseks on paraku majanduslikult keerulised ajad. SV on kindlalt hoidnud huvihariduseks annetatud summad lahus organisatsiooni enda üleväljandamiseks vajalikest vahenditest. Huvihariduseks annetatud summade eest

Iga ost poest toetab Saagu Valguse tegevust.

Foto: JAAK KADARIK

korraldatakse lastele üritusi, harivaid õhtuid ja ühtlasi peetakse palgal õpetajaid tagamaks järjepidevus. Vabatahtlikel on õigus tulemata jätta, palgatud õpetaja tuleb iga kord. Sügisest alustab maakonnas viis huviharidusklassi. SV sisustab Eidapere, Kehtna, Märjamaa, Kaiu ja Rapla laste aega.

Seevastu tegevustoetust on

Saagu Valgusel raske saada. Nii ongi kaupluse tulu just nimelt see, mille eest maksab SV pinna rendi, oma muud arved ja palgad. Iga ost poest toetab tegelikult Saagu Valguse tegevust. Siiri Sisask kutsus poodi õiglaselt SV südameks ja vereringeks. Kui poel ei lähe hästi, siis tekib ka Saagu Valgusel raskusi arvetel maksimisel.

Alma Linder lisas, et Saagu Valguse poodi kindlasti veel sulgeda ei taheta. Paraku on olukord selline, et SV on sunnitud koondama ühe oma töötaja. Alma loodab, et uued hinnad meelitavad inimesi poodi ja olukord läheb taas helgemaks. Senikaua tuleb saada hakkama veelgi vähemate töötajate ja vabatahtlike abiga.

Katri Reinsalu

Möödunud kolmapäeval külastas maakonda tervise- ja tööminister Rannar Vassiljev. Pärast Raplamaa haiglaga tutvumist astus ta läbi ka Raplamaa Sõnumite toimetusest.

Te olete just haiglast tulnud. Teatavasti on haiglal tuleviku osas suured plaanid. Täienduste elluviimiseks on aga teatud summa siiani puudu olnud. Kas vahepeal on saanud selgemaks, kust puuduolevad vahendid saadakse?

Natuke on. Käisin vaatasin, milline haigla oma füüsilisel kujul on ning vaatasime ka numbrilist poolt. Põgusalt jõudsimme ka tulevikuplaanidest rääkida. Plaanid on täiesti olemas ja tunduvad asjalikud ning mõistlikud.

Plaanide puhul on alati üks küsimus, kust raha saada. Kõige osas me kindlasti aidata ei saa, aga üks oluline komponent on tervisekeskuste teema. Just täna enne siia sõitmist kirjutasin autos juriidilisel täpsustatud määrusele alla. Nüüd ootame 75 tööpäeva jooksul taotlusi. Järgmise aasta esimeses kvartalis võiks pilt enam-vähem selge olla, kui palju taotlusi on sellisel kujul võimalik rahuldada.

Siin on kindlasti oluline roll ka Raplamaa haiglal. Väga positiivne on, et Raplamaa haigla on võtnud seda siin vedada. Haiglal on siin ka hea asukoht. Mõnel pool ei asu haigla logistiliselt kõige paremas kohas. Raplas on haigla sisuliselt kesklinnas. See võiks minu meelest väga hästi sobida, et tervisekeskuse funktsioon seal juures oleks.

Riik aitab haiglat seega tervisekeskuse kaudu?

Jah. Eks suurem osa finantsidest on otsapidi avalik raha ehk riigiraha. Tõepoolest tervisekeskuste investering läbi Euroopa raha kasutuse on üldarstiabisse või perearstindusse üks kõige suuremaid investeringuid. Kokku on see 86 miljonit eurot.

Milline on haigla tulevik? Jätkab ta aktiivravihai-lana?

Ma arvan küll. On olemas patsiendid ja kindlasti ei ole võimalik, vaatamata sellele, et Rapla asub ühele meditsiinikeskusele lähemal kui nii mõnigi teine haigla, et kõik haiged tulevikus sinna on võimalik viia. Seda kindlasti ei juhtu. Rapla haiglal on selgelt funktsioon olemas.

Haigla juurest eelpool mainitud tervisekeskuste juurde. Õhus on olnud mitmeid variante, kes peaks raha tervisekeskuse

jaoks taotlema. Saan aru, et praegu esitab taotluse ikkagi haigla ja mitte vald. Kelle kanda jääb sel juhul omaosalus?

Jah. Selle plaani järgi küll, mis mulle tutvustatud on. Olen aru saanud, et perearstidega on kokkulepped olemas. Haigla on see, kes tervisekeskuste raha taotlema hakkab ja perearstidega lepingud sõlmib. Lisaks on miinumunõuetena juures füsioteraapia, ämmaemand ja koduõendus. Täiendavaid teenuseid on päris palju. Nii mõnedki asjad on tegelikult Raplamaa haiglas juba olemas. Nõuete täitmisega küll probleemi ei tohiks tekkida.

Omaosalus on taotleja kanda. Täna arutluste järgi jääb see Raplamaa haigla. Ehk siis vastavalt üürilepingutele tuleb see tõenäoliselt neil, kes üürima asuvad ehk siis ennekõike perearstidel, üüriga katta.

Ma ei ole küll perearstide tänaseid tingimusi näinud, aga arvestades, et need peaksid olema täiesti uued ruumid, siis ma julgen arvata, et tingimused peaksid paranema. Ma usun, et ka patsiendi olukord muutub paremaks.

Lisaks saavad arstid seal üksteist asendada ja täiendada, sest ka perearstid on erineva taustaga. Teiselt poolt saavad nad seal ka erinevaid funktsioone tervisekeskuse tasandil muus mõttes kasutada, olles eriarstidega koos.

Mitu tervisekeskust maakonda tuleb?

Meil on maakondades miinumumid. Väiksemates

Raplas on haigla sisuliselt kesklinnas. See võiks minu meelest väga hästi sobida, et tervisekeskuse funktsioon seal juures oleks.

maakondades on see arv kaks. Aga vastavalt uuringule võib neid ka rohkem olla, kus me näeme tõmbekeskusi. Lisaks on võimalik nende kohtade jaoks, kus kolme perearsti kokku panna ei õnnestu, teha filiaale. Filiaalis peab perearst vähemalt kord nädalas kohal olema. See on miinumunõue. Perearst võib alati rohkem kohal olla. Regulaarselt peaks olema kohal öde.

Tervisekeskuse juurest aga tervisekahjustajate juurde. Tubakaseaduse muudatuse eelnõu kaotab 2017. aastast

Sassis lugu

Raplamaa Sõnumite eelmise numbril kirjutises “Varbola Puu tuli mitme uuendusega” oli pildiallkirjas vale nimi. Skulptuuride aja peale saagimise võistluse fotol on esiplaanil Ott Olesk, mitte Taavi Pirk. Palume asjaosalistelt vabandust.

Raplamaa Sõnumid

arvan, et see ei tooks kaasa rikkumist.

Tänases eelnõus räägitakse ainult suitsetamisaladest, mis täna olid lubatud. Ehk sisuliselt on joon maha tõmmatud ja ventilatsioon peale pandud. Elu näitab, et suits seda joont ei jälgi ja läheb sinna, kuhu looduseadused teda ise liigutavad ja tegelikult sellest piirist väljapoole. Ventilatsioon ei aita tavaliselt.

Suitsualasid ei ole Eestis palju. Neid on kokku 40. Täna on hoonesisesed suitsetamiskohad suuremalt jaolt suitsetamisruumid, mis tänase seisuga võivad säilida. Aga suitsuruumide teema on tõstatatud, sest isegi, kui seinad on vahel, siis uks käib lahti. Suits liigub paratamatult väljapoole. Eksperdid WHO-st kuni perearstideni välja möönavad, et tubaka osas ei ole tervisele mittekahjulikku taset õhus. Kui suits on õhus, siis on see igal juhul tervisele kahjulik, isegi kui see kogus on väike. See on ka põhjus, miks WHO erinevaid meetmeid riikidele, sealhulgas ka Eestile, soovib.

Aga tänase seisuga suitsuruumid säilivad. Rohelises Raamatus on see ühe võimaliku meetmena suitsetamise vähendamiseks välja toodud. Me ei saa välistada, et kunagi selle ettepanekuga valitsusse tullakse, aga hetkel see ei ole teema.

Kuidas kommenteerite väidet, et kui suitsetajatel jääb kohti suitsetamiseks vähemaks, siis kolivad nad oma tegevusega lihtsalt koduseinte vahele ning kahjustavad seeläbi oma pereliikmete tervist?

Avalikes kohtades suitsetamise keelamine on näidanud, et suitsetajate arv ja suitsetamine üldiselt on vähenenud.

Kaks tervisekeskust on Raplamaale broneeritud, kolme taotletakse

Tervisekeskuste arvu osas jagab selgitusi tervise- ja töministri nõunik Kaja Tampere:

Küsimus on pigem selles, kui palju taotlusi maakonnast tuleb. Küll aga on Tartu Ülikooli uuring, mis ütleb, mis oleks igas maakonnas mõistlik. See arvestab piirkonna elanike arvu ja selle tulevikuprognoose. Selle järgi on Raplamaale broneeritud kaks tervisekeskust. Uuring annab suunised, mida on mõistlik teha. Kaks tervisekeskust on Raplamaa jaoks miinumum. Need kohad on ette broneeritud.

Maksimumi ette nähtud ei ole. Kui maakonnast tuleb väga häid pakkumisi ja nad saavad projektide üldarvestuses parimaid tulemusi, siis tuleb tervisekeskusi rohkem. Neid tuleb just nimelt nii palju, kui palju abikõlbulikke taotlusi on. Ministeerium ei kirjuta ette, kui palju võib taotleda.

Raplamaa Omaavalitsuste Liidu tegevdirektor Silvi Ojamuru ütleb, et maakonnas valmistatakse ette kolme tervisekeskuse taotlused. Oma taotluse esitavad Märjamaa, Kohila ja Rapla. Ojamuru on optimistlik ja ütleb, et kõik kolm kohta peaksid nii elanike kui ka perearstide arvu poolest läbi minema. „Eks need peavad olema head taotlused,“ ütleb ta.

Arengu Instituut tegeleb teadlikkuse tõstmisega laiemalt. Suitsul on see probleem, et see ei oma negatiivset mõju mitte ainult suitsetamise ajal, vaid see salvestub päris kenasti ka tekstiilidesse ja imbub sealt välja ka edaspidi.

Kui pereisa või pereema autos suitsu teeb, siis kahjustab ta lapse tervist isegi juhul, kui ta last lasteaiast või koolist koju tuues parasjagu ei suitseta. Ta mürgitab last selle autoga transportides kaudselt. Kodus samamoodi. Lastel ei ole võimalik valida, kas nad on oma suitsetajatest vanematega koos või mitte. See on paratamatu. Teadlikkuse tõstmine on oluline. See on see sfäär, kuhu riigil on oluliselt keerulisem sekkuda kui avalikus ruumis.

Teine pahe, millega pidevalt võideldakse, on alkoholi tarbimine. Üks viis selleks on piirata alkoholi kättesaadavust. Sellest tulenevalt on räägitud ka võimalusest viia kange alkohol eripoodidesse. Kes neid poode pidama võiks hakata? Kas riik nagu Põhjamaades?

Täna me oma plaanides kindlasti nii kaugele ei ole läinud, et tekitada kange alkoholi müügikohtade mõttes riigimonopole. Konjunktuuriinstituudi uuringust, mida me värskest presenteerisime, tuli välja, et 86%-l eestlastest võtab lähima alkoholipoeni jõudmine vähem kui kümme minutit. Alkohol on meil väga hästi kättesaadav ja müügikohti on kindlasti rohkem kui Põhjamaades. Regulatsioon võib tulevikus rakendust leida, aga hetkel seda plaanitud ei ole.

Küll aga tegeleme sellega, et piirata reklaami ja vähendada

spontaanseid oste. Tegeleme sellega, et alkohol oleks poodides paigutatud eraldi muudest toiduainetest. Kui lähen poodi, et õuna, leiba ja piima osta, siis õllepudel ei peaks seal kõrval olema, et ma ka selle õhtuks kaasa võtaks. Ta võiks olla tulevikus eraldi kohas.

Suurlinnadest väljaspool asuvates väikestes poodides on paigutamise mõttes keeruline alkoholi selgelt eristatavasse ruumi panna. Selleks, et väikeseid poode kinni ei pandaks, on võimalus, et alkohol on müüja selja taga. Ostja peab seda eraldi küsima. Erinevad uuringud näitavad, et see peaks spontaanseid oste vähendama.

Need, kellel on poodi minnes siht silme ees, et sealt peab alkoholiga ära tulema, saavad selle väikese barjääri kindlasti ületatud. Aga spontaanset ostu võiks ta vähendada.

Tõstame ka teadlikkust selles osas, et inimesele, kes on alkoholijooobes ja läheb poodi alkoholi juurde tooma, ei tohiks ka tänaste seaduste järgi seda müüa. Oleme uuri- nud, et kaugeltki mitte kõik poemüüjad ei tea seda.

Meetmed, millega alkoholi tarbimine võiks väheneda, on praegu üldisem teadlikkuse tõstmine, alkoholiaktsiis ja elustiili reklaamide keelamine tulevikus. Täna karbitakse kümme liitrit puhast alkoholi iga elaniku kohta. Alkoholi rohelises raamatus oleme seadnud eesmärgiks kaheksa liitrit. Oleme näinud, et 2009. aastast alkoholi tarbimine vähenenud ei ole. Võib öelda, et tänaste meetmetega me ei saa seda allapoole. On vaja täiendavaid meetmeid. Plaanime lähiajal seaduse muudatuse eelnõuga sotsiaalministeeriumis välja tulla.

Täna suitsetamisruume veel kaotama ei hakata, kuid minister ei välista seda tulevikus.

Foto: SIIM SOLMAN

RANNAR VASSILJEV usub, et suitsetamist piiravad meetmed kannavad vilja

hoonetest suitsetamisalad. Juttu on olnud ka suitsetamisruumide keelamisest. Kas rangete meetmete rakendamine ei pane suitsetajaid loobumise asemel hoopis seadust rikkuma?

Eelnõus on juttu ainult suitsetamisaladest. On olemas ka Roheline Raamat, kus on välja toodud erinevaid meetmeid tulevikuks. Seal on tõesti ühe variandina välja toodud või-

malus kaotada siseruumides suitsetamisruumid. Ma ei julge öelda, millal me sinna jõuame või kuidas. See võib juhtuda näiteks avalikes asutustes. See on suur samm, kus riik võiks näidata eeskuju.

Sotsiaalministeeriumis ei ole suitsuruumi. On koht, kus suitsu teha, mis asub õues. Väidetavalt on see mõjunud positiivselt ja inimesed teevad vähem suitsu. Kindlasti ei

toimu seal majas rikkumist, et keegi toas suitsu teeks.

Ühesõnaga seda ma väga ei pelga, sest samale jutule viidati ka siis, kui toitlustus- ja meelelahutusasutustes kaotati võimalus suitsetada väljaspool ettenähtud suitsuruume. Siis oli ka suur poleemika esialgu, et kas sellest hakatakse kinni pidama või mitte. Mina ütlen küll, et Eestis peetakse sellest väga hästi kinni. Ma pigem

Siin on muidugi oma osa aktsiisipoliitikal, mida me oleme viljelenud, sest hind on samamoodi üks tegur, mis mõjutab, kui palju suitsetatakse. Ma arvan, et need meetmed kannavad vilja. Pigem tehakse natuke vähem suitsu, kui minnakse koduseinte vahele.

Aga olen nõus sellega, et kodus suitsetamine on samamoodi probleem. Tervise

Arvamusfestival pakkus huvitavaid elulisi teemasid

Mariliis Vest

Kuigi Paides toimuv Arvamusfestival leidis tänavu aset juba kolmandat korda, oli see minu jaoks esmakordne kogemus.

Reedesel päeval, kui festival alguse sai, oli kogu kesklinn liikuva rahvamassi tõttu suletud, õnneks tunnen Paidet ja teadsin vähemalt, kuhu autot parkida.

Juba enne kohalminekut olin interneti vahendusel ennast kurssi viinud sellega, mis alad ja teemad esindatud on. Olin ka oma valikud teinud, aga peab tunnistama, et arvamusfestivalil tekib ajapuudus, sest väga paljud huvitavad arutelud kattusid üksteisega ja nii jäid mõnedki soovitud inimesed kuulamata.

Eesti maaelu hääbumine

Esimese sihina võtsin ette regionaalarengu ala. Arutlema hakati teemal: „Eesti maaelu hääbumine - kas paratamatu protsess?“. Kuna olen viimasel ajal maaeluga üsna tihedalt seotud, oli mul oma kindel seisukoht, mida siis targematega võrrelda.

Arutelu juhtis Vabaerakonna aseesimees Jaanus Ojangu ning kaasa rääkisid haldusreformi konsultant Sulev Valner, kohaliku ja regionaalarengu konsultant Mihkel Laan, maaelu edendaja Andres Rõigas ning inimgeograafia professor Turu ja Tartu Ülikoolis Jussi Juhainen. Kuulajate ning küsijate seas võis puupakkudel istumas näha veel näiteks Ivari Padarit ning Emil Rutikut.

Juba enne arutelu ametlikku algust nägi mehi omavahel mõtteid vahetamas. Algsuunitel oli telki kogunenud vaid kümnekond kuulajat, arutelu käigus aga kasvas kuulajate hulk ning ulatus lõpuks telgist välja.

Aspekte, mille üle teemaga seoses arutleti, oli mitmeid. Valner väitis, et linnastumine on paratamatu ning võrreldes teiste Põhjamaa riikidega on see nähtus Eestis väiksem. Sellegipoolest vastas ta esitatud küsimusele, kas Eesti maaelu hääbumine on paratamatu, kategooriliselt: EI.

Mihkel Laan arvas, et kahekümne aasta tagune maal

toimetamise viis enam kunagi tagasi ei tule ning praegu elab seal peamiselt kaks sihtrühma: need, kel on sotsiaalselt keeruline periood ja mõtteviis „maal saab tasuta elada“, teiseks grupp inimesi, kes on kõrgelt haritud ja majanduslikult paremal järjel. Siinkohal esitas Ojangu osalistele terava küsimuse: „Kas maal töö tegemisega polegi siis võimalik ära elada?“

Põhjanaanaber Juhainen arvas selle peale, et Eestis on maal mikroettevõtlusel palju ruumi, ning kokkuvõttes nõustusid kõik osalejad sellega, et maal elades sõltub toimetulek eelkõige inimeste enda aktiivsusest ning initsiatiivist.

Riigi osaluse suhtes arvati enamjaolt, et suurematelt ettevõtetelt tuleks toetusi suunata väiksematele. Publikumi seas tekkis palju küsimusi ning inimeste aktiivsus oli kõrge. Diskussiooniga võis igati rahule jääda – oli konkreetseid näiteid, statistikat, seisukohti ja pisut intriigi.

Eesti lõimumispoliitika tulevik

Endalegi imestuseks seadsin järgmisena sammud Keskerakonna telki. Yana Toomi juhendamisel arutasid Vadim Belobrovtsev, Mailis Reps ning Artjom Suvorov teemal: ETV+ ehk milline on Eesti lõimumispoliitika tulevik.

Toom esitas arutelu osalejatele küsimusi pagulasteemal. Seisukohtade esitamisel tekitati võrdlusemomente Eestis elavate venelastega. Üksteiselt küsiti: „Kuidas pagulased peaks poole aastaga eesti keele selgeks saama, kui siin elavad venelased juba ei saa?“ Automaatselt tekkis mõte, et ilmselt on siinkohal ikkagi oluline roll soovil ja tahtel keelt õppida, mida ilmselt nii mõnelgi vene rahvusest inimesel pole.

Teisena toodi välja riigi roll selles küsimuses ning laste haridustee. Repsi sõnul unustab riik ühel hetkel põgenike lapsed ära ning nad jäävad õpetajate õlule, kellel aga puuduvad igasugused vahendid ja materjalid põgenike lastega tegelemiseks. Suure keelebarjääri tõttu hakkab tema sõnul mõlemal poolel olema ääretult raske.

Keskerakondlased arutlesid veel ka burka keelu üle. Meelde jäi Belobrovtsevi mõte, mida refereerin: „Mitte keelata burka, vaid keelata see, et inimese

nägu oleks kaetud. Kui mõni sõjaväemaalingus inimene tuleb tänavale, siis ei ütle seadus selle kohta midagi ja seda keelata ei saa.“ Pidin sellega nõustuma.

Kaua ma keskerakondlaste alal aega ei veetnud ja juba pärast neljakümmend minutit suundusin järgmisele, ETV+ tutvustavale alale.

Eesti Rahvusringhäälingu telgis arutleti küsimuse „Kas ETV+ on ainult meelelahutus?“ üle. Rääkisid ETV+ saatejuhid Andres Jõesaar, Oksana Tandit, Indrek Treufeldt.

Peaaegu et esimese lausena kostis Tanditi suust: ETV+il pole mitte mingit pistmist propagandaga! Ta rõhutas, et tegemist on hariva kanaliga, kus leidub ka meelelahutust. Treufeldt võrdles kanalit koduse mahemoosiga, kus oluline roll on loomulikkusel, kogukondlikkuse taotlemisel ja ehtsusel.

Saatejuhtide sõnul pakub ETV+ head konkurentsi Eesti kanalitele, sest ehk teevad venelased omi saateid paremini ning see paneb eestlasi enam pingutama. Veel paneb arutlejate sõnul ETV+ eestlasi katsetama uusi saateformaate. Kui olin olnud ERR-i telgis tunnistajaks kahele elektrikatkestusele, otsustasin lahkuda.

Ka teistel teemadel

Enda jaoks üheks huvitavamaks teemaks pidasin maanteeameti telgis toimuvat "JOKK jätta! Piirkiirus 80 km/h". Pealkirjast võib juba oletada, et diskussioon käis selle ümber, kas piirkiirust alandada.

Osalejaid oli sellel teemal tõeliselt palju. Põhilised punktid, mis välja toodi, oli näiteks see, et suurtel maanteedel võiks kiirust suurendada ning väiksematel vähendada.

Teiseks aga see, et esimese aasta juhiloa omanikele tuleks lubada sõita vaid väikese mootorimahuga autodega. Ilmselt toodi välja ka hiljuti toimunud traagiline õnnetus Tartumaal ja küsimus, kas piirkiiruse reguleerimine oleks seda ära hoidnud. Välja toodi ka see, et ohutuma liikluse tagab hea liikluskultuur ning riigi investeeringud.

Arvamusfestivali korralduse, valitud teemade ning õhkkonnaga võis vägagi rahule jääda. Esimese saadud kogemusega tekkis kohe huvi külastada festivali ka järgmisel aastal, kuid siis juba paremini ettevalmistunult.

Reedesel päeval, kui festival alguse sai, oli kogu kesklinn liikuva rahvamassi tõttu suletud.

Foto: VIVIKA VESKI

Vivika Veski

Tänavu hakkab arvamusfestival Paides pihta juba linna keskväljakul – jagatakse kavasid, pakutakse suupisteid, arutletakse.

Laupäeva keskpäeval kogub arvamusfestivali teine päev hoogu. Igale saabujale pistetakse pihku kava, mis kannab pealkirja „Sõnarock“. Keskväljaku keskel muruplatsil istuvad ja pikutavad noored tekitavad tunde jõudmisest tõeliselt europaaliku linna. Sealsamas lähedal on sisse seatud ka festivali noorteala koos vabalava ja grafitivõistlusega.

BNS-i pressikohvik peab puhkepausi. Hommikul on seal antud ülevaade meediast, pärastlõunal seisab ees raadio Kuku Pressiklubi avalik salvestus.

Kiriku ees kirikualal käib arutelu koguduste, omavalitsuste ja kogukondade suhetest sõja ja rändega seotud küsimustes.

Suurem sõnarock käib aga nagu kahel varasemalgi aastal kõrval Vallimäel. Sirvin kava kiiruga läbi. Mõistan, et selle põhjalikult läbi lugemisekski läheks aega rohkem, kui mulle sel päeval arvamusfestivali jaoks antud on. Otsustan lasta enda juhtida impulssidel, kõr-

vu kandvatel arutelukatketel ja aasta varem sisse tallatud radadel – ehk siis külastada ka paiku, mis eelmisel aastal mõnusad tundusid.

Tee viib eelmisest aastast tuttavale Postimehe alale, kus telgi all peetava arutelu ette on ennast sisse seadnud tähelepanelik publik – kes toolidele, kes päikese kätte muruplatsile peesitama.

Käimas on Kuku raadio Keskpäevatuund vabas õhus. Saadet juhivad Mart Luik, arutlevad Hannes Astok ja Heldur Meerits. Nagu selles saates tavaks, võetakse jutuks nädala kesksed teemad.

Nädala teema on arutlejate hinnangul isa ja poja Ossinovskite – Olegi ja Jevgeni ümber toimuv. Arutlejad tõdevad, et teiste erakondade liidrid pole suutnud varjata oma heameelt varju üle, mille altkäemaksuskandaal, kuhu Oleg Ossinovski on kistud, sotsidele heidab. Vanem Ossinovski pole ju ainult sotside juhi Jevgeni Ossinovski isa, vaid on olnud ka erakonna

Sõnaroocki teine päev – poliitikat, psühholoogiat ja puhkust

suurrahastaja. Kuid teatud rahulolu polevat suutnud varjata ka Ossinovski konkurent sotside juhi kohale Sven Mikser.

Agaga äkki sotsid tahavadki lõhkuda valitsuskooalitsiooni? Äkki oli Mikseril vanema Ossinovskiga skandaal kokku lepitud? Viimane küsimus on muidugi nali.

Superbussid, velotaksod ja maksuamet

Keskpäevatunnis räägitakse veel Šoti superbussidest, maksuameti kontrollist ja Tallinna vanalinnas ära keelatud velotaksodest. Superbussi ümber käivaid segadusi peetakse šotlase reklaamikampaaniaks, milliseid on ta teinud ka teistes maades, kuhu turule sisenenud. Velotaksode kohta leitakse, et tavalised taksod peaks siis samuti ära keelama, kui see on tehtud sellepärast, et vahel on kliente petetud ja neil üle varba sõidetud.

Maksuameti rangema kontrolli vajalikkuses Keskpäevatunni külalised ei kahtle, kuid arvavad, et maksuamet peaks rohkem selgitama, miks see vajalik on.

Tervisemüüdid ja kriitiline mõtlemine

Tallinna maanteelt Vallimäele tõusva kitsuse tänava äärde sisse seatud terve elu alal on samal ajal käimas intrigeeriv arutelu teemal „Tervisemüütide tegelikkus”. Osalevad Merle Purre vaimse tervise probleemidega tegelevast MTÜ-st Peaasjad, portaali skeptik.ee eestvedaja Martin Vällik, Tartu Ülikooli psühholoogiaõppejõud ja Tervise Arengu Instituudi teadur Kenn Konstabel, erakorralise meditsiini arst Märt Põlluveer ning erakliiniku juhataja ja peaarst, kirurg-traumatoloog Andres Lindmäe.

Kuigi arutlejad on eri meeltes selles, kui võrd kriitiliselt suhtuda ametlikku meditsiini või alternatiivmeditsiini, on kõik nõus, et kriitiline mõtlemine on tähtis ja äri käib rohkem või vähem mõlemas süsteemis. Vällik nimetab alternatiivmeditsiini siiski meditsiinilaadseks tooteks.

Üheks pimesi posijaisse usumise halvaks küljeks peavad osalejad seda, et sel juhul võidakse halva kogemuse tõttu ühe arstiga hüljata tavameditsiin hoopis, selle asemel otsida uus ja parem arst, mis võib enamikul juhtudel anda suurepärase tulemuse.

Kriitilist mõtlemist peaks maast madalast õpetama kool, leiavad arvavad. Andres Lindmäe toob aga välja vastuolu. Meie praeguse haridussüsteemi

juured ulatuvad Preisi kooli. Selle eesmärk oli aga juurida kriitiline mõtlemine välja eos, et kasvatada kuulekaid sõdureid. Lindmäe soostub siiski, et need juured ei välista, et tänapäeva kool siiski suudab kriitilist mõtlemist õpetada.

Kõneldakse alternatiivmeditsiini võrku sattumise ohtlikkusest. Samas meenutab Lindmäe Hippokratet, kelle vande arstid ka tänapäeval annavad. Hippokratet ütles, et toit on tähtsaim ravim. See on aga sama, mida väidavad ka paljud nn alternatiivmeditsiini esindajad. Samuti hindas Hippokratet kõrgelt manuaalteraapiat ehk kätega ravimist. „Millal sai manuaalteraapiast alternatiivmeditsiin?” küsib Lindmäe.

Vägivaltatute sõdurite probleem

Martin Vällik kummutab müüdi, et vaktsineerimine põhjustab autismi. Seda väite uuring on ju ümber lükatud ja tagasi võetud.

Arutletakse müüdi üle, et antidepressandid tekitavad sõltuvust. Lindmäe tõstab küsimuse üles teisiti – kas antidepressantidest on rohkem kahju või kasu? Ta väidab, et suurema osa Ameerika koolitulistamistest on toime pannud isikud, kes tarvitavad antidepressante. Teised toovad välja, et isegi kui see nii oleks, ei tähenda see, et just antidepressantide toime on selle teo põhjastanud. Lindmäe nõustub.

Merle Purre nimetab väidet antidepressantide ja koolivägivalda seosest vildakaks. „Selline seos süvendab häbimärgistamist, mis meil vaimse tervise probleemidest rääkimisega tekib. Asjaolu, et mõnel harval juhul võib näiteks psühhoosiseisundiga kaasneva vägivalda, kipub varjutama ka paljude arusaama psüühikahäiretest,” ütleb ta.

Ta lisab, et psüühikahäiretega inimesed satuvad hoopis ise mitu korda suurema tõenäosusega vägivalda ja kuritegude ohvrriks.

Märt Põlluveer ütleb, et on töötanud ka sõjaväearstina. Sellele kogemusele tuginedes kinnitab ta, et inimene ei ole loomult vägivaldne ja teda pole võimalik selliseks muuta ka mingite ainetega. Ta täpsustab siis, et mõned ained võivad küll agressiivsust suurendada, kuid nendega ei saa inimest panna oma agressiivsust teadlikult kasutama. Näiteks on tema sõnul Ameerika sõjaväes ja mujalgi probleem hoopis sellega, et sõdurid ei taha tulistada.

Publiku hulgas märgib üks mees, et ise aastatepikkuse depressiivikuna leiab ta, et antidepressantide puhul tuleb

Käimas on Kuku raadio Keskpäevatund vabas õhus. Saadet juhib Mart Luik, arutlevad Hannes Astok ja Heldur Meerits.

Foto: VIVIKA VESKI

vahet teha füüsilisel ja psüühilisel sõltuvusel. Füüsilist need tema sõnul teepoolsest ei tekita, psüühilist aga küll, võib ta oma kogemuse põhjal öelda.

Positiivsuse teerulliga kõigest üle

Kõitev arutelu saab läbi, kuid avaral Orualal on võimalik kaasa mõelda sarnasel teemal. „Kui meel on must, siis ...” kõlab see. Seal kaasatakse publikut arutelluse täiel määral, moodustades neist ka töörühmi.

Arutelu modereerib koolitaja Peep Vain. Lavalt juhatavad seda sisse ja võtavad kokku veel psühholoog Mare Pork, muusik Oleg Pissarenko ja Kaitseliidu peakaplan Aivar Sarapik.

Musta meelega puhul lahendusena pakutakse lavalt ja publiku seast välja jagamist ja rääkimist, liikumist, enesele probleemi tunnustamist, andestamist.

Nimetatakse ka nutmist. Mare Pork tõdeb, et kui õnnestub nutta nii, et hakkab kergem, on see väga hea. Vahel aga nutmine üksnes suurendab masendust.

Publiku seast pakutakse, et keegi soovitas liikumist, kuid vahel on hoopis vaja jääda seisma.

Pork ütleb, et väga heal juhul on depressioon arengu signaal, et midagi on vaja muuta.

Kokkuvõtteks kinnitab Pork aga, et kõige võti on rõõmsameelsus. „Sõitke kõigest üle positiivsuse teerulliga,” soovib ta.

Näitlejad, alkoholireklaam ja joomine

Linnateatri ala serva jõudes pole vaja kavast järele vaadatagi, kes seal kõnelevad. Kolm neist on kõigile hästi tuttavad – näitlejad Jan Uuspõld ja Evelin Võigemast ning näitleja taustaga poliitik, praegune kultuuriminister Indrek Saar.

Teema on „Kultuurialkohol. Alkoholikultuur”. Vestlust juhib ajaloodoktorant Aro Velmet. Osaleb veel ettevõtja Rasmus Rask.

Arutelu on juba mõnda aega käinud ja kõitnud hulka publikut. Kõneldakse sellest, kuidas alkoholitarbimist vähendada, muuhulgas alkoholireklaami võimaliku keelamisega.

Näitlejail küsitakse ka, mida nad arvavad alkoholireklaamis osalemisest.

„Minu nimi on Evelin ja tunnistam, et jah, ma olen olnud purjus. Aga olen ära öelnud kõigist alkoholi- ja SMS-laenureklaamidest,” ütleb Evelin Võigemast ja pälvib publikult tormilise aplausi.

„Olen öelnud ära SMS-laenureklaamidest, aga olin Saku reklaaminägu. Enam ei ole,” lisab Jan Uuspõld. Tema on ka ise alkoholiga tõsiselt kimpus olnud ja sellest välja tulnud.

Enne oli ta rääkinud publikule oma loo.

„Jah, alkoholireklaamid on näitlejate hulgas teema,” ütleb Võigemast.

„Kas alkoholireklaamides osalevad näitlejad on halvemad?” esitatakse neile küsimus.

„Ei ole,” kinnitavad näitlejad kui ühest suust.

„Neil pole lihtsalt olnud õnne olla kutsutud Tele2 reklaami,” lisab Uuspõld muiaates (tema ja Evelin Võigemast on Tele2 reklaamides kaua aega esinenud).

Arutelud ja mõnus lõõgastus

Pärastlõunal algab samal ajal arutelu „Sotsiaalne vastutus for dummies”. Sedagi juhib Aro Velmet, osalevad taaskasutusega tuntuks saanud moekunstnik Reet Aus, ajakirjanik Krister Paris, muusik ja poliitik Mihkel Raud ning näitleja Veiko Tubin. Kõneldakse sellest, mis ikka paneb inimese sotsiaalselt vastutustundlikult käituma.

Postimehe alal käib jutt sotsiaalmeediast, noortest ja vihakõnest. Samas kõrval kutsutakse vaba mikrofoni haarama ja arvamus avaldama. Ekspress Meedia alal kõneldakse pagulastest. Oma telkidega on kohal erakonnad. Lastealalt kostab trummipõrinat. Kuskil naerutavad rahvast klounid. Hõivatud on ka pikutuspaigad võrkkiikides, sest ilusal suvepäeval võib ju arvamusfestivalile tulla ka lihtsalt puhkama ja nautima.

Kriitilist mõtlemist peaks maast madalast õpetama kool, leiavad arvavad.

Reet Saar

Lipuvabriku müügisaali sisenejat võtab vastu tõeline värvide pillerkaar. Ruumi keskel püüavad pilku kõige erinevamad laualipud. Ühes seinas rohkem sinetab - riulitel ootavad ostjaid mitut sorti Eesti lipud.

Lipuvabrikust saab lippe alates kõige suurematest kuni võileivalippudeni välja, aga ka mastivimpleid ja tuulekotte, lisaks veel kõiki lippudega seotud tarvikuid. Peale selle on siin müügil märke, käepaelu, võtmehoidjaid, kotte, mütse, tasse. Eri reklaamtooteid, meeneid ja kingitusi on aastate jooksul sortimenti lisandunud. Kõik pole vabriku omatoodang, aga nii on ostjal mugav paljutki ühest kohast saada.

Müügisaalis on hulk eritüübilisi lippe kohe olemas. Eritellimuste puhul on valmimisaeg keerukusest, neli- viis tööpäeva kulub tavaliselt ära.

Ostmise tippajad

Jaatava vastuse sai küsimus, kas lippude soetamisel on hooajalisus. Suurem ostmine on enne vabariigi aastapäeva või enne jaanipäeva. Õppeaasta alguse eel tellitakse tavalisest enam koolide lippe. On siis põhjuseks uue kooli avamine või kooli nime/tüübi muutumine või on lihtsalt uut lippu vaja. Riigiasutused ostavad lippe pidevalt, aga kui talv läbi ja päev läheb pikemaks, vaadatakse ikka lipud üle ja nende ostmine muutub hoogsamaks.

Näidiste juures on hea kohe küsida, kas see, mille juures seisame, on mastivimpel või -viir? Tootmisjuht Helve Toomemets ütleb, et heal lapsel on küll mitu nime, aga kõige õigem oleks öelda mastivimpel. Viir tuleb soome keelest (*isännänviiri*). Vimpel võib mastis lehvida iga päev ja ei pea sugugi olema vaid rahvusvärvide. Lisaks „kolmele koduvärvile“ oli mastivimpleid täiendavalt kaunistatud suitupääsukese või rukkilillega. Oli ka paikkondlike mustrite ja erikujundusega variante.

Müügisaalis on lai valik valmistoodangut, Raplamaa Sõnumite avati ka tootmisruumi uks. Veel oli osa õmblejaid puhkusel, aga kõik erinevad tööoperatsioonid õnnestus ära näha. Valges siniste kardinatega tootmisruumis oli valgust ja avarust, lae alla olid tõmmatud lipurivid, nii nagu meresõidukitel pidupäevade ajal.

Helve Toomemets ütles, et vabrikus on õmmeldud peaaegu kõikide riikide lippe. Seinal oli pilt maailma riikide lippudest. Mõistagi on vabrikul olemas ka riigilippude õiged värvitoonid. Toomemets on töötanud vabrikus peagi 20 aastat, sellest pool aega õmblejana. Ta tunneb hästi

Õmbleja Merle Vassiljev ja tootmisjuht Helve Toomemets töölaual. Eesti lipu valmistamisel kasutatakse õhemat või paksemat polüesterkangast. Õhem on kergem ja jätab siidise mulje, teine meenutab villast, aga on samuti täissünteesiline.

LIPUVABRIK – kõikide lippude kodu

kõiki tööprotsesse ja see tuleb igati kasuks, kui klientidega nende soove läbi arutatakse.

Seina ääres on laiad rullid Eesti trikoloori värvides kangastega. Saame teada, et Eesti lipu valmistamisel kasutatakse kahte sorti polüesterkangast. Õhem on kergem ja jätab siidise mulje, teine meenutab villast, aga on samuti täissünteesiline. Osa mudelite puhul õmmeldakse kolm värvi kokku, teiste puhul kasutatakse kolmevärvilist trükitud kangast. Lippude kangas tellitakse välismaalt.

Võib arvata, et lipu õmblemine pole keeruline, muudkui palista sirged servad kokku. Tegelikult on igas töös oma keerukused. Paanid peavad olema ühelaiused ja valmis lipp õiges mõõdus. Sestap on naistel ikka mõõdulindid ligi, et tehtut kontrollida.

Kõige töömahukamad ja seetõttu ka kõige kallimad on aplikatsioonitehnikas teostatud lipud. Samas on nn eliitlipud kõige vääriskamad ja väga ilusad. Selle tehnika puhul kannab õmbleja esmalt riidele tähtede ja kujundite kontuurid, mis tikitakse masinaga läbi ja lõi-

gatakse väikeste kääridega kangast välja, seejärel kinnitatakse elemendid juba lipukangale. See töö nõuab kannatlikkust ja täpsust. Lippude valmistajaid on Eestis veel, kuid nagu tootmisjuht uhkusega sõnas: aplikatsioonitehnika tegijaid rohkem ei ole. See on algusest lõpuni täielik käsitöö ja iga lipu teeb algusest lõpuni valmis üks inimene.

Uued eelistused

Üha enam küsitakse viimastel aastatel suguvõsalippe või pulmalippe. Pulmalipud on ennekõike suvine teema. Kuna vabrikul on oma tootmine (nii trükk kui õmblus) siis valmistatakse palju eritellimusi. Viimasel ajal on menudaks kujunenud trükitud padjakatted, kus peal näiteks kodualbumist kopeeritud pildid koos pühendussõnadega või lemmikloomade pildid.

Lipuvabrik on tänavu oma tooteid aktiivselt maakonnalehtedes reklaaminud. Eesmärk on teada anda, et e-poe kaudu on mugav lippu, varrast või lipumasti tellida ja kuller toob paki paari päeva jooksul koju. See on olnud õige samm – e-poe käive

näitab tõusu. Lipuvabrik oma 21 tegevusaastaga on peaaegu sama vana kui taasiseseisvunud Eesti Vabariik. Tihe koostöö on vabrikul välisministeeriumi ja presidendi kantseleiga, et kui meile tulevad väliskülalised, oleksid olemas igapidi õiged lipud. Ka meie riigi kaks kõige tähtsamat lippu – Toompeal lehviv Eesti lipp ja EV Presidendi esinduslipp – on valminud siin.

Lipuvabriku väikeses peres on kokku ligi 20 töötajat. Tegevjuht Karina Tõeleid ütles, et vabriku ehitas üles Milla Asmu, kes andis teatepulga üle ja jätkab siin teises rollis. Praegune juht on vabrikus töötanud üle kümne aasta, juhina täitub peagi aasta.

„Meie jaoks on oluline, et oleme 100% Eesti kapitalil põhinev ettevõtte ja üritame hoida alles eestimaist tootmist. Niipalju kui võimalik, toodame ise, ka koostööpartnerid otsime võimalusel alati Eestist (metalli- ja puidutööd). Pakume tööd ka puuetega inimestele. Oleme kasvanud koos Eesti Vabariigiga ja Eesti lipu teema on meie jaoks oluline.

Peame üheks oma missiooniks

Eesti lipu kultuuri levitada. Kui minnakse Eestit esindama ja küsitakse kaasa Eesti lippu, siis enamasti on see ka kaasa saadud,“ tõi Tõeleid välja nende jaoks olulise.

„Meil on väga hea töökoht, näeme siin armastust oma lipu vastu. Näeme, kuidas enne suuremaid pühi tullakse koos peredega ostma, peetakse nõu, mida võtta,“ jagas tegevjuht emotsioone.

Lipukultuuri kasvatus algab kodust. Näiteks sellest, et laste mängumaja juurde on tellitud lapse joonistusega lipp, mis argipäeviti mastis lehvib, kuid pidupäeval heisatakse seal tiluke riigilipp.

Lipuvabrikust saab ka lippe, mis veel on inimeste fantaasias, siin aidatakse sellel materialiseeruda. Kliendid teevad kavandeid ise või tellitakse vabrikult. Nõuded trükifailile on kodulehel kirjas. Kõige rohkem lipuvabriku toodangut on seotud Eestiga, aga täidetakse ka väljastpoolt tulevaid tellimusi. „Lipuvabrik – kõikide lippude kodu“ pole otseselt vabriku tunnuslause, kuid tähistab hästi siinse töö sisu.

Valmib aplikatsioonitehnikas lipp.

Mastivimpel võib iga päev mastis olla.

Kahepoolne lipp.

Lipuvabrik - kõikide lippude kodu.

Keskendunult õmbleb suure lipu paane kokku Aide Jelissejev.

ESPAK

R A P L A

Ainult soodsad tehingud!

49.90 10 L
4.99/L

HIND KLIENDIKAARDIGA
PINOTEX Terrace Oil
ilmastikukindel puiduõli
3 L 16.90 (5.63/L)

48.90 9 L
5.43/L

HIND KLIENDIKAARDIGA
VIVACOLOR Villa Akva matt vesialuselise õli sisaldav puitfassaadivärv
2,7 L 17.10 (6.33/L)

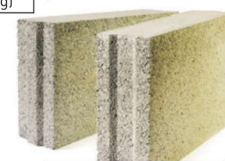
8.10 30 kg
0.27/kg

HIND KLIENDIKAARDIGA
KNAUF Goldband ühekihiline krohv sisetöödeks
10 kg 4.10 (0.41/kg)

12.80 25 kg
0.51/kg

HIND KLIENDIKAARDIGA
MIRA x-plan isevalguv tasandusegu

28.90 pakk

HIND KLIENDIKAARDIGA
EPSTerm EPS 50 soojustusplaat kergelt koormatud põrandate jne. soojustamiseks. 1200x1000, paksus 25/50/100 mm, 0,6 m³

1.30 tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
FIBO uued tappliitega plokid
F3/100 1.30
F3/150 1.80
F5/100 1.35
F5/150 1.95

8.55 plaat
1,2x2,7 m

HIND KLIENDIKAARDIGA
GYPROC GTS9 tuuletõkkeplaat
1,2x3,0 m 9.50

12.50 tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
ISOVER VKL 13 tuuletõkkeplaat, 1200x2700

3.89 750 ml
5.19/L

HIND KLIENDIKAARDIGA
SOUDAL püstolivaht

49.- tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
JIKA Norma WC-pott taha- või allajooksuga, prill-lauaga

4.44 80 L
0.055/L

HIND KLIENDIKAARDIGA
Männikooremults 0-15 ja 15-48 mm

99.- tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
MAKITA DMR102 akuraadio

149.- tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
Mänguväljak HENRY (liumägi ei kuulu komplekti)

249.- tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
Segumasin 650 W; trumli maht 160 l, kaal 72 kg, metallist hammasvööga.

449.- tk.

HIND KLIENDIKAARDIGA
DEWALT DCK250P2 Combokit DCD795 akuööktrell; DCF886 akuööktkrivikeeraja; harjadeta, 2x5 Ah XR Li-ion akut, kohvr

Hinnad kehtivad kuni 31.08.2015 või kuni kaup jätkub. Pildidel on illustratiivne tähendus.

ESPAK RAPLA
N&N Invest Grupp OÜ,
Tallinna mnt 3b, tel. 489 4590
E-R 8.00 - 18.00, L 9.00 - 15.00, P suletud
www.espak.ee

Manivald Kasepõld:

Kui kõik oleks teisiti läinud, oleksime nüüd just koju tagasi jõudnud ja ehk jälle otsast alustanud

Kolonel Manivald Kasepõld Järvakandi kultuurihalli ees Kaitseliidu taastamiskoosoleku auks paigaldatud mälestuskivi juures.

Tõnis Tõnisson

Täna 24 aastat tagasi oli Manivald Kasepõld Tallinnas. Hommik oli alanud ärevalt ja segaste tunnetega. Vene kesktelevisioonis näidati hommikust peale balletisalvestust. Täna ei mäleta keegi enam päris täpselt, kas see oli Tšaikovski „Luikede järv“ või „Pähklipureja“. Vist ikka „Luikede järv“, kuigi mis vahet seal on. N.Liidus oli nii, et kui hommik algas balletiga, siis oli midagi väga erilist juhtunud – kas valmistuti teatama, et keegi riigijuhtidest on surnud või oli uppunud mõni suur reisilaev või lennuk koos reisijatega taevast alla kukkunud... Hommikune balleti ei tähendanud N.Liidus kunagi midagi head.

Läks veel natuke aega ja siis tuli ka selgus, niivõrd kui seda üldse selguseks sai pidada: Eesti raadio uudistes anti teada, et N.Liidu president Gorbatšov on haigestunud. Selles olukorras võis see tähendada, et Gorbatšov oli juba surnud või paremal juhul arreteeritud, sest Nõukogude riigijuhid ei olnud kunagi haiged – nad kas surid või kõrvaldati lihtsalt võimult. See segadus tegi murelikuks. Seda enam, et peagi tuli teateid juurde: Moskvast on riigipööre ja Eesti suunas liigub pikk kolonn Vene eriüksuslastega. Loomulikult pidi Kaitseliidu ülem selles olukorras olema oma postil.

Taastatud Eesti Kaitseliit oli selleks päevaks aasta, viis kuud ja kaks päeva vana. Ühe organisatsiooni kohta on see piisav aeg, et saada tegutsemisvõimeliseks ja kanda vastutust. Kaitseliit vastutas Eesti tuleviku eest, kuigi paljudele see esialgu veel ei meeldinud.

Manivald Kasepõllu jaoks oli see vastutamine alanud 1989. aasta novembris-detsembris, kui ta liitus Tarapita rakendussporidklubide „ketti“ kuuluva Rapla haruga. Esialgu ei rääkinud keegi avalikult, et sellel ettevõtmisel on nõukogudevastane lõhn juures, aga kes oskas ja tahtis, see tundis seda õhust.

Polnud eriline saladus, et KGB oli seda juba haistnud, aga käed jäid esialgu veel lühikeseks, võib arvata, et kusagil olid vastavad ettekanded ja nimekirjad valmis pandud ja need kraamiti kohe kindlasti 1991. aasta 19. augusti hommikul lauale.

Kasepõld meenutab Tarapita lugu: „Kuulsin, et toimuvad niisugused asjad. Otsisin siis vastavad inimesed üles ja hakkasin selle asjaga tegelema. Minuaegsed teadsid ja mäletasid veel sõjaeelset olukorda ja ka Kaitseliitu.“ Loomulikult andis iga mees, kes nende ettevõtmisega liitus, endale selgelt aru, millised võivad tagajärjed olla, aga tol ajal ei olnud mahti pikakadeks mõtisklusteks. „Sellega on nii, et kui hirmu tunned, siis ela vaikselt kuskil metsas. Kui tahad midagi ära teha, siis tuleb hirmust lihtsalt üle olla. Eks me olime siis ju valmis ikka vastu ka hakkama, päris lamba kombel ei oleks ennast tapale viia lasknud,“ ütleb Kasepõld naerdes.

„Ja veel - kui me ei oleks Kaitseliitu just sel ajal ja sel kombel taastama hakanud, siis ilmselt ei oleks seda üldse tehtud,“ võtab ta situatsiooni

lühidalt kokku ja täpsustab: „Ega me seda päris niimoodi muidugi tookord ei mõelnud, aga oli selge, et Eesti vajas selles ajahetkes oma kaitseorganisatsiooni. Kaitseliidu taastamine tundus reaalsem olevat kui kohe kaitseväge loomine.“ Nii lihtne see oligi.

Taasasutamine oligi tegelikult lihtne – kutsuti esindajate koosolek 17. veebruaril 1990 Järvakandi kokku ja tehti otsus ära. „Aga nojah, see saal seal oli ju rahvast täis ja palju neid siis oli, kes oma nime registree-rimislehele kirjutas? Oli vist 127 alguses, sealt sai kaks KGB meest maha arvatud. Inimesed ei julenud veel oma nimesid avalikult kirja panna. Ja samas ei saa neile, kes vaikselt ära läksid, ka midagi pahaks panna, sest igal ühel olid oma isiklikud kogemused ja läbielamised, mis sundisid valikuid tegema. Hea, et neid, kes riskisid, oli niigi palju,“ tõdeb Kasepõld.

Sealt edasi läks kõik hoopis keerulisemaks. Kasepõld meenutab: „Mehed olid ju seinast seinast – kes tahtis kohe automaadiga Toompeale minna, kes soovis mitmesuguste parteidega kokku leppida. Sellise organisatsiooni juhtimine ja ühe mütsi all hoidmine ei olnud üldse lihtne ettevõtmine.“

Järvakandi koosoleku järel sai Kaitseliidu ülemaks Kalle Eller. Manivald Kasepõld võttis ülema kohustused temalt üle sama aasta 10. novembril – organisatsioon oli alles formeerumas.

Kuigi väga selget kontseptsiooni veel ei olnud, oldi valmis koostööks kõigi eestimeelsete jõududega. Esimesed ülesanded olid seotud Eesti Kongressi valimistega – käidi Jõhvis valimisjaoskondi turvamas, seejärel võeti enda kanda juba ka Eesti Kongressi turvateenistus. Samas tehti korralduste korraldamisel

tihedat koostööd politseiga.

„Muidugi tahtsid paljud Kaitseliitu oma mõju alla saada,“ meenutab Kasepõld. „See oleks olnud reaalne jõud oma argumentide kinnituseks. Aga me püüdsime hoida võimalikult apoliitilist joont ja ei sidunud ennast ühegi erakonnaga.“ Nüüd öeldakse, et see oli suur tarkus, mis aitas Kaitseliidul kõigist katsumustest lõpuks läbi tulla ja püsima jääda.

Ainukesena oli täiesti kateooriliselt Kaitseliidu vastu Edgar Savisaar. „Ta oli kõvasti vastu,“ meenutab Kasepõld. „Ma muidugi käisin tolaegse peaministri (Savisaar) ja riigiministri (Raivo Vare) juures ja suhtlesin ka teiste ministritega. Mind võeti vastu ja minuga räägiti, aga see oli ka kõik. Suhtumist näitab selgelt see, mis sündis 1990. a 15. mai mässi järel. Kaitseliitlased olid tookord Toompea lossi turvamas. Olin ise seal, juhtisin Kaitseliidu poolt seda operatsiooni, käisin korduvalt ka lossis sees ja mind nähti, aga pärast selle olukorra lõppemist ei rääkinud keegi enam sõnagi sellest, et Kaitseliit oli kohal, meie olemasolu vaikiti lihtsalt maha.“ Selle asemel teatas Savisaar, et Eesti on kaitsetu ja asutas kohe samal ööl endale ustava Kodukaitse organisatsiooni.

Aga ka suur osa ühiskonnast ei olnud valmis Kaitseliitu aktsepteerima, tolles ajas oli ta liiga isamaaline, nõukoguliku arusaama järgi lausa profašistlik ühendus, mille tugevnenisest kardeti rohkem häda kui abi.

„See oli ju ikka väga isamaaline organisatsioon tolles ajas, mida me tookord taastama hakkasime. Ma mäletan, et isegi Järvakandi asutamiskoosolekul vaieldi, kas ikka tasub võtta organisatsioonile nimeks Kaitseliit ja lugeda end sõjaeelse organisatsiooni õigusjärglaseks. Koguni Kalle Eller pakkus välja, et ärme tee selle nime all, ärritame paljusid.

Mina olin tookord kindlalt selle poolt, et taastada tuleb õige Kaitseliit ja usun ka täna, et see oligi õige otsus - me saime eesolevaid jälgi pidi edasi minna, ei pidanud uuele organisatsioonile uut rada otsima hakkama,“ meenutab Kasepõld.

Paratamatult ärritas see tõesti paljusid. Peavoolus ujuv ajakirjandus puhus muidugi ka iga väiksema Kaitseliiduga seotud intsidendi kohe suureks. Kogu tegevus oli suunatud sellele, et näidata Kaitseliitu võimalikult halvas valguses. Temast püüti jätta mulje kui allumatust ja organiseerimatust bandest, mis koosneb kurjategijatest ning vastutustundetutest tüüpidest.

Pidi olema palju usku eesmärgi õigsusse, rahulikku meelt ja heas mõttes talupojatarkust, et sellele survele mitte järele anda ning kõigele vaatamata sõltumatult ja rahulikult oma asja edasi ajada.

Tagantjärele on paljud hiljem öelnud, et selles Kaitseliidu eksistentsile olulises, võiks öelda ka otsustavas ajahetkes, oli just

Kohe näha, et vanad kamraadid on kokku saanud.

Fotod: JAAK KADARIK

Manivald Kasepõld parim juht, kes oskas erinevate poliitiliste jõudude vahel balansseerides ja kohatisest avalikust vaenust ning põlgusest mitte välja tehes säilitada organisatsiooni sõltumatuse ja samal ajal selle struktuure edasi ehitada. Kaitseliit oli ju ellu kutsutud eelkõige ja ainult Eesti riigi ning rahva kaitseks. Sellesse tuli endal uskuda ja seda tuli ka organisatsiooni liikmetele sisendada. Ja kaitseliitlased tulid ühiselt sellest katsumusest puhtana läbi, kuigi suhteliselt vaenulikus olukorras oluks väga kerge ka libastuda.

Olukord muutus mõneti alles pärast seda, kui Ülemnõukogu presiidiumi esimees Arnold Rüütel kirjutas 4. septembril 1991 alla Ülemnõukogu presiidiumi seadlusele, mis kuulutas õigustühiseks 1940. aasta 27. juunil vastu võetud Kaitseliidu likvideerimise seaduse ja allutas organisatsiooni Eesti vabariigi kaitseõukogule. Sealtpeale ei olnud kaitseliitlased enam lindpriid, keda igäüks võis suvalt

solvata. Ühtlasi sai Manivald Kasepõllust nüüd taastatud Kaitseliidu esimene ametlikult tunnustatud ülem.

Sellele ajale tagasi vaadates on hea tunne. „Mõtlen vahel, et paljusid mehi, kellega tookord koos alustasime, enam ei ole. Tänu neile sai aga palju ära tehtud ja ehk peaks neidki vahel veel avalikult meenutama. Näiteks tolaeagset Rapla maavolikogu esimeest Tõnu Saart, Järvakandi meest. Käisin korduvalt tema juures arutamas, kuidas seda asutamiskoosolekut korraldada. Tõnu soovitas Järvakandit, et seal oli natuke lihtsam kui mujal. Raplas ei oleks selle ürituse jaoks ehk ühtegi saali saanudki...“

Paraku ta nii on. Nüüd tulevad mehed juurde ja suruvad kätt, kõiki ei tunne enam äragi. Täheandab nad mäletavad mind ikka veel. See on tore, et ikka veel mäletatakse,“ mõtiskles Manivald Kasepõld läinud laupäeval Järvakandis Kaitseliidu asutajate kogunemisel ja lisas siis muigega: „Vahel olen sedagi mõelnud, et kui midagi oleks tol ajal teisiti läinud, siis oleksime nüüd juba jälle kodus tagasi ja toimetaksime asju oma arusaamade järgi edasi, ega nad nõukogude ajal ju üle kahekümne viie aasta poleks sunnitud andnud. Samas käib peast läbi muidugi

ka see, et kes oleks tulnud tagasi ja kes oleks kaduma jäänud, ega sedagi ju ei tea...“

Täna 24 aastat tagasi

Täna 24 aastat tagasi ei olnud aega niisugustele asjadele mõelda. Enne lõunat otsis ootamatult tegusaks muutunud KGB Manivald Kasepõldu igalt poolt taga. Ta ise seda ei teadnud, toimetas Tallinnas Toompea ja Raadiomaja ning mitme muu elutähtsa objekti kaitset korraldades. Tema alluvusse oli kogu Eestist tulnud tuhatkond enam-vähem relvitut kaitseliitlast, kes olid täis otsustavust astuda vastu hambuni relvastatud Vene sõduritele. Lisaks neile oli väljas Kodukaitse ja hulk organiseerumatuud vabatahtlikke, kes kõik ootasid ülesandeid. Kaitse korraldamisel meeste vahel arusaamatusi ei tekkinud. Mõned pisemad intsidendid olid vaid nendega, kes olid võimul või arvasid, et on võimul.

Kasepõllule meenub, et ööl vastu 20. augustit jõudis kaitseliitlasteni informatsioon, et venemeelsed kavatsesid üle võtta eestimeelse kompartei keskkomitee hoone (tänapäeval välisministeeriumi maja). Info kontrollimiseks aega ei olnud, tuli tegutseda. Kasepõld, Riho Ühtegi ja veel mõned mehed otsustasid öösel keskkomitee hoone oma valve

alla võtta.

Hommikul, kui parteilased tööle tulid, olid nad omavolitselt väga häiritud. Tollaegne partei esimene sekretär Vaino Väljas kutsus Kasepõldu enda juurde ja sõimas korralikult läbi. Aastaid hiljem Kasepõld ainult muigab seda seika meenutades: „Selgita sin talle olukorda, aga ta oli väga tige. Eks need asjad tuli kõik rahulikult ära seedida.“

Kui see mäsu lõpuks mööda sai, Vene soomukid Tallinnast lahkusid ja olukord rahunes, rivistas Kasepõld kaitseliitlased telemaja ees üles ning marssis koos nendega läbi linna Vabaduse väljakule, kus pidas meestele kõne. Valitsuse esindajaid sinna ei tulnud. Ainult Kodukaitse ülem Andrus Öövel kihutas kohale, talle oli helistatud, et Interrinne liigub mööda Tallinnat. Öövel pidas ka kõne, tal oli kõnede pidamiseks annet.

Mõni päev hiljem kutsuti Kaitseliitu jälle Tallinnasse - KGB arhiivide ülevõtmise ja venemeelsete parteikomiteede sulgemise juurde oli vaja usaldusväärseid mehi.

Pärast vaikiti Kaitseliidu osalus ja roll Eesti riigi ja rahva kaitsele aga pikaks ajaks jälle maha, see oli justkui asi, millest oli pisut piinlik rääkida. Tükati tundub, et seda ei taheta isegi täna veel päris selgelt tunnista-

Mina olin tookord kindlalt selle poolt, et taastada tuleb õige Kaitseliit ja usun ka täna, et see oligi õige otsus.

Siim Jõgis

Möödunud nädalavahetusel kogunesid Kehtnasse Eesti paremad kutselised veoki- ja bussijuhid, et selgitada endi seast need, kes oma ametit kõige paremini tunnevad. Lisaks aule ja kuulsusele olid mängus kohad kutseliste autojuhtide maailma-meistrivõistlustele järgmisel aastal Soomes Jyväskyläs.

Tegelikult olid kutseliste autojuhtide võistlused vaid üks osa laiemast üritusest, mis kandis nime Truckfest. Laupäeval, 15. augustil võisid kõik huvilised tutvuda Kehtna majandus- ja tehnoloogiakooli territooriumile üles seatud raskeveokite näitusega, proovida, mis tunne on olla tagurpidi autos või osaleda tööohutuse-teemalises infotunnis.

Korraldaja Guido Kapp ütles, et alguses oli plaanis korraldada ainult Eesti meistrivõistlused kutseliste autojuhtidele. Siis tekkis aga küsimus, miks peavad juhtide perekonnad eemale jääma. Nõnda sündiski Truckfesti laiem kontseptsioon, mis ühe osana hõlmas kutseliste autojuhtide võistlust, kuid samas oli ka üritus tervele perele. "Ma usun, et see oli põnev sündmus kõigile, kes tunnevad huvi raskeveokite vastu," ütles Kapp.

Kehtna kujuneb traditsiooniks

Eesti meistrivõistlused kutseliste autojuhtidele toimusid kolmandat korda. Kaks esimest olid vastavalt 2011. ja 2013. aastal Viljandimaal Vana-Võidus. Eesti meistrivõistlused korraldatakse paaritutel aastatel, sest paarisastatel on maailmameistrivõistlused. Guido Kapp ütles, et kuna ta on seotud ka MM-ide korraldamisega, ei ole tal neil aastatel võimalust kohalikke üritusi teha.

Kapp lisas, et Kehtna sobis Truckfesti korraldamiseks väga hästi. Edaspidi kujunebki Kehtna kohaks, kus see üritus toimuma hakkab. "Me jõudsime kooliga kokkuleppele, et Truckfest hakkab Kehtnas toimuma ka edaspidi," sõnas Kapp. Seda kinnitas Kehtna MTK direktor Eero Kalberg. "Kuna vastavad tingimused on ainult Vana-Võidus ja Kehtnas ning Vana-Võidu jääb Truckfestile väikseks, siis on loomulik, et see üritus toimub just siin," ütles Kalberg. Kehtna MTK õpilased aitasid ürituse sujumisele kaasa nii võistlusväljaku ettevalmistamisel kui ka kohtunike

Pealtvaatajatele kõige vaatamängulisem oli praktiline sõit Kehtna majandus- ja tehnoloogiakooli juurde rajatud võistlusplatsil. Pildil täpsusmanööverdamine.

Kutselised autojuhid võtsid mõõtu Kehtnas

Kehtna majandus- ja tehnoloogiakooli territooriumile oli üles seatud raskeveokite näitus.

Pealtvaatajad said proovida, kuidas ümberlained autost välja ronida. Fotod: SIIM SOLMAN

veokil, sooloveokil ja bussil. Ükski osaleja oma masinaga kohale tulema ei pidanud. Need olid korraldajate poolt. Võistlustulle asus 25 kutselist autojuhti. Võistluste kohtunik Tarmo Paekivi ütles, et maailmameistrivõistlustele Soome sõidavad neist iga kategooria kolm paremat.

Kuna ühes kategoorias oli kõigest kaks võistlejat, sõidavad esialgsete andmete kohaselt Jyväskylässe üksteist Truckfesti paremat kutselist autojuhti. Samas on võimalik, et see number muutub, eriti arvestades, et võistluseni on jäänud tervelt aasta aega. Guido Kapp ütles, et Truckfesti parematele lisanduvad kindlasti veel mõned eestlased, kellel on varasematelt MM-idelt kogemus olemas. Kuigi võistluselemendid on Jyväskyläs samad mis Kehtnas, võib Kapi sõnul sealne tase esmakordseid osalejaid üllatada.

Visioon järgmiseks korraks valmis

Võistlus ise koosnes mitmest osast. Pealtvaatajatele kõige vaatamängulisem oli praktiline sõit Kehtna majandus- ja tehnoloogiakooli juurde rajatud võistlusplatsil. Kõikide kategooriate juhid näitasid oma oskusi täpsusmanööverdamises, sõiduki kõrguse hindamises, jalgrattast õigel kaugusel möödumises ning teistes ülesannetes. Nende seas olid näiteks esmaabi, sõidu- ja puhkeaja tundmine, koorma kinnitamine ning tehnika tundmine.

Guido Kapp rääkis ka, et tal on olemas juba visioon järgmise Truckfesti korraldamiseks. Tänavu esines laupäeva õhtul kõigile võistlejatele ja külalistele Metsatöll, järgmisel korral lisanduvad Kapi sõnul neile Kukerpillid. Seda ennakoike selleks, et ka vanemal generatsioonil oleks põhjust Truckfestile õhtuni jääda.

abistamisel. Lisaks oli Kehtna MTK vilistlasi ka võistlejate seas.

Parimad sõidavad Soome
Võistluste start anti laupäeva hommikul kell üheksa. Parimad selgitati neljas võistluselemendis - poolhaagisega sadulveokil, täishaagisega

Võistluselementide paremad:

Buss

1. Mait Rand	+626 punkti	Lux Express Estonia AS
2. Toomas Raid	-129 punkti	Lux Express Estonia AS
3. Rein Irs	-868 punkti	Lux Express Estonia AS

Sooloveok

1. Älis Tatar	+1314 punkti	Norra eestlane
2. Andrei Kirss	+260 punkti	

Täishaagisega veok

1. Rene Mändmets	+295 punkti	
2. Taavi Pikner	-737 punkti	Oostboo AS (Norra)
3. Amor Kiveste	-1212 punkti	Vesmel OÜ

Poolhaagisega veok

1. Tõnis Hommik	+1286 punkti	Ants Viljandi OÜ
2. Mihkel Lähti	+608 punkti	Herentes AS
3. Mait Hommik	+433 punkti	Ants Viljandi OÜ

Mari Pruksi näitus tõestab, et ka masinaga saab maalida

Katri Reinsalu

Kunstnik Mari Pruks peab pingsalt meenutama, millal tema näitust viimati Eesti pinnal näha sai. Ta ütleb, et see oli umbes viisteist aastat tagasi.

Esmaspäeval see viga igatahes parandati, kui Mari avas Raplas Pargi Restos näituse. Kunstnik ütleb naerdes, et eelmise näituse tööd olid hoopis teistsugused kui tänased.

Mari on Raplas kasvanud ja siin ka koolis käinud. Ta tunneb selle kohaga sidet. Pärast keskkooli lõppu läks ta Ameerika Ühendriikidesse lapsehoidjaks ja jäigi sinna. Tänapäevaks on ta juba kaheksateist aastat teisel pool ookeani elanud. Ta õppis Michigani Ülikoolis fotograafiat, kunsti ja psühholoogiat.

Pikalt fotograafiaga tegele- nud kunstnikult võiks oodata fotonäitust. Tegelikult on restorani seintel aga hoopis omamoodi kunst. Muinasjutulised ja justkui kuskilt teisest maailmast tööd tõmbavad vaataja endale nii ligidale kui võimalik. Tööde peened detailid vajavadki lähedalt vaatamist. Raamides pildid tekitavad kohe ka küsimuse, kuidas need tehtud on. Tegemist ei ole puhtakujulise fotograafia ega ka mõne muu traditsioonilise kunstilliigiga.

Mari ise ütleb oma tehnikaga kohta *painting with the machine*, mis eesti keelde tõlgituna kõlaks „masinaga maalimine“. Ta kasutab enda aastate jooksul kogunenud fotosid, eemaldab detailide

Gaida Kabral on Mariiga taaskohtumise üle õnnelik ning kingib noorele kunstnikule Vesiroosi gümnaasiumi pildi, millel kiri: "Sinu kool tervitab Sind näituse avamise puhul".

ümbert tausta ning töötleb need Photoshopiga muinasjutuliseks tervikuks.

Ta armastab kasutada detaile, mis talle endale sentimentaalse tähendusega on. Nii on ühe töö puhul Mari kasutanud Raplas pildistatud raudteed. Samuti on ta kunstiks teinud oma vanaema saadetud kirjad ja lapse seelikumustri.

Mari räägib, et töid luues toetub ta pigem oma alateadvusele. Tihti peale tegeleb ta loominguga

aegadel, kui tal on raske ja ta ei oska oma tundeid sõnadesse panna. Ta ütleb, et kunsti luues ta ei mõtle.

„Sageli kajastavad minu tööd hinge ja olemuse sügavamaid arenguid ja hoovusi. Võiks isegi öelda, et nendes leiab minu alateadvus piltliku väljenduse,“ ütleb Mari näituse tutvustuses.

Kuna naisel oli aastate jooksul omajagu töid kogunenud, tuli mõte neid ka Rapla inimestega jagada. Mari ütleb, et Raplalt on tema südames soe koht. Näitus on tema viis end Rapla ja Eestiga siduda. Oma tööd Raplas jälle üles riputada on olnud tema pikaajaline unistus.

„Igal suvel tulen ma koju koos oma kaameraga. Pildistan kõike, mida tahan mees hoida. Kodukohta taevast, siinseid lilli ja linde, isegi majade treppe ja aknaid. Minu vanaema kortsus käsi, venna silmi ja üldse kõike, mis tähelepanu köidab,“ ütleb ta ka oma näituse tutvustuses.

Siin on Mari muuhulgas kasutanud ka Raplas pildistatud raudteed.

Fotod: JAAK KADARIK

Reisikonsultatsioonid aafriklastele?

Juris Moks

Värskelt Rapla Turismiinfo ehk I-punkti ette üles seatud maakonnakaardil antakse ühtlasi teada, et mainitelt asutis asub (ka?) 9° 0'13" põhjalaiuse ja 24° 47'36" idapikkuse koordinaatidel.

Seega Aafrikas, päris ekvaatori lähedal, alles 2011. aastal moslemite vastu peetud sõjas iseseisvuse saanud, kuid tõsiste probleemidega maadlevas, kristlaste enamusega **Lõuna Sudaanis (8,3 mln elanikku)**. Milline piirneb põhjas moslemite enamusega (põhja)**Sudaaniga (37,3 mln)** ja lõuna pool **hiljuti madistanud Kongo DV (77,4 mln)** nimelise suurriigiga, millist mitte väga ammu nimetati veel Zairiks.

Samuti on lõunapoolsed piirid **kodusõjas Uganda (38 mln)**, **plahvatusohtliku multikultuuriga Keenia (45 mln)** ja **pidevalt probleemides Etioopiaga (90 mln)** ning väga pikk ühine piir suht väikese, ent **ülimalt rahutu Kesk-Aafrika Vabariigiga (4,7 mln)**, kus ka meie oma sõdalased hiljuti oma oskusi proovisid-viimistlesid. Ning prantslased "loovad korda" vist siiani.

Niisiis on antud koordinaatidel tegemist igas mõttes **VÄGA PALAVA** piirkonnaga. Kus elavad mitte enam kohvi-pruunid, vaid ka ekvaatoripäikesest lausa sinakasmustad pärismaalased. Kokku seega vähemalt 300+ miljonit. Kellele mainit asukohaga Rapla infopunkt pakuks seega

Maakonnakaart Rapla Turismiinfopunkti ees. Foto: JURIS MOKS

tuleviku REISIPLAANIDE seadmiseks Rapla maakonnast igakülgset huvitavat

ja kasulikku informatsiooni. WELCOME TO ESTONIA! Erinevus nikastab.

20. augustil Raplamaal Kärus paisjärve kaldal X Kärus järve päev

Päev algab 11.00
Sportlikud tegevused järvel ja kaldal: kanuuralli ümber järve teatejooks mudilaste ja noorte veekandmine kastitorni ehitamine

13.00 Improteater "Improproff"
13.00 Tutvumine Kärus valla LEADERi objektidega
14.00 Kärus triatlon
16.00 Pritsimeeste MP-800 sarivõistluse Kärus etapp

Järvekontsert algab 21.00
Kontserdil "Kaks tenorit" musitseerivad Lembit Saarsalu ja Raivo Tafenau. Neid saavad Holger Marjamaa trio.

Vokaalansambel Naized pakub naudingut heast vokaalmuusikast

Õhtu lõpetab võimas ilutulestik!
Kogu päeva pakub platsil kehakosutust Toosikannu Puhkekeskuse köök.

PINDI VIIB NAABRITELE KÜLLA!

KINKEKAART

TELE PINDI KUNNISVARAST OMA KORTERI VÕI MAJA EKSPERTHINNANG NING SAAD VASTU ECKERÖ LINE'I KINKEKAARDI.

Võta ühendust meie hindajatega või vaata lähemalt: www.pindi.ee/merele
Kampaania kehtib kuni 31. septembrini.

Sinu heaks loodud! **PINDI REALIA GROUP**

Masingu mälestuseks

Tiiu Luht

11. augustil oli Raikküla mehe Uku Masingu (1909–1985) sünniaastapäev. Tallinnas Jaani kirikus oli sel päeval temale pühendatud ja temast inspireeritud kontsert.

Laulja ja muusik Siiri Sisask oli valinud viisistamiseks kimbu Masingu luuletusi, mida ta ise klaveri saatel esitas. Õpetaja Jaan Tammsalu luges vahepaladeks Masingu tekste. Ballaadid, loitsud, mis võivad kuulaja viia mõtetesügavusse, loodusesse, lõksetule äärde.

„Masing on ju selle muusika minus äratanud, tinginud, helisema pannud,“ ütleb Siiri, „tema luule on mu meelest väga musikaalne.“

„Ma arvan, et me mõistame teda (Masingut) tükati. Üks üht tükki, teine teist ning ühte puudutab üks ja teist teine ning kõike ei tea keegi,“ ütleb Jaan Tammsalu, kes valis ettelugemiseks selle osa, mis teda on puudutanud.

Kokku sai suur loominguline õhtu. Kas seda kontserti saab veel kuulata? Kui, siis antakse teada.

Laager pakub võimaluse igal suvalisel hetkel pill haarata ja lihtsalt mängida. Sellega püütakse lastes muusika- ja pillimängimise rõõmu äratada.

Vana-Vigala mõisa vallutas pärimusmuusika

Katri Reinsalu

Juba mitmendat aastat kõlab suvel nädalakese jooksul Vana-Vigala mõisa ruumides pärimusmuusika.

Eelmisel neljapäeval maja ette sõites jäi kohe kõrva torupill, mille tund parasjagu mõisa ees aset leidis. Reedel lõppenud laagris sai 60 noort oma oskusi lihvida nii torupillil kui ka väikekandlel, plokkflöödil, flöödil, hiiu kandlel, kitarril, karmoškale ja viiulil.

Pärimusmuusikalaagrit korraldab MTÜ Kandlekoda. Tänavune laager oli järjekorras neljateistkümnnes ning tõi kokku 6-19-aastased noored kogu Eestist.

Laagri üks korraldajatest Margit Kuhi selgitas, et päevakava järgi on hommikul lastel individuaaltunnid. Ta juhatab ruumi teisel korrusel, kus üks plikatirts oli parajasti viiulitunnis. Juhendaja mängis ette ning tüdruk järel. Õpilasel tuli kenasti välja ja juhendaja kiitis teda.

Kogu õppimine käibki laagris kuulamise teel. Margit räägib, et noodikirjal on kahtlemata oma koht muusika õppimises, kuid reglementeritust on vaja kuidagi tasakaalustada. Laager panustab rohkem loomulikkusele ja vabadusele. Just kuulmise järgi õppimine ongi loomulik

Laagri üks korraldajatest Margit Kuhi.

Fotod: SIIM SOLMAN

õppimise ning laagris püütakse seda kanalit lastes avatuna hoida, räägib Margit.

Laager püüab lastes muusika- ja pillimängimise rõõmu äratada. Margit kirjeldab, millist naudingut pakub võimalus igal suvalisel hetkel pill haarata ja lihtsalt mängida. Ta usub, et kõik inimesed on õnnelikumad, kui nad saavad midagi loomingulist vabalt teha.

Kuigi laagri kõige noorem osaline oli tänavu vaid kuueaastane, sobib laager pigem alates 10. eluaastast. Kõige nooremad tulevad aga enamasti koos vanemate õdede-vendadega ja peavad nii kenasti vastu. Laagri päevakava on nimelt üsna tihe. Pärast hommikust individuaaltundi tulevad kokku ansamblid. Lisaks sellele käivad poisid ja tüdrukud eraldi laulutunnis ning õpitakse ka tantsu.

Margit ütleb, et tegelikult võivad laagrisse tulla ka sellised lapsed, kes enne pilli pole mänginud. Naljatomise lisab ta, et selle laagri näol on tegemist justkui pärimusmuusika alg- ja põhikooliga. Lapsed võivad ka täiesti esimesi kogemusi omandama tulla. Enamjaolt on aga laagrist osa võtvad lapsed vähemalt aasta mingit pilli õppinud.

Alguses käisid laagris pigem Raplamaa lapsed, aga aastate möödudes on seltskond kirjumatuseks muutunud. Tänavu tuldi kohale nii Tallinnast, Viljandist kui ka Elvast. Tänu näiteks Curly Stringsile on pärimusmuusika jälle populaarsemaks muutunud ja nii on ka huvilisi palju.

Kes laagris muusikast vahepeal hinge tõmmata tahavad, saavad minna käsitööde tegema. Neljapäeval tehti käsitöötoas Kirsti Villardi

juhendamisel unenäopüüdjaid. Seal on nädala jooksul valminud ka sokiloomad ja tegelikult kõikvõimalikud muud meisterdused.

Ka õhtud on mõisas ööbivatel lastel sisustatud. Hommikuti saavad nad loomingulise ülesande, mis õhtul teistele ette tuleb kanda. Nii tuleb neil näiteks mõni laul esitada. Lisaks on loomulikult vaba lava, kus igaüks võib oma andeid teistele tutvustada.

Margit räägib, et laagrinädala jooksul tekib turvaline õhkkond, kus on hea luua. See annab positiivse laengu nii lastele kui ka täiskasvanutele, juhendajatele. Iganädalased muusikakooli tunnid võivad ühel hetkel muutuda tööks. Nii läheb natuke laste pillimängurõõmust ja inspiratsioonist kaotsi. Suvised laagri ajal leitakse see rõõm aga jälle üles ning selle tunnistajaks olemine annab Margiti sõnul ka korraldajatele palju.

Juhendajatest rääkides on laagrist osa võtnud palju tunnustatud pärimusmuusika inimesi. Tänavu jagasid oma teadmisi Merike Paberits, Meelika Hainsoo, Kristel Kutsar, Ann Maria Piho, Liisa Koemets, Maris Tamm, Margit Kuhi, Kermo Kukk ja Jaan Sarv.

Laager tõmbas otsad kokku reedel lõppkontserdiga mõisa saalis. Margit ütles juba päev enne lõpetamist, et järgmine aasta tuleb laager jälle. Saadav positiivne emotsioon on lihtsalt sedavõrd suur.

Luulelõunad jätkuvad pärast suvepausi

Siim Jõgis

Eelmisel kolmapäeval, 12. augustil jätkusid Rapla keskraamatukogu juures traditsiooniks kujunenud luulelõunad. Pärast juulikuist pausi oli uue sügishooaja esimene külaline Andres Langemets.

Soojal ajal on luulelõunad Rapla keskraamatukogu ees väljakul asuva Andres Ehini nimelise pingikobara juures. Ilus tava on ka see, et kõik üritused algavad lühikesega meenutusega Ehini luulest.

Kolmapäevane külaline Andres Langemets on Raikkülast pärit luuletaja, kirjanduskriitik ja publitsist. Enda kohta meeldib talle see-eest öelda pigem toimetaja kui luuletaja. Langemetsa põhitöö on ajalookultuuri ajakirja Tuna toimetamine. Luulelõunale oli kogunenud 20-pealine publik. Langemets esitas mitmeid oma luuletusi, nende seas "Paju", "Kirves ja puu", "Ranne",

Luulelõunad hakkavad regulaarselt toimuma kord kuus Rapla keskraamatukogu juures.

"Pilvel" ja "Täiskuu", mille teemaks on pooleldi koomilises võtmes käsitus alkoholi tarbimisest.

Andres Langemets lõpetas Raikküla kaheksaklassilise kooli Lipal ning läks seejärel õppima Tallinna 42. keskkooli. Kõrghariduse omandas ta Tartu Ülikoolis, kus tema eriala oli foneetika.

Langemets tunnistas luulelõunale järgnenud vestluses, et ta tahaks Raikkülas käia tihedamini, kui see tal võimalik on.

Üks küsimus, mis külalisele seekord esitati, oli, et mis on Raikküla mullas erilist, et sealt on sirgunud mitmed Eesti kultuuri tippgijad – Andres Langemets, Enn Vetemaa, Keyserlingid.

Langemets ütles, et sama küsimuse oli ühel Raikkülas toimunud sündmusel öhku visanud ka Hando Runnel. Langemets leidis, et kui Eestis ringi reisida ja külastada väikseid kohti, on igal pool oma tuntud nimed.

"Viljandimaal on selliseid paiku eriti palju," ütles luuletaja ning sõnas, et kui nii vaadata, siis Raikküla polegi teab kui eriline.

Luulelõunad hakkavad regulaarselt toimuma kord kuus Rapla keskraamatukogu juures.

Raikkülast pärit luuletaja Andres Langemets oli taas oma kodukandis ja esitas luulelõunal mitmeid oma luuletusi.

Foto: SIIM SOLMAN

Kaks Raplamaa superstaari annavad ühiskontserdi

Mariliis Vest

Raplamaale kuulub kaks "Eesti otsib superstaari" tiitlit. Esimese hooaja võitnud Birgit Sarrap (Õigemeel) ning viimase, kuuenda, võitnud Jüri Pootsmann tulevad juurte juurde tagasi ning annavad Raikkülas ühiskontserdi. Uurisime artistidelt, kuidas neil läheb ning millega tegelevad.

Kelle algatusel tuli selline idee, et just teie kaks koos kontserdi annate? Kas see võib olla tingitud ka sellest, et olete mõlemad Raplamaa inimesed?

Birgit: Idee tuli rohkem minult, märkasin Jüri juba esimeses "Eesti otsib superstaari" finaali saates ja mõtlesin, et küll oleks tore sellise ägeda meeslauljaga koos kunagi laulda. Kui veel kuulsin, et tema on ka Raplamaalt pärit, oli minu õnnetunne veel suurem ja nii see läkski.

Tegin suve alguses Jürile pakkumise, ta oli väga positiivselt meelestatud ja usun, et meil tulevad üheskoos väga mõnusad ja ilusad kontserdid.

Jüri: Kuna ma kuulun nüüd Birgitiga sama *managemendi* alla, siis ma usun, et see otsus sealt tuli. Me oleme ju tõesti mõlemad Raplamaa inimesed ja ka see võib olla üheks põhjuseks.

Kui Raikkülas kontsert toimub, siis miks mitte ka Kohilas? Mille järgi teine kohalik tehti?

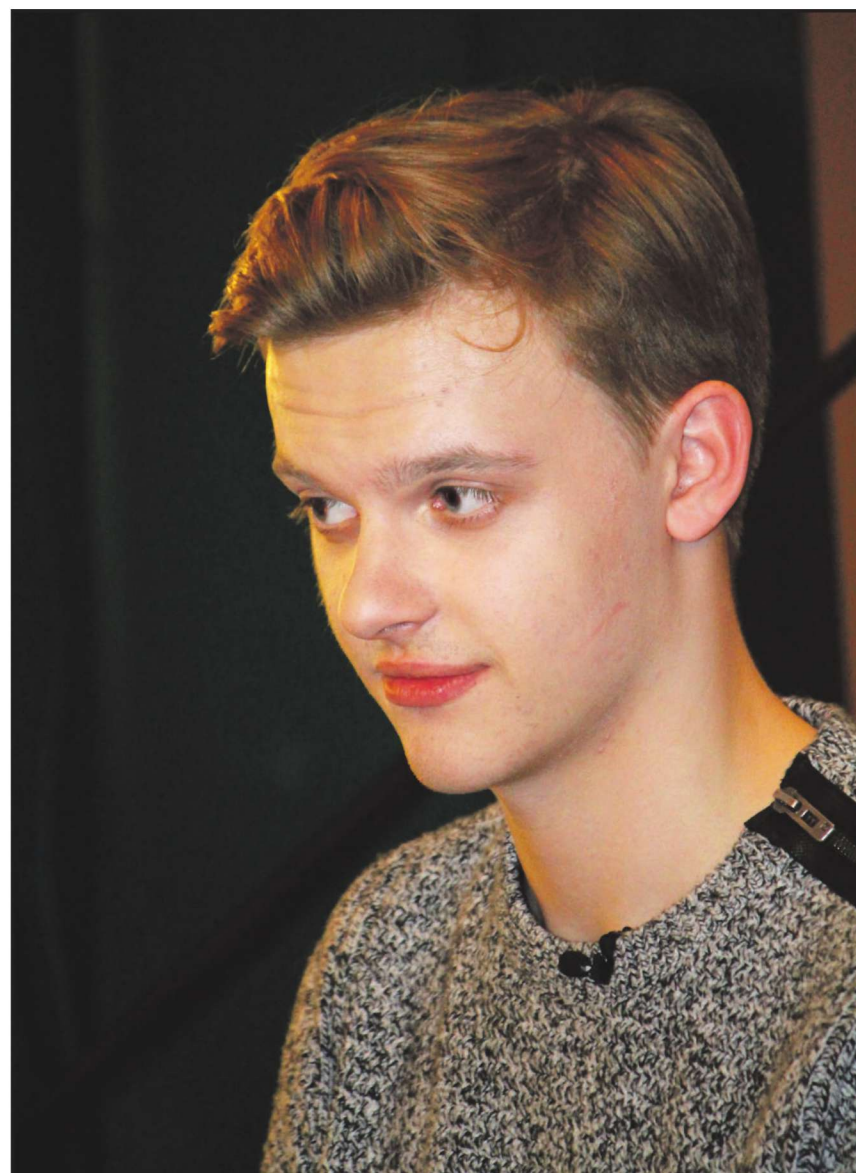
Birgit: Kohilas ja Hageris olen ma esinenud juba väga-väga palju kordi. Jüri oma kodukohas ei ole aga ühtki soolokontserti varem andnud, seega valisime seekord Raplamaalt välja armsa Raikküla mõisa hoovi. Loodame, et ka mujalt Raplamaalt, k.a Kohilast leiavad inimesed aega tulla 25. augustil just sinna, et kuulda meid koos laulmas ja sealjuures uudistada ka armsat Raikküla.

Jüri: Ma olen tõesti väga üllatunud, kuid samas väga õnnelik, et üheks kontserdipäigaks on valitud just Raikküla. Oleks olnud tõesti loogiline,

Birgit Sarrap (Õigemeel).

Foto: SIIM SOLMAN

Jüri Pootsmann.

Foto: JAAK KADARIK

et ka Kohilas oleks kontsert, aga seekord teeme siis ainult Raikkülas.

Milline saab kontsert olema, mis stiilis, millised laulud?

Birgit: Mina esitan mõned laulud oma repertuaarist ja ka Jüril ei jää laulmata tema esiksingel ning suurimad hitid superstaarisaatest. Kõlavad ka vanad head tuttavad Eesti laulud, näiteks Jaan Tätte, Mahavoki, Jaak Joala loomingu ja suures osas duettidena, nii et kontsert tuleb selline mõnus ja vahetu. Räägime kindlasti ka juttu ning teeme nii tempokamat kui ka rahulikumat muusikat, saateks kitarr, klahvpillid, akordion ja ukulele.

Jüri: Kontsert saab olema, ma usun, väga mõnus ja suvine. Birgit teeb oma lugusid, teeme ka duette ning samuti laulan mina lugusid oma akustilisest kavast ja ka mõne saatest tuntud loo. Usun, et loome hubase ja positiivse meeleolu.

Mis sa arvad, millest tuleneb see, et Raplamaal on juba kaks superstaari?

Birgit: Raplamaa on alati laulurahva maakond olnud, meil on ju palju koore ja palju suurepäraseid õpetajaid, kelle käe all lauljad sünnivad.

Jüri: Ma usun, et tegelikult üldse Raplamaalt tuleb väga palju omas vallas superandekaid inimesi. See võib tuleneda sellest, et meil on Raplamaal üldiselt väga head võimalused muusikaliseks tegevuseks. Samuti õpetajad on head ning motiveerivad, ja väga paljud kohalikud inimesed, kes on oma saavutustega kaugele jõudnud, on meile suurteks eeskujudeks. See annab väge juurde.

Birgit, kuidas superstaari staatus praegu sind mõjutab? Kas veel aitab kuidagi kaasa või oled seetõttu pidanud jääma kinni ühte stiili, mis publikumile tuttav on?

Birgit: Nii-öelda superstaari staatus käib minuga kindlasti

terve elu kaasas, kuna sealt sai minu lauljakarjäär alguse ja tänu sellele inimesed mind kui lauljat teavad ja tunnevad. Kuid olen kaheksa aasta jooksul teinud väga erinevat muusikat ja loodan seda teha ka edaspidi, sest minu arvates erinevus rikastab ja muidu hakkaks endal ja publikul igav.

Kui palju väikese lapse kõrvalt üldse esineda saad?

Birgit: Kuna minu poeg saab kohe kaheaastaseks, on tema kõrvalt juba üsna lihtne esinemas käia, sest hoidjatega lepib ta väga hästi. Tihtipeale võtame abikaasaga ta ka esinemistele kaasa ja saame töö ja puhkuse üheks liita. Sel suvel on seda üsna palju juhtunud ja kindlasti proovime võtta ta ka vahel Jüriga koos kontserttuirile kaasa.

Jüri, millega sa praegu tegeled? Kas keskendudki nüüd muusikale või õpid/töötad?

Jüri: Hetkel keskendun tõesti ainult muusikale. Tööl enam kahjuks ei jõua käia, kuid ma usun, et alati on sinna võimalik tagasi minna, kui ajad rahulikumat. Eelmise aasta lõpetasin Raplas keskkooli ja ülikooli plaanin ka kindlasti minna, kuid see aasta vist on veel liiga vara.

Kas oled nüüdseks harjunud superstaari staatusega?

Jüri: Selle staatusega olen isegi harjunud jah, kuid veel võtab aega, et harjuda selle tempoga, mis hetkel nendest kontsertidest ning tuuridest tulevad. Olen harjunud ehk veidi rahulikuma elutempoga siiani.

Kas see tiitel on toonud kaasa mõningaid ootamatuid asju ka? (Näiteks see, et stilistid sulle riideid valivad.)

Jüri: Kindlasti on see tiitel toonud endaga kaasa väga palju uusi ning ootamatuid asju. Poleks olnud ju varem

võimalust sellise artistiga nagu Birgit tuurile minna. Mina olen ikka väga rahul!

Sul on Raplamaal nüüd kaks kontserti ees. Kuidas ennast tunned nende eel? Närviliselt või kindlalt? Kuidas kontsertide kavad erinevad?

Jüri: Ei, närviliselt end ei tunne. Kodukohas on alati väga mõnus ja mugav laulda. Tunded on kindlasti ainult positiivsed, pole ju tegelikult Raplamaal varem selliseid suuri kontserte andnud. Kontsertide kavad erinevad üksteisest kindlasti. Birgitiga teeme eestikeelseid laule rohkem, kui neid minu enda kavast leitud ning ka äratundmisrõõm laulude mõttes on kindlasti suurem.

Minu ja Morteni akustilisest kavast leiab palju meie endi lemmikuid, mida oleme alati tahtnud esitada. Mõlemad tulevad kindlasti omamoodi lahedad ning positiivse auraga.

Septembris alustab vastuvõtte lastekirurg Kuido Väljaots

Eleen Laasner

Lastekirurgi poole saavad Raplamaa haiglas pöörduda kuni 16-aastased lapsed. Perevõi eriarst otsustab koostöös lapsevanemaga, milline patsient vajab lastekirurgi konsultatsiooni. Igal juhul peab lapsel olema saatekiri.

Doktor K. Väljaots võtab vastu:

1) enureetikuid-lapsi ehk voodimärgajaid (enne vastuvõtu tulekut on vaja teha uriinianalüüs ja ultraheliuuring), samuti lapsi mittepõletikuliste urineerimishäiretega (päevane sage urineerimine, pükste märgamine);

2) lapsi, kellel on naba- või kubemesonga, samuti vesisonga (hüdroseale) kahtlus või diagnoos;

3) poisslapsi fimooosi (eesnaha kitsenemise) ja krüptorhismiga (munandi laskumishäirega) või viimase kahtlusega;

4) sissekasvanud varbaküünega patsiente;

4) samuti vaatab ta üle ja annab nõu patsientidele, kes on läbi teinud trauma ja/või opereeritud, saanud esialgse ravi kõrgemas ravigastuses.

Lastekirurgi vastuvõtule ei peaks saatma patsiente, kellel on probleeme sünnimärkidega või hemangioom (healoomuline veresoonte kasvaja).

Dr Kuido Väljaots töötab põhikohaga lastekirurgina Tallinna Lastehaiglas. Esimene vastuvõtt Rapla haiglas on 8. septembril.

Registreerumine ja info haigla polikliiniku registratuuris 484 4050.

Juristi nõuanne

Tähtajaline tööleping lõpeb tähtaja möödumisega

Lugeja küsib: Minuga on sõlmitud tähtajaline tööleping lapsehoolduspuhkusel viibiva töötaja asendamiseks. Tuli välja, et asendatav katkestab novembris lapsehoolduspuhkuse, aga jään ise enne seda septembris rasedus- ja sünnituspuhkusele. Mis saab minu töölepingust?

Vastab Tööinspektsiooni nõustamistalituse juhataja Anni Raigna: Tähtajaline tööleping lõpeb tähtaja möödumisega (töölepingu seadus § 80 lg 1) vaatamata sellele, et töötaja on rasedus- ja sünnituspuhkusel või lapsehoolduspuhkusel. Tähtajalise töölepingu sõlmimisel on osapooled teadlikud suhte ajutisusest ning selle lõppemisest kokkulepitud tähtaja või sündmuse saabumisel.

www.tootukassa.ee Töötukassa Raplamaa osakond Tallinna mnt 14, 79513 Rapla

VABAD TÖÖKOHAD

Raplamaal seisuga 18.08. 2015

TÖÖPAKKUMISE NIMETUS	TÖÖKOHTI	ASUKOHT
nõudepesija	1	Rapla linn
õmbleja	1	Märjamaa alev
tõstukijuht	2	Keava alevik
valmistoodangu kontroll/parandaja	4	Keava alevik
kassapidaja- klienditeenindaja	1	Rapla linn
iluteenindaja	2	Rapla linn
treial	1	Prillimäe alevik
koristaja	1	Juuru alevik
koolieelse lasteasutuse õpetaja	1	Järvakandi alev
õppealajuhataja	1	Järvakandi alev
autoremondilukksepp	1	Rapla linn
meister	1	Kivi-Vigala küla
pakkija-komplekteeriija	3	Kivi-Vigala küla
müügijuht	1	Rapla linn
müüja	2	Hageri alevik
veterinaar	1	Pae küla
juuksur	1	Kohila alev
puidupingitöötaja	1	Kohila alev
rataslaaduri juht	1	Kohila alev
kokk	1	Kehtna alevik
automaaler	1	Prillimäe alevik
muusikaõpetaja	1	Järvakandi alev
koka-abi	1	Rapla linn
tisler	1	Rapla linn
müüja	2	Kohila alev

Seakasvatatajad saavad alates sellest nädalast toetust taotleda

Karin Volmer, põllumajandusministeeriumi avalike suhete osakond

Kuni 31. augustini saavad seakasvatatajad taotleda PRIA vahendusel toetusi investeeringuteks bioohutusmeetmetesse või seakasvatusektorist väljumiseks. Kokku on kahe toetusmeetme eelarves 12,7 miljonit eurot.

„Seoses sigade Aafrika katku levikust tingitud keerulise olukorraga avati täna erakorraliselt Eesti maaelu arengukava 2014-2020 kahe meetme taotlusvoorud, mis

suunatud spetsiaalselt seakasvatatajatele,“ ütles esmaspäeval maaelu arengu osakonna juhataja Marko Gorban.

„Toetust saab taotleda investeeringuteks bioohutusmeetmetesse või majandustegevuse ümberkorraldamiseks seakasvatusektorist väljumisel.“

Esmaspäeval avatud erakorralistes taotlusvoorudes võib toetust taotleda ettevõtja, kes on 2015. aastal tegelenud seakasvatusega, on esitanud PRIA-le 2015. aasta 1. juuli seisuga loomatauditörje seaduse kohaselt

majandustegevusteate sigade pidamisega tegelemise kohta ning vastab ka muudele vastava meetme nõuetele.

Kui toetust taotletakse bioohutusnõuete täitmiseks või tõhustamiseks tehtavale investeeringule, peab taotlus enne PRIA-le esitamist olema kooskõlastatud veterinaarja toiduametiga, kes annab kinnituse, et kavandatav investeering on suunatud bioohutusmeetmete ja abinõude täitmisele või tõhustamisele.

Kui taotleja tahab toetust investeeringuteks muudes põllumajandusvaldkondades,

peab ta lõpetama seakasvatusega tegelemise. Seakasvatusega tegelemise lõpetamise tähtaega pikendatakse võrreldes algse 1. septembri tähtajaga 31. detsembrini.

„Kuna ilmnend on turutörked sigade realiseerimisel, siis muudame määrust ja pikendame seakasvatusega tegelemise lõpptähtaega 31. detsembrini,“ sõnas Gorban. „Kui sigade pidamist ei õnnestu lõpetada 1. septembriks, tuleb sellest kuupäevast alates siiski täita kõiki 1. septembrist kehtima hakavaid karmimaid bioohutuse nõudeid.“

Uuringu kohaselt satub õnnetusse iga neljas noor mootorrattur

Raplamaa Sõnumid

Maanteeameti tellitud mootorratturite liikumis-, sõidu- ja ohutusharjumuste uuringust selgus, et iga kümnes mootorrattur on sattunud viimase aasta jooksul õnnetusjuhtumisse, olles sealjuures olnud enamasti olukorra põhjustaja (täielikult või osaliselt süüdi).

Kõige nukram on noori mootorrattureid puudutav statistika, sest kuni 24-aastaste juhtide seas oli viimase 12 kuu jooksul sattunud liiklusõnnetusse iga neljas.

Uuringu tulemuste kohaselt on tüüpiline mootorrattur Eestis kõrgharidusega

eestlasest mees vanuses 25-49, kes elab Tallinnas, käib palgatööl, on suhtes ning tal on vähemalt üks laps. Mootorrattaga sõidab ta suveperioodil kuni paar korda nädalas, aastas kokku 3000-5000 km.

Uuringust selgus, et mootorrattaga sõidetakse Eestis peamiselt vabal ajal huvitegevusena. Ka suvisel ajal kasutavad uuringus osalenud peamise liiklusvahendina sõiduautot (53%).

Uuringu tulemuste kohaselt satuvad mootorratturid enim ühe-sõiduki õnnetusse, kui juht kaotab ratta üle kontrolli. Näiteks 40%-l juhtudest on liiklusõnnetuse põhjuseks

olnud ratta kaldumine. Peamiseks murekohaks (22%) näib olevat mootorratta valitsemise aeglasel kiirusel nurki võttes. Liiklusõnnetused mootorratturitega on valdavalt olnud kergemat laadi: tagajärjeks on olnud kas sõidukikahju või kriimustused-põrutused, arstiabi on vajanud 13% õnnetustesse sattunutest.

Liiklusõnnetuse korral päästab mootorratturi hullematest tagajärjedest korraliku turvavarustuse kasutamine ning õnneks peetakse turvavarustust mootorratturite hulgas oluliseks. Uuringust selgus, et lisaks kiivriile ja kinnastele on laialt

kasutusel ka küünarnuki- ja/või õlakaitsetega jakid ning puusa- ja/või põlvekaitsmetega püksid. Mootorratturi erisaapaid kasutab 76% küsitlusele vastajatest.

Teistel liiklejalatel on ka herattaliste märkamisega jätkuvalt probleeme – peaaegu kolmandikul juhtudel on tegu olnud sõidukite kokkupõrkedega.

Uuringu tulemused annavad aimdust selliste väikeõnnetuste sagedast toimumisest, mis riiklikusse liiklusstatistikasse ei jõua. Harvemad mitme sõiduki kokkupõrked on samas oma tagajärjed reeglina traagilisemad.

Hinnavõrdlus

Dolma ehk täidisega viinamarjalehed

Stina Andok

Ottomani impeeriumi regioonist pärinev dolma on tegelikult ühine nimetus igasugusele täidetud köögiviljale. Tuntumad variandid on näiteks paprika ja baklažaan. Peamiselt täidetakse dolma puhul köögivilji riisi või lambaliha või mõlemaga. Lihaga täidetud dolmad süüakse soojalt, lihata täidise puhul on nad maitsvad ka külmalt. Siin toodud retseptis, riisiga täidetud viinamarjalehte keeratud dolmad on üks nendest, mida võib hammustada ka otse külmikust võetuna.

Vaja läheb: soolatud viinamarjalehti, 250 g risoto riisi, 1 suurem sidrun, 2 punast sibulat, 2 küüslauku küünt, 6 sl oliiviõli, 2 sl hakitud tilli, 2 sl hakitud peterselli, soola, teravama

	Soolatud viinamarjalehed, Gourmante 450 g	Risoto riis, Veski Mati, 500 g	Punane sibul, 1 kg	Sidrun, 1 kg
Selver	2,99	1,62	0,99	3,99
Konsum	-	1,55	1,09	3,39
Säästumarket	-	-	0,87	2,49
Maxima	-	-	0,87	2,39
Meie Toidukaubad	-	-	-	1,80

Hinnad on seisuga 17.08.15

maitse armastajatele tsillipulbrit.

Tee nii: Kuumuta pannil oliiviõli, lisa hakitud sibul, hauta veidi ja lisa küüslauk. Seejärel lisa eelnevalt läbi pestud riis, hakitud maitseroheline ning riivitud sidrunikoort. Kuumuta segu mõni minut, kuni riis muutub läbipaistvaks. Nüüd vala juurde umbes

poole sidruni mahl ja vett nii, et riis oleks veega kaetud. Lase keema tõusta, maitsest soola ja soovi korral ka tsillipulbriga ning hauta umbes viis minutit. Nüüd keera täidised viinamarjalehtede sisse.

Selleks võta enda ette viinamarjaleht nii, et varre kinnituskoht jääks sinu poole ja aseta sellele umbes üks teelusikatäis täidist. Keera

esimalt sinu poole jäävad alumised otsad täidise peale ja siis keera lehe küljed keskele kokku ning rulli viinamarjaleht nüüd lõpuni välja täidise ümber. Jätka nii, kuni täidist jätkub. Serveeri maitsevaid täidetud viinamarjalehti näiteks koos külma jogurtkastmega.

Retsept: toiduteemal.blogspot.com. Retsepti autor on Tuuli Mathisen

Rapla maakonna kultuuritöötajad kandsid ette rockkooperi

Piret Linnamägi

Läinud nädala teisi-päevast neljapäevani olid Toosikannu puhkekeskuse vallutanud kultuuritöötajad: seal rabati ja rokiti IX üleriigilises rahvamajade suvekoolis.

Suvekool tõi kokku Eesti kultuuritöötajad, et koos õppida ja lõõgastuda ning koguda jõudu uuele hooajale vastumiseks. Mahuka ja tiheda õppeprogrammiga suvekooli korraldab igal aastal üks maakond, sel aastal siis Raplamaa. Neljapäeval andis meie maakonna esindus koos Eesti Rahvamajade Ühingu esinase Ülle Välimäega üle teatepulga tartlastele, kes täpselt aasta pärast võõrustavad Elva lähis-

tel Eesti kultuuritöötajaid.

Raplamaa esindus tegi aga ajalugu ning tõi lavale esimese kultuuritöötajate elu puudutava rockkooperi, milles löid kaasa kõikide maakonna rahvamajade töötajad ja ka Rapla maavanem Tõnis Blank. Temal oli ooperis kanda presidendi roll. Rockkooperile olid muusikalise seade teinud ühiselt Thea Paluoja ja Rapla kultuurikeskuse noortebändi liikmed eesotsas Piia Pöderiga, selle noodistas Thea Paluoja. Lavastaja ja teksti autor oli Terje Kaur. Ettekandele andis väga palju juurde just ansambli The Moose ja solisti Piia Pöderi osalemine. Peasalisel olid Mervi Vaarmann ja Heli Lints.

Etendus võeti vastu marulise aplausiga. Seejärel esitas iga maakond oma kava, mis pidi olema seotud päevateemaga, rokkimisega. Žürii, kuhu kuulusid rahvamajade ühingu esindajad Aino Arro ja Irja

Targamaa, „rockipeeruks“ kehastunud Kait Kaeval ning Anne Veski, kes kehastunud Mervi Vaarmann, valis parimaks etteasteks võrumaalaste ülesastumise.

Suvekooli korraldanud Raplamaa kultuuritöötajad löid kõik aktiivselt kaasa ürituse ettevalmistuses. Kõik nad tõdesid koosoldud päevade jooksul, et ühtehoidmises peitub võlu ja suur vägi. Kultuuritöötajate suvekool pole aga vaid lustimise ja puhkamise paik, vaid seal saab uusi teadmisi ja ka oskusi juurde, kolleegidega tööalaseid muljeid vahetada ja uusi tutvusi sõlmida.

Töötubadesse olid valitud lektorid, kes oskasid oma loengutega tööpingeid maandada ja loodusega elamise kunsti õpetada. Loovuskohvikus andsid tundi Inge ja Jaana Ojakäär, sündmuse rediseinist rääkis Anneliis Kõiv, kultuuri arengust ja filosoofiast vestles Ülo Peets,

Hoogne punase vaiba koristus.

Foto: PIRET LINNAMÄGI

kovisioonist kultuuris Tõnis Vaik ja Pille Prey, saunast ja inimestest Marju Kõivupu ning energiast loodusest Margus Maripuu. Raplamaa rahvamajade juhatajad pakusid kaht käelise tegevuse koolitust: naha neetimine ja hennamaalingud. Lõõgastuseks olid ka Toosikannu metsad ja aasad, saunad ja järv.

Raplamaa bändide tutvustusõhtul astusid üles Omad Poisid, Brändy, Spido Sõprade Bänd, Rein Kontson, Argo

Niinemets ja Ingle ja Rapla kultuurikeskuse noortebänd St. Of Dreams. Esinesid veel rahvatantsurühm Hopsani Märjamaalt ja showtantsurühm Singirullid Vigalast. Kohal oli ja rahvast naerutas „Kino Mati“ alias Hannes Sassi. Õhtu juhtideks erinevatel päevadel oligi viimatinimetatu ja Ülo Sild, kes andis vürtsi juurde žüriid püstolreporteri-na usutledes.

Raplamaa tutvustamiseks olid mälumängu koostanud

Kait Kaeval, Age Tekku ja Rita-Triinu Peussa. Kõige suurema vaeva nägi suvekooli kordaminekuks aga nüüd juba Raplamaa rahvakultuuri spetsialisti ametist lahkunud Anne Ummalas.

Sel korral oli suvekoolis 154 kultuuritöötajat 13 maakonnast. Järgmisel aastal loodavad Raplamaa kultuuritöötajad suvekooli minna suure koosseisuga, sest enamik meist viibis üleriigilisel üritusel esmakordselt.

VIIMANE LÕPUMÜÜK

SULGEME RAPLA HANDYMANN KAUPLUSE 22. AUGUST 2015!

ABSOLUUTSELT KÕIK TOOTED

-50 kuni -70%

HANDYMANN
TOORISTAR AUTO KODU AED VABA AEG

Viljandi mnt. 72

Tel: 568 40111

E-R 9-18 · L 9-15 · P Suletud

Rapla korvpallimeeskond osaleb Balti karikal

Rapla korvpallikool

Traditsiooniliselt toimub Balti korvpalliliiga eel, septembri lõpul, karikaturniir. BBL Cup toimub korraldajate poolt määratud nelja võistkonna osavõtul. Esindatud on kõik kolm Balti riiki – Šiauliai Leedust, Ventspils Lätis ning TÜ/Rock ja Rapla Eestist.

Turniir toimub 25.-26. septembril Tartu Ülikooli spordihoones. Fännide rõõmuks kantakse kõiki mängu otsepidis üle Viasat Sport Balticu kanalil. Reedel

toimuvad poolfinaalid, kus omavahel lähevad vastamisi Šiauliai ning Ventspils ja kodused konkurendid TÜ/Rock ning Rapla.

Eestlaste kohtumine algab kell 20. Teisel päeval mängitakse pronksimäng ja finaali.

„Balti karikaturniiril osalemine on suurepärane võimalus meeskonnal end hooaja hakul proovile panna ning kindlasti on tegemist tunnustusega kogu klubile,“ võttis olukorra kokku Rapla meeskonna manager Jaak Karp.

Venemaa lauatennise tulevikulootus Petr Fedotov.

Foto: SIIM SOLMAN

Peterburi pinksiklubi treenib Valtus

Siim Jõgis

Peterburi lauatenniseklubi Valged Pilved on alates 1. augustist viibinud treeninglaagris Valtu spordimajas. Klubis treenib kokku 120 noort lauatennisemängijat, Valtus on neid 20.

Nende seas on ka Venemaa noorimad meistersportlased lauatennisel Nikita Artjomenko (14) ja Petr Fedotov (15). Nemand treenisid Valtus 18. augustini ning sõitsid siis edasi järgmisesse laagrisse Itaalias. Artjomenko oskusi hinnatakse lausa nii kõrgelt, et Venemaa meistrivõistlustel esindas ta Peterburi linna nii noorte, juunioride kui ka täiskasvanute arvestuses.

Valtu spordimaja juhataja Kalju Kalda rääkis, et pinksiklubi Valged Pilved tuli Valtusse laagrisse juba viiendat

aastat. Harjumuspäraseks on kujunenud see, et Valtus käiakse laagris augustis ja jaanuaris. Augustis ollakse kohapeal kolm nädalat ning jaanuaris ühe nädala. Lisaks mängijatele on laagris kaasa ka kolm treenerit.

Üks neist, Valentina Šeštjuk rääkis, et Valtusse tullakse, sest siin on hea vastuvõtt ning sobivad tingimused. Eriti tõstis ta esile võimalust kasutada jõusaali ning käia ujumas. Vähem oluline ei ole tema sõnul ka aastate jooksul sisse seatud sõprus. Kalju Kalda meenukas, et sõprus sobitati Alari Lindmäe memoriaalvõistlustel. Laagri ajal käisid noored võistlemas Haapsalus Valge Daami võistlustel, kus Nikita Artjomenko sai esikoha. Valtus on käinud venelastega jõudu katsumas lauatennisemängijad Pärnust ja Maardust. Valtu laager on klubi jaoks juba kolmas sel suvel. Šeštjuk rääkis, et varasemad laagrid olid Peterburi oblastis ja Musta mere ääres.

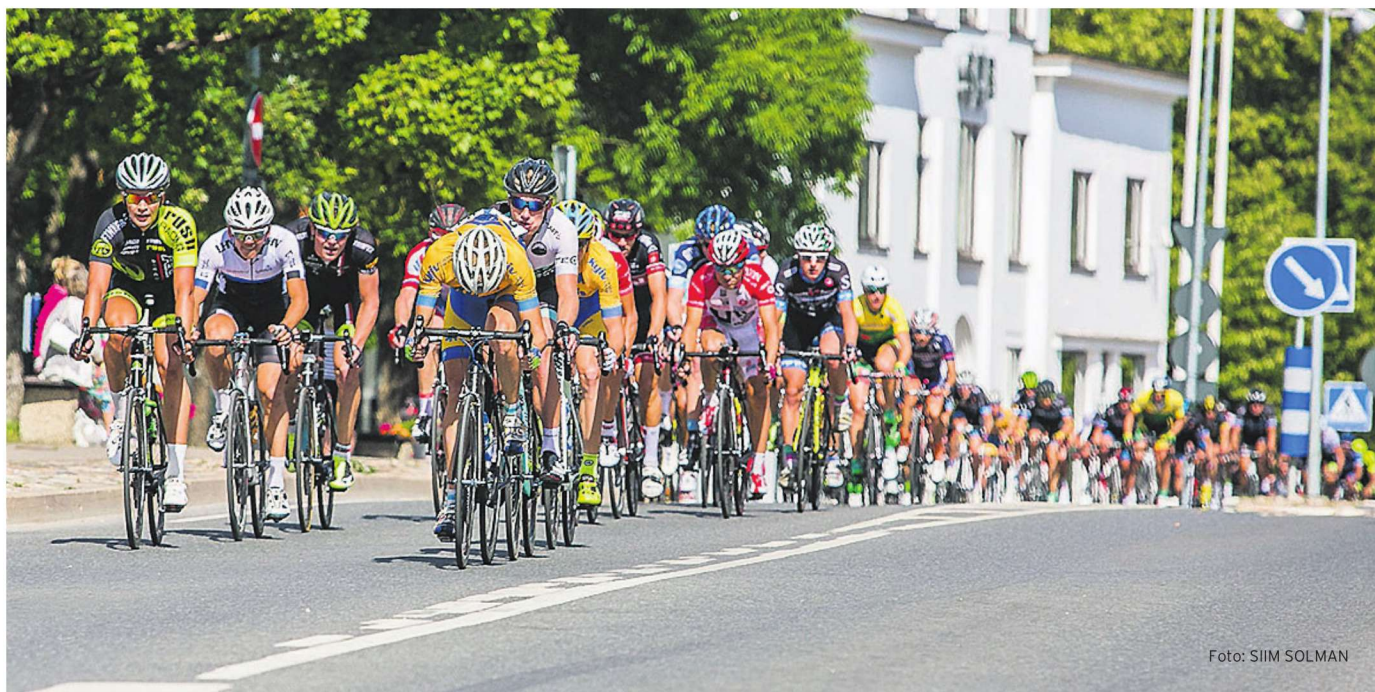

Foto: SIIM SOLMAN

Rapla nägi kahte Balti Keti velotuuri vahefinišit

Siim Jõgis

Teisipäeval, 18. augustil sai Tallinnast Toompea lossi eest alguse järjekorras viienda Balti Keti velotuuri esimene etapp.

Kaks esimest vahefinišit olid Rapla kultuurikeskuse ees, millest esimese võitis Maximilian Beyer (Saksamaa) ning teise Leon Rohde (Saksamaa).

Esimene etapp viis võistlejad Tallinnast Pärnusse.

Tseremoniaalne start anti Toompea lossi eest kell 12. Ametlikult läks võistlus lahti Männikul. Raplasse jõudsid ratturid veerand tundi pärast kella ühte.

Balti keti velotuuri viieaastase ajaloo jooksul toimus esmakordselt kaks vahefinišit Raplas. Võistlejad jõudsid Kodila ja Alu kaudu Raplasse ning sõitsid mööda Tallinna maanteed läbi linna. Seejärel pöörasid nad Järvakandi-Märjamaa ringristmikult

Krantsi kõrtsi suunas ning tulid mööda Rapla ümbersõitu tagasi Alu juurde ning uuesti Raplasse.

Esimene vahefiniš oli etapi 51. kilomeetril ning teine 58. kilomeetril. Ratturid läbisid selle vahemaa kümne minuti ja kahekümne sekundiga.

Tänavu võtab Balti Keti velotuuri osa kolm noort Rapla ratturit. Peeter Pruus osaleb Läti meeskonna Rietumu Delfin ridades ning Sten-Erik Ottender ja Peeter

Tarvis esindavad Tartumaa regionaalset meeskonda.

Esimese etapi pikkus oli 170 kilomeetrit. Pärast kahte vahefinišit Raplas liikusid ratturid edasi Järvakandi poole ning sealt edasi Lokuta ja Vändra suunas.

Balti Keti velotuuri esimene etapp lõppes Pärnus Kaubamajaka ees. Balti Keti velotuuri näol on tegemist Rahvusvahelise Jalgratturite Liidu (UCI) 2.2 kategooria võistlusega.

BC Raplammaa korvpallipoisid valmistuvad osalema Euroopa korvpalliliigas

Raplammaa Sõnumid

Tänavu sügisel 19.-22. novembrini toimub Raplas Sadolini spordihoones rahvusvahelise noorte korvpalliliiga EYBL üks etappe kaheksa meeskonna osavõtul.

EYBL (European Youth Basketball League) ehk Euroopa Noorte Korvpalliliiga on 17-aastase ajaloo ühendus, mis hõlmab kogu Euroopa noortemeeskondade 14- kuni 20-aastaste paremiku. Sügisel algaval hooajal mängib liigas üle 180 meeskonna 25 Euroopa riigist.

Eestit esindab selles liigas järgmisel hooajal kuni 14-aastaste noormeeste vanusegrupis (U14) kolm võistkonda. Kahekordse Eesti meistri ja Balti Liiga meistririkas aastatest 2013 ja 2015. Veel on võidetud rahvusvahelised turniirid

EYBL-is ka Tallinna Kalevi ja BC Kalev Cramo meeskonnad. U14 vanuseklassis osaleb kokku 50 võistkonda 17 Euroopa riigist. Eesti meeskonnad kuuluvad Põhja-Euroopa gruppi koos Läti, Leedu, Valgevene, Venemaa, Soome, Ukraina, Gruusia ja Poola eakaaslastega. Teise suure grupi moodustavad Kesk-Euroopa riigid Itaalia, Ungari, Serbia, Slovakkia, Saksamaa, Tšehhi ja Rumeenia.

Eesti ja Baltikumi meistrid

BC Raplammaa koosneb 2002.-2003. aastal sündinud Märjamaa, Rapla ja Kohila noormeestest, kes on korvpalli mänginud juba 6-7 aastat ja on treenerite Kalle Kollini, Viljo Sinikase ja Jüri Pritsi juhitud saavutanud kõrgeid tulemusi nii Eestis kui ka rahvusvahelistel turniiridel. Võistkonna auhinnalaua on kaks Eesti meistritiitlit aastatest 2014 ja 2015 ning Balti Liiga meistririkas aastatest 2013 ja 2015. Veel on võidetud rahvusvahelised turniirid

Allazis ning Peterburis.

BC Raplammaa kõige väärtuslikum auhind pärineb aga käesoleva aasta juunikuust, kui klubi võitis tugevatsemelise noorteturniiri Itaalias Monzas. Alberto Giove 17. mälestusturniiri finaalis alistati maailmakuulsa Olimpia Milano Armani meeskond väga tasavägise mängu järel. Võib öelda, et sellega tehti isegi killuke Eesti korvpalli ajalugu, sest sellisel turniiril pole ükski Eesti noortemeeskond veel turniirivõiduni jõudnud. BC Raplammaa nimi on nüüd ühes reas niisuguste kuulsate klubide järelkasvumeeskondadega nagu Badalona Juventud, Zagrebi Cibona, Barcelona, Bologna Virtus, Marciulionise BA, Milano Olimpia.

EYBL-i võistlussüsteem on üles ehitatud selliselt, et hooaja jooksul toimub kolm etappi 8 meeskonna osavõtul ja parimad jõuavad superfinaali, mis on 29. aprillist 2. maini 2016 Poolas Czluhovis, kus selgub oma vanuseklassi Euroopa parim noortemees-

kond.

BC Raplammaa koosseisus mängivad Johannes Kirsipuu, Joonas Riismaa, Andres Petjärv, Marten Pohla, Rando Kristal Märjamaalt, Markus Ruubel, Karl-Hendrik Erm, Kardo Kilk, Germo Visnu Raplast ning Robi Vanem, Markus Ladoga, Georg-Markus Tammverk ja Janno Kalmet Kohilast. Võistkonna peatreener on Kalle Kollin ja teine treener Viljo Sinikas.

BC Raplammaa korvpallipoisid paistavad silma meeskondliku ja targa mängustiili. Sellega on õnnestunud võita nii mõnigi atleetikum ja pikakasvulisemate mängijatega vastasvõistkond. Läbi hooegade on meeskonnal kujunenud välja oma liidrid: väga osav ja nutikas mängujuht Johannes Kirsipuu, mitmekülgseid ja heade eeldustega mängijad Joonas Riismaa ja Markus Ruubel. Eesti Korvpalliliit tunnistas Joonase eelmisel hooajal oma vanuseklassi parimaks mängijaks, samuti oli ta Balti Liiga väärtuslikem mängija.

Sillamäe võrgu sahistamine oli RJK Märjamaale saavutus omaette

RJK Märjamaa lasi esimesel poolajal lüüa endale kuue minutiga neli väravat. Seejärel suudeti Sillamäe rünnakuid ohjelda ning teisel poolajal lõi Tanel Taal ka Sillamäe võrku ühe palli.

Foto: SIIM SOLMAN

Siim Jõgis

Kolmapäeval, 12. augustil toimus Eesti jalgpalli karikavõistluste 1/32 finaali RJK Märjamaa ja Sillamäe Kalevi vahel. RJK Märjamaa mängib Eesti neljandas liigas ning Sillamäe Kalev kõrgliigas.

Kuigi paberil tundus tasemevahe olevat üüratu, suutsid märjamaalased sellegi poolest näidata südikat mängu ning löid vastastele isegi värava. Sillamäe Kalev surus siiski oma paremuse peale, võitis

kohtumise 1:6 ning pääses edasi järgmisesse ringi.

Eesti kõrgliiga ehk Premium Liiga võistkonnad ei satu Rapla maakonda mängima just igal nädalal. Seetõttu võib loosi tahtel kokku sattunud paari RJK Märjamaa – Sillamäe Kalevi mängu pidada kohalikus jalgpallis erakordseks.

Vähe sellest, et Sillamäe Kalev asub praegu Premium Liigas neljandal kohal, mängis Ida-Virumaa klubi alles juuli alguses Euroopa Liiga eelringi kohtumisi tugeva Horvaatia klubi Hajduk Splitiga.

Rakvere staadionil toimunud kodumängus suutis Kalev kuulsate vastastega 1:1 viiki mängida. Korduskohtumises tuli küll 6:2 kaotus vastu võtta ning see lõpetas Kalevi eurohooja.

Esimene värav kaheksandal minutil

Liigume ajas neli nädalat edasi ning Sillamäe Kalevi esindusmeeskond kohtub Märjamaa gümnaasiumi staadionil kohalikest meestest koosneva võistkonnaga. Olgem ausad – juba enne kohtumist võis olla võrdlemisi kindel, et RJK Märjamaa sellest paarist edasi ei pääse. Mitmed madalama liiga klubid on Eesti karikavõistlustel kõrgliiga klubidele kaotanud kümne väravaga või rohkemgi.

Alles hiljaaegu toimus kohtumine, kus Paide Linnameeskond alistas 31:0 Raudteetöölised. Niivõrd ühepoolseks Märjamaa kohtumine siiski ei kujunenud. Ilm oli mängu ajal pilvine, pisut sadas vihma ning sooja oli 20 kraadi –

tingimused jalgpallimänguks olid ligilähedaselt ideaalsed. RJK Märjamaa alustas kohtumist koosseisus Mario Kuum, Kardo Linna, Kristjan Erik Ruubel, Kalev Kungla, Mait Liivapalu, Kristjan Kõuts, Janar Soomre, Jesper Vahur, Jesper Puusepp, Kristjan Erm ja Tanel Taal. Sillamäe Kalevi alkoosseisu kuulusid Eduard Usikov, Tihhon Šišov, Aleksandr Ivanjušin, Mindaugas Bagužis, Kirill Novikov, Pavel Aleksejev, Alexey Cherkasov, Denis Vnukov, Aleksandr Volkov, Iraklii Torinava ja Jaroslav Kvasov.

Avavilest saati oli domineerivam pool Kalev. Kui esimestel minutiltel jõudiski pall Sillamäe väljakupoolle, tuli see kiiresti Märjamaa värava alla tagasi. Esimesed

Küsimustele vastab RJK Märjamaa värava autor Tanel Taal.

Võistkonnal tuli vastu võtta küll kaotus, aga kas sinu jaoks on eraldi saavutus, et sa suutsid Premium Liiga meeskonnale värava lüüa?

Usun küll, et see oli saavutus, aga värav läheb ikkagi terve meeskonna arvele. Me ei uskunud, et suudame värava lüüa, nii et lõpuks olime päris õnnelikud.

Mis olukorrast värav tuli?

Keskkaitsja murdis äärelt läbi ja andis mulle 20-meetrise söödu. Läksin väravavahiga üks-ühele ja löin palli võrku.

See oli enne mängu üsna selge, et vastane on teist parem, aga kas te arutasite ka omavahel, et kui suur kaotus oleks veel vastuvõetav?

Jah, me rääkisime, et kui umbes kümme väravat laseme lüüa, siis ei ole põhjust kurvastada ega rõõmustada. Tulemusega oleme lõppkokkuvõttes rahul.

Kui tähtis kogemus see meeskonna jaoks on, et saite end proovile panna Sillamäe Kalevi vastu?

Kindlasti on see tähtis kogemus, sest meil on noor meeskond. Saime hea motivatsiooni tulevasteks liigamängudeks.

seitse minutit pidas kodumeeskond survele vastu. Kui mängitud oli seitse minutit ja kaheksa sekundit, jõudis pall esimest korda Märjamaa võrku. Värava autor oli Aleksandr Volkov.

Üks värav tagasi

Järgneva kuue minuti jooksul suutsid vastased lüüa kolm väravat veel ning neljateistkümnenda minuti alguseks oli seis juba 0:4. Märjamaa treener Mati Püü ütles, et see oli mängijatele psühholoogiliselt raske moment, sest lühikese aja jooksul lasti sisse neli väravat. Ometi sai kodumeeskond keerulisest olukorrast üle ning suutis professionaalsetest jalgpalluritest koosneva vastasvõistkonna survele piduri peale tõmmata. Esimesel poolajal rohkem väravaid ei löödudki.

Teist poolaega oli mängitud kuus minutit, kui RJK Märjamaa suutis ühe värava tagasi lüüa ning selle autor oli Tanel Taal. Treener Püü ütles, et juba Sillamäe võrgu sahistamine oli RJK Märjamaa jaoks saavutus omaette. 72. ja 78. minutil lõi Aleksandr Volkov veel kaks väravat ning kohtumine lõppes Märjamaa 1:6 kaotusega.

Mati Püü ütles, et on kokkuvõttes oma meeskonna esitusega rahul. "Tuleb olla realist. Edasipääsulootusi meil ei olnud, aga meestel oli tahtmine näidata, mida nad suudavad ja ma olen nendega absoluutselt rahul," ütles treener.

Märjamaa gümnaasiumi staadionil oli 145 pealtvaatajat. Eesti karikavõistluste kaheksandikfinaalis kohtub Sillamäe Kalev Paide Linnameeskonnaga.

Marie Tammemäe – kahekordne Eesti meister

Ants Lindre

Marie Tammemäe võitis Pärnumaal peetud Eesti meistrivõistlustelt kaks kuldmedalit, Triinu Rooni kuld- ja hõbemedali.

Läinud nädalavahetusel selgusid Eesti meistrid orienteerumises sprindidistantsidel, öisel tavarajal ja sprinditeates.

Laupäeva päeval võisteldi sprindiradadel Pärnu Vallikäärus-Rannapargis. N18 klassis tuli Eesti meistriks

Marie Tammemäe. N20 klassis pälvis Triinu Rooni hõbedase autasu. Oma vanuseklassides, vastavalt N60 ja M60, said kolmanda koha Ene Sulg ning Paul Aug. M50 klassis oli Ülo Viru neljas, N55 klassis Ilme Roosi kuues ja M21 klassis Timmo Tammemäe samuti kuues.

Öhtul, alates kella 22.30-st starditi Uulu-Metsakülas öi-

sele tavarajale. Siin õnnestus Mariel ja Triinul edestada kõiki oma vanuseklassi konkurente ning tulla Eesti meistriteks. Mariele olid need esimesed kuldmedalid Eesti meistrivõistlustelt, varem on ta saanud teisi ja kolmandaid kohti. M50 klassis oli Ülo Viru kuues ja M55 klassis Rein Rooni samuti kuues.

Pühapäeva päeval joosti

jälle Vallikäärus-Rannapargis, kus oli kavas sprinditeate neljaliikmelistele võistkondadele. Jooksu järjekord oli naine-mees-mees-naine, seejuures läbis igaüks ligikaudu 15-minutilise sprindiraja. SK 100 üks võistkond koosseisus Piibe, Timmo ja Lauri Tammemäe ning Grete Gutman saavutas kolmanda koha.

Marie võistles sel suvel

Eesti koondise koosseisus noorte EM-il Rumeenias, kus parimaks tulemuseks jäi N18 teatejooksu 9. koht 26 võistkonna seas. Triinu võistles juunioride MM-il Norras, kus parim individuaaltulemus oli N20 klassi lühirajal jõudmine A-finaali ja seal saavutatud 47. koht 135 osaleja hulgas. N20 klassi teatenaiskonnaga saadi 10. koht 26 võistkonna seas.

ARUTECH
parimad aknad
16 aastat turul

ARUTECH - UUS TEHAS, UUED HINNAD!

AKNAD kuni 60%

PAIGALDUS -30%

SISEVIIMISTLUS -30%

VÄLISVIIMISTLUS -50%
metallnurgaliistuga

Pensionäridele - Hinnaütlatus!
Pakkumine kehtib kuni 31.08.2015

PVC AKNAD, METALLUKSED, LODŽADE KLAASIMINE

Kontakt: tel 677 7055, 5551 3058, Rapla, Tallinna mnt 23
e-post rapla@arutech.ee E-R 8.30-17,
lõuna 13.00-13.30

15 AASTAT KOGEMUST METSANDUSES! PALJU RAHULOLEVAID METSAOMANIKKE ÜLE EESTI!

Ostas metsakinnistuid (ka hüpoteegiga)
Ostas raieõigust ning metsamaterjali
Aitab planeerida/teostada metsa uuendamist
Aitab vajadusel koostada metsamajandamiskava

ENNE, KUI OTSUSTATE, KÜSIGEA KA MEIE PAKKUMIST!
www.actively.ee Tel 507 8184, e-post: info@actively.ee

TRE Raadio
Rapla 91,3

**Raplamaa
hääl 24/7**

www.treraadio.ee

KESKKONNAAMET

Rapla maakonna kaitsealuste parkide ja puistute piiride muutmise teade

Keskkonnaamet teatab, et keskkonnaministri 3. juuni 2015. a käskkirjaga nr 528 on algatatud määruse „Rapla maakonna kaitsealuste parkide ja puistute piirid“ menetlus, millega muudetakse parkide ja puistute piire. Piiride muutmise menetlust viib läbi Keskkonnaamet.

Eelnõukohase määrusega muudetakse Alu mõisa pargi, Eidapere mõisa pargi, Haimre mõisa pargi, Inglise mõisa pargi, Jädivere mõisa metsapargi, Kehtna mõisa pargi, Kodila mõisa pargi, Konuvere mõisa pargi, Kuusiku mõisa pargi, Kärü mõisa pargi, Lelle mõisa pargi, Lohu mõisa pargi, Maidla mõisa pargi, Ohulepa mõisa pargi, Orgita mõisa pargi, Pahkla mõisa pargi, Purila mõisa pargi, Purku kooli pargi, Russalu mõisa pargi, Sillaotsa talu dendraariumi, Sutlema mõisa pargi, Teenuse mõisa pargi, Tohisoo mõisa pargi, Vaimõisa mõisa pargi, Valgu mõisa pargi, Valtu mõisa pargi, Vana-Vigala mõisa pargi ja Hirvepargi, Velise mõisa pargi, Vigala kiriku pastoraadi pargi, Kapa männiku, Kuningapalu, Kohatu kadastiku ja Pajaka tammiku piire. Lisaks muudetakse praegune looduse üksikobjekt Keava lehisepuistu (Lehiste katsekultuur) maastikukaitseala eritüübiks olevaks puistuks ja nimetatakse Keava lehiste katsekultuuriks alleega.

Määruse eelnõu, seletuskirja, ekspertiisi ja kaardimaterjaliga on võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni Harju kontoris (Viljandi mnt 16, Tallinn), Rapla kontoris (Tallinna mnt 14, Rapla) ja Järva kontoris (Wiedemanni 13, Türi) ning Juuru, Kehtna, Kohila, Kärü, Märjamaa, Raiküla, Rapla ja Vigala vallavalitsuses ajavahemikul 24.08.2015 kuni 21.09.2015. Materjalidega saab tutvuda ka Keskkonnaameti kodulehel <http://www.keskkonnaamet.ee>.

Parandusettepanekud ja vastuväited Rapla maakonna kaitsealuste parkide ja puistute piiride muutmise kohta palume esitada kirjalikult Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioonile (jarva@keskkonnaamet.ee või Wiedemanni 13, Türi 72213) hiljemalt 21.09.2015.

Ühtlasi teeme looduskaitseaduse § 9 lg 4 p 3 alusel ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta. Vastava ettepanekuta avalikku arutelu ei korraldata.

Kui nimetatud tähtjaks ei ole määruse eelnõu kohta parandusettepanekuid või vastuväiteid esitatud, arvestame, et vastuväited puuduvad. Pärast avalikustamist esitatakse eelnõu orienteerivalt juulis 2016. aastal ministriumitevahelisele kooskõlastamisele. Määrus jõustub eeldatavasti septembris 2016. aastal.

Lisainfo: Kristi Pai, kristi.pai@keskkonnaamet.ee

SILVESTAL

Ostame:

- RAIEÕIGUST
- METSAMAAD
- METSAMATERJALI

Vajadusel abi paberite vormistamisel ja materjali transpordil

Tel 5308 8945

info@silvestal.ee
www.silvestal.ee

Metskond OÜ

Metsamaade ja kasvava metsa ost.

Raietööd ja metsa uuendamine.

Tel 454 5304, 509 0260
metskond@gmail.com

AS Gadoxi VASTUVÕTT
Alu tee 1
Rapla Maakonnahaigla,
kabinet 18

27. augustil kella 10-12

Vastu võtab Guido Amur
eelneva
registreerimisega
tel 650 1322

AS Gadox, Türi 10c, Tallinn,
• info@gadox.ee •
www.gadox.ee

OSTETAKSE

Vanametalli kokkuost Agrovaru territooriumil E-R 9-17, L 9-14.
Tel 505 8637, www.feralmet.ee

Vanametalli kokkuost Raplas Jürna 2. E-R 9-17, L-P 10-14.
Tel 5818 8986 www.rauaspets.ee

metsakinnistuid ja kasvavat metsa. Tel 502 4895; info@pajaka-puit.ee

PROMETS OÜ ostab metsamaad ja kasvava metsa raieõigust.
Tel 5591 9930, info@promets.ee.

OÜ ESTEST PR ostab põllu- ja metsamaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

vanu jalg- ja mootorrattaid, võre ning nende varuosi. Võivad olla ka mittekomplektsed. Samuti pakuvad huvi erinevad vanaaegsed esemed.
Tel 508 6947

ANNAN ÜÜRILE

või müün 2-toalise korteri Kaereperes. Tel 5190 2446

1-toalise korteri Rapla linnas Lepiku tänaval. Tel 5392 6858

ÄRA ANDA

teetäidet. Tel 526 5334

SUVEÕHTU PROMENAADIL

19. august 2015, kell: 20.00
Rapla kiriku pargis

Laval Rapla noored muusikud!

Peaesineja:
värske Superstaar
JÜRI POOTSMANN

Pilet: 5eur

TÖÖPAKKUMISED

Transpordifirma otsib kogemustega **AUTOJUHTI** poolhaagisega veokile.
Lisainfo telefonil 513 4292

MÜÜAKSE

Kanarbiku talu müüb korralikke tooreid ja kuivi küttepuid (lepp, sanglepp). Pikkused 30, 33, 37, 40, 50, 75 cm. Tel 5373 7294

lõhutud toores lehtpuu al 30 €, metsakuiv okaspuu al 35 €, lõhutud toores tamm al 35 €. Tarne al 10 ruumi. Tel 502 4895

turba- ja puidubriketti. Kuivad kütteklotsid. Vedu. Tel 5359 2794

Rapla küttekontoris lõhutud, saetud lepa küttepuid 30, 40, 50, 60 cm, ka võrkkotis. Vedu. Tel 516 6305

kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puidu- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503

kütteklotse 40 l võrkkotis. Tel 5683 0454

Rapla Kütteäris puidu- ja turbabriketti, pelletteid, kaminapuid kotis. Vedu tasuta. Tel 5563 6856

kuivi küttepuid lahtiselt ja võrgus. Tel 503 6941

küttepuid (toores) 40-50 cm kask, haab, must lepp, segapuu. Hind al 28 €/rm. Tel 527 8922

saunaahjusid, kaminaid, pliite. Soodsalt. Tel 505 4355

suitsuvorsti ja maasinki väikehulgi, kohaletoomisega. Info tel 5196 2628 või 5351 7414

Arli Puukool müüb viljapuid, -põõsaid, maasika-, vaarika-, viinapuu-, mustika- ja ilutimi L, 22.08 Rapla laadal ja P, 23.08 Kohila laadal. Tel 518 8465

ROPKAMÕISA LÕNGAPOOD
Tartust müüb Märjamaa laadal 20.08 puuvillast vaibalõime 7.50, linast lõime (6x) 12 €/kg. Peenvillased tikkimislõngad 0.60 € 20 m. Tel 520 7727
www.aardlakaubandus.ee

soodsa hinnaga talusealiha. Vajadusel tükeldame. Info tel 505 9151, 5354 3002

Avaldame sügavat kaastunnet Ain Kartaule perega armsa ema
IDA KARTAU
surma puhul.

Võsa 18 majarahvas

Ülle!
Südamlik kaastunne venna
AGU MÄRDIKES
kaotuse puhul.

Töökaaslased
Rapla Tarbijate Ühistust

vaarikaid Alu lähedal Kalevi külas. Isekorjamise võimalus. Tel 5396 1159

TEENUS

Soojuspumpade remont, müük ja paigaldus, kodumasinatate ja sõiduki kliimaseadmete remont. Tel 5330 1720
www.kulmaline.ee

Viin ära TASUTA terved suurelained eterniitplaadid. Tel 5373 7294

Pottsepatööd: ahjud, pliigid, kaminad. Tel 554 3486 Rene.
facebook.com/renehajud

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h. 1,09 €/min

Veo- (4 t), tõste- (2,3 t) ja bob-cat teenus. Tel 527 1344, 509 4884

Raamatupidamine, aruanded. Tel 505 9669, info@holopoint.ee

Katuseehitus (lame- ja viilkatused), üldehitustööd. Tel 5629 8738, info@palmergrupp.ee

Ohtlike ja suurte puude langetamine. Tel 517 5783

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968 või 5340 2068

Katuste survepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Fassaadide survepesu ja värvimine. Tänav- ja univide puhastus. Tel 5624 1509 Andres

Juubelipillimees. Tel 5647 2730

Üldehitustööd, sh katused, hoonete fassaadid jms. Tel 5333 8705

Avaldame südamlikku kaastunnet Margele ema
SALME MÄEKIVI
kaotuse puhul.

Töökaaslased
Tööinspektsioonist

Hinges on sõnatu valu, südames kallis mälestus...

Avaldame kaastunnet Margele perega kalli

EMA

kaotuse puhul.
Alu Mäe 5 elanikud

Südamlik kaastunne teile, Eve ja Are peredega, kalli ema ja vanaema
ELVE VESTI
kaotuse puhul.

Leedi lapsed peredega ja Silvi

Rapla Maavalitsus

Rapla maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ eskiislahenduse avalikustamine ja tutvustamine.

Rapla Maavalitsus annab teada, et valminud on Rail Baltic raudtee eelistatud trassile (Rapla maakonnas trassialternatiivide 6B+7B+7C+8A+16A kombinatsioon) koostatud planeeringu eskiislahendus ja raudtee rajamisega kaasnevat mõjusid käsitleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu.

Planeeringu seletuskiri ja joonised ning KSH aruande eelnõu materjalid on kättesaadavad Rail Balticu planeeringuportaalil www.railbaltic.info alates esmaspäeva, 31. augusti 2015, pärastlõunast.

Kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi eskiislahenduse ja KSH aruande eelnõu osas saab esitada Rapla Maavalitsusele aadressil Tallinna mnt 14, Rapla 79513 või info@rapla.maavalitsus.ee või Rail Baltic planeeringumeeskonnale aadressil info@railbaltic.info.

Eskiislahenduse tutvustamiseks korraldab Rapla Maavalitsus avalikke arutelusid:

- **18.09 kell 15 Rapla riigimajas suures saalis** (Tallinna mnt 14, Rapla);
- **21.09 kell 18 Kohila Gümnaasiumis** (Kooli 1, Kohila alev);
- **22.09 kell 18 Järvakandi Kultuurihallis** (1. Mai 1, Järvakandi alev)

Rail Baltic raudtee trassi koridori Harju maakonnaplaneeringu eskiislahenduse tutvustamiseks korraldab Harju Maavalitsus samasuguseid avalikke koosolekuid:

- **14.09.kell 14 Harju Maavalitsuse III korruse saalis** (Roosikrantsi 12, Tallinn);
- **14.09. kell 18 Loo Kultuurikeskuses** (Saha tee 7B, Loo alevik);
- **15.09. kell 18 Rae Kultuurikeskuses** (Aruküla tee 9, Jüri alevik);
- **16.09. kell 18 Kiili Gümnaasiumis** (Kooli 2, Kiili alevik);
- **17.09. kell 18 Saku Valla Majas** (Teaduse 1, Saku alevik).

Vaikselt lahkus emake hea, muredest, valudest enam ei tea...

Kallis Marge Mäekivi!
Langetan koos sinuga pea, kui saadad oma

EMA

viimsele teekonnale.
Sõbranna Kaire Kasnurme

Ükski hea inimene ei kao jäädavalt. Ta tuleb meie juurde taas lille või liblikana, esimese päikesekiire või suvise tuulena. Ta elab neis, kes teda armastasid...

Meie siiras kaastunne sulle, Mariliis, kalli vanaema
ELVE VESTI
kaotuse puhul.

Raplamaa Sõnumite toimetus

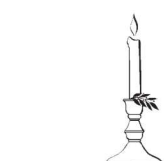
Elu on laul, on habras ta viis, heliseb hetk ja katkeb siis...

Südamlik kaastunne Arele ja Evele peredega kalli

ELVE VESTI

kaotuse puhul.

Marika ja Vaido

Mälestame 80. sünniaastapäeval

MÄRT KIVIMAAD
20. VIII 1935 - 11. IX 1998

Abikaasa, tütar, lapselapsed

TÖÖPAKKUMISED

ASV-Auto otsib oma meeskonda hakkajaid inimesi järgnevatele ametikohtadele:

AUTOPESIJA
LUKKSEPP
C-KAT AUTOJUHT
CE-KAT AUTOJUHT
Tel 527 2580 või 501 0618

Marble OÜ, mis tegeleb parklate ja teede asfalteerimisega, kivitööde ja aluste ehitusega, otsib enda meeskonda:

***FREESIJUHTI** (väljaõppe võimalus),
***ASFALTEERIJAT**
***OBJEKTI/PROJEKTIJUHTI** (nõutav eelnev kogemus minimaalselt 3 aastat).
Sooviavaldus koos CV-ga saata mart@marble.ee. Lisainfo tel 5554 8974

C-G Berg Metal OÜ
Uus tn 9 Märjamaa alevis vajab kahte **KEEVITAJAT** täistööajaga.

Kontakt tel 5393 7170 või 482 1785

Filmigrupp Raplamaal otsib **ASSISTENTI, ANIMAATORIT, FOONIKUNSTNIKKU, PILDITÖÖTLUSPROGRAMMIDE VALDAJAT.**
Saatke CV aadressile tare@hot.ee

OÜ MEIE PUBI pakub tööd KOKALE. Töö vahetustega. Tööpäev lõpeb hilja õhtul ning eeldab elamist Raplas või isikliku transpordi kasutamise võimalust.
CV saata meiepubi@gmail.com.
Töökoht Raplas Viljandi mnt 15. Tel 489 4057

Avaldame kaastunnet Are ja Eve peredele kalli ema ja vanaema
ELVE VESTI
kaotuse puhul.

Eha perega

Tuul puude ladvus vaikselt kiigub, me vaikselt leinas langetame pea...

Sügav kaastunne Evele perega kalli

ELVE VESTI

kaotuse puhul.

Majarahvas
Põllu maja KÜ-st

Avaldame kaastunnet lähedastele

ELVE VESTI

ootamatu kaotuse puhul.

Perekonnad Raiksoo, Robam, Pekkermann, Maiste, Habo, Ruut, Kahl, Sullakatko, Liivar, Uustalu pere ja Männiku pere, Malle R., Malle M., Kalle S., Tiit S., Sirje, Jaan, Kaie, Helgi E., Laine, Helgi M., Elve T., Saima, Villo, Enn, Mare ja Jaan

Südamlik kaastunne Airele perekonnaga, õdedele, vennale ja kõigile lähedastele kalli

OLLI EBRUKI
kaotuse puhul.

Meida lastega

Siiras kaastunne sulle, Joosep, kalli elukaaslase
ELLEN VAHERI
kaotuse puhul.

Klassikaaslased
Valgu kooli päevilt

KINO

MÄRJAMAA HELK

„Võimatu missioon: Salajane rahvas“ (USA)

19. august kl 16.30, 19, 21.30

21. august kl 16.30, 19, 21.30

„Pahupidi“ (USA joonisfilm, 3D, eesti keeles)

23. august kl 15, 17

„Paberlinnad“ (USA)

23. august kl 19, 21.10

26. august kl 17, 19.10

„Sõjale kaotatud noorus“ (USA)

26. august kl 21.20

NÄITUS

Eesti Klaasikunstnike Ühenduse aastanäitus HETK

Järvakandi, Tallinna mnt 37, K-L kl 14-17

VIII üle-eestiline õpilaste kunstikonkurs-näitus „MINU KLAAS 2015“

Järvakandi, Pargi 1 (II korrus), E-R kl 12-17

Grete Saluste nukud & Victoria Saluste joonistused

Fotonäitus uue raamatukogu valmimisest „Nii ehitati maja“ Kehtna raamatukogu

Eesti Arhitektuurimuseumi näitus „Traditsionalismist funktsionalismini. Uued maakoolimajad 1920-1940“ Keraamikanäitus „Mälestuseks Sulle“. Kohila sümposioonil valminud minikeraamika erakogudest Kohila raamatukogu

Mei Mündi tööde näitus

Kohila Tornigalerii (Viljandi mnt 1), avatud kiriku lahtioleku aegadel või leppida kokku tel 5623 0741.

Tiina Azojani lillemandalad (lugemissaal)

Piimakannud, kruusid ja klaasid 1910-1940. Näitus erakogust Märjamaa valla raamatukogu

Märjamaa kunstikooli õpilastööde näitus

Märjamaa rahvamaja Ly galerii

Näitus „Tule tulemine“. Erinevad võimalused valguse saamiseks, alates tulevibust kuni päikesepaneelideni

Sillaotsa talumuuseum

Teemanäitus „Vaasid“ Eve Niinemetsa maalid

Raikküla kultuurikeskus, näituse külastamiseks helistada tel 516 0783

„Häirekell karikatuurides“. Raimo Aasa ja Mati Michelise karikatuurinäitus Tarvo Aro Meti vitraažinäitus „Päikesed“ (lugemissaalis)

Raikküla valla naiste käsitööringi näputööd (vitriinis)

Loe, sa ei kahetse!: netikirjariinis osalenud maakonna koolide võistkondade noorteraamatute reklaamplakatid (fuajees) Rapla keskraamatukogu

Eve-Ly Villbergi näitus „Teekond... läbi lillede“

Rapla kultuurikeskus, Rütmani galerii

MUUSEUM

JÄRVAKANDI KLAASIMUUSEUM

„Tehase Tarbeklaas peakunstniku Helga Kõrge klaastooted aastaist 1953-1992“

Püsväljapanek „134 aastat Järvakandi klaasitööstust“

„Tindipotid ja -pudelik Järvakandi klaasimuseumi kogudest“

Muuseum avatud K, N, R kl 11-18 L 11-15, tel 518 2610 ja 5390 4677

MAHTRA TALURAHVAMUUSEUM

Fotonäitus „Hetked tööpostil“.

Nõukogudeaegsed tööd tollases Rapla rajoonis, võrdluseks tänapäeva fotod Püsinäitus „Eesti talupoja elu 19. sajandil ja Mahtra sõda“ Muuseum avatud T-L kl 11-18

SILLAOTSA TALUMUUSEUM

Näitus „Tule tulemine“. Erinevad võimalused valguse saamiseks, alates tulevibust kuni päikesepaneelideni Ringkäik „Mürgised taimed Sillaotsa aias“ (kuni septembrini) „Velise vallavalitsuse tegemised aastatel 1918-1944 Rahvusarhiivi materjalide põhjal“

Püsinäitus „Märjamaa ja Vigala kihelkonna inimeste ning aja lugu“ Avatud E-P kl 10-17

HAGERI MUUSEUM

Püsinäitused „Maa-apteek“, „Kihelkonnakeskus Hageri“ (fotonäitus) Avatud T, K, N kl 11-16, tel 5648 3828 või e-post virve.õunapuu@kohila.ee

KONTSERT

Kohila SuveÕõpidu: 2Quick Start, DJ Märt Rannamäe, Venno Loosaar Kohila Rannavollekeskus, 19. august kl 18

Suveõhtu Promenaadil: Jüri Pootsmann ja Rapla noored muusikud Rapla kiriku park, 19. august kl 20

Siiri Sisask – oma laulud Rapla kultuurikeskus, 20. august kl 16

Järvekonsert „Kaks tenorit“ (Lembit Saarsalu, Raivo Tafenau) ja vokaalansambel Naized Kärü, 20. august kl 21

Eesti Rahvusmeeskoor „Tormis üle maa“ Vahastu kirik, 21. august kl 20

Jüri Pootsmanni ja Birgit Sarrapi (Õigemeel) suvekonsert Raikküla mõis, 25. august kl 19

MITMESUGUST

Suveraamat 2015. 1.-9. klassi õpilastele Raplamaa raamatukogud, 1. juuni – 31. august

Laat Märjamaal Märjamaa lauluväljak, 20. august kl 8

X Kärü järve päev Kärü, 20. august kl 11

Paisumaa endiste ja praeguste elanike kokkutulek Kokkusaamine Nääri-Vanamõisa küla piiril, 20. august kl 12

Rõa küla muru- ja spordimängud Rõa külaplats, 20. august kl 14

Rituaalid taimedega, loitsud, sõnumised. Metsamoor Irje Karjus Esoteerika Keskus (Rapla, Telliskivi 1), 21. august kl 18

Koolilaat Raplas

Rapla kultuurikeskuse taga, 22. august kl 9-16

Endise Märjamaa EPT remonditöökoja töötajate kokkutulek

Kogunemine R.Kollomi mälestuskivi juures endise EPT kontori kõrval, 22. august kl 12

Laste seikluspäev

Märjamaa keskväljak, 23. august kl 11-15

SPORT

Laste rattasõit Paluküla P(B)aik Paluküla, 19. august kl 17

Jookse ja kõnni Raplamaa terviseradadel

Järvakandi terviserada, 19. august kl 18 w

Orienteerumine. Raplamaa päevakud Pirgu, Tallinna-Viljandi mnt, 19. august kl 17

Öövolle

Kohila Rannavollekeskus, 19. august kl 20

XV Hiimäe jooks

Paluküla terviserada, 20. august kl 12

Rahvusvaheline vibuvõistlus

Järvakandi Open/ Toomas Kivilo mälestusvõistlus Järvakandi vibustaadion, 21.-23. august

Eesti MV jalgpallis 2006. a sündinud poistele: Raplamaa JK vs Viimsi FCF MR JK II

Kohila staadion, 23. august kl 13

TEATER

Vepsa muinasjutud. Teater NUKU Valtu-Nurme külaplats, 20. august kl 16

KIRIKUTEATED

EELK RAPLA MAARJA-MAGDALEENA KIRIK

Orelimuusika pooltund, mängib Kristi Hinsberg 19. august kl 20

Armulauga jumalateenistus, peab Juuru koguduse õpetaja Kalle Kõiv 23. august kl 12

KOLMAPÄEV 19.08

ETV

07.15 Aia elu. Aiatööriistade teritamine. Rain Rifk 07.30 Ringvaade* 08.10 Maahommik 08.55 Downtown Abbey 10.05 Mõistlik või mõttetu 10.35 Kapital 11.05 Meie inimesed. Eduard 11.30 Osoon 12.00 Uued trikid 12.50 Lint. Meelelahutus II 13.20 Põlemine 13.35 Pildikast 14.05 Tähelepaev laulud 14.30 MI 15.00 Vita brevis. Identiteet 4 15.40 Püramiidi tipus. Ain Laats, Apollo juhtimissüsteemide insener 16.10 Holby City haigla 17.10 Önne 13 17.40 Uued trikid 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Telelavastus Kala neljale 20.00 Ehh, uhhduur. Hiina 20.30 ENSV 21.00 Aktuaalne kaamera. Iilm 21.30 Sport 21.35 Ringvaade 22.15 Downtown Abbey 23.05 Kaardimaja 23.55 Lilyhammer 00.40 Öölaulupidu Järjepidevus. Parimad palad 01.42 ERR. ee uudised

ETV 2

07.30 Vemba ja Tembu seiklused 07.55 Animasarjad 09.05 Geronimo Stiltoni lood 09.25 Beni ja Holly kuningriik 09.40 Tinga Tinga lood 09.50 Samsam 10.00 Holby City haigla 11.00 Idiioot 12.40 Etioopia taevast 13.12 ERR. ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Geronimo Stiltoni lood 16.35 Ruff tegutseb 16.45 Muck ja Tsavapa 16.55 Willy Fogiga ümber maailma 17.25 Hiirelabor 17.30 Pipi Pikksukk 17.50 Fiksikud 18.00 Väike prints 18.20 Maša muinasjutud 18.30 Tugitoolisport 18.35 Tinga Tinga lood 18.50 Loomaia tee 64 19.00 Beni ja Holly väike kuningriik 19.10 Samsam 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 AK (vene keeles) 19.45 Varjatud kuningriigid 20.35 Kui maakerajad vajab kapitaalremonti 21.30 Lahkumine 23.25 Plekktrum 00.10 Kontakt 01.35 ERR. ee uudised

KANAL 2

06.15 Rizzoli ja Isles. Kollektiivhagi 07.05 Delfin Flipper 07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused 08.00 Suverereporter* 09.00 Põhi ja lõuna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Natalia saatuse lained 12.30 Kodutunne 13.30 Krimi 14.00 Galileo 15.00 Eestlane ja venelane 15.30 Lastega kodus. Töötavad emad 16.00 Meie Charly. 17.00 Natalia saatuse lained 18.00 Põhi ja lõuna 20.00 Suverereporter 21.00 Suur lootokolmapäev - Rooside sõda 22.00 Saladused 23.00 Kõök 23.30 Hawthorne. Ema teab. Välimus on petlik. 01.20 Vahelevõtja. Remont 02.10 Krimi 02.35 Aedniku aabits 03.05 Suverereporter* 03.55 Piire ületades 04.40 Meie Charly 05.25 Doktor Oz. Uus hüpnos kaalulangetamiseks

TV3

06.15 Monsuno 06.40 Käsna-Kalle Kantpüks 07.05 Väike merineitsi 07.30 Käsna-Kalle Kantpüks 07.55 Sündameasi: Võõrdumine 08.55 Maitse 09.55 Kirgede torm 11.00 Vaprad ja ilusad 11.30 Top Shop 11.45 Kätemaksukontor 12.45 Sherlock New Yorgis: Saatanlik 13.45 Suvesangarid* 14.15 Armastuse pisarad 15.15 Vaprad ja ilusad 15.50 Kirgede torm 16.55 Sündameasi: Hiilgus ja sära 18.00 Maitse 19.00 Suvised Seitsmesed 20.00 Kätemaksukontor: Väike must kleit 21.00 Võimalik vaid Venemaal 21.30 Suvesangarid 22.00 Kõnid: Kummitus tapja sees. Brenna-nile ja Boothile tuuakse Lana Brewsteri jäänused 23.00 Kodumaa: Head ööd. 01.10 Sherlock New Yorgis 02.00 Moodne perekond 02.25 Kodumaa 04.35 Suvised Seitsmesed 05.25 Selline on elu!

Sadolini spordihoones tuleb juba seitsmes laste mitmepõlvõistlus

Mariliis Vest

Juba seitsmendat aastat järjest kutsub ATO Spordiklubi lapsi mitmepõlvõistlemale. Nagu tavaks saanud, võisteldakse augusti viimasel nädalavahetusel, 29. kuupäeval, Raplas Sadolini spordihoones nii mängulistel kui ka traditsioonilistel spordialadel ning starti oodatakse kuni 10-aastaseid lapsi.

Sporti peab tegema täpselt nii mitmel alal, kui vana võistleja on – kõige vähem kolmel ja maksimaalselt kümnel alal. Kes millist ala sooritama peab, leiab ATO Spordiklubi kodulehe kaudu – lastemv.ato.ee

Erinevate alade järjekord pannak-

se paika võistluspäeva hommikul. Kuni 6-aastaste laste registreerimine saab võistluspäeval alguse kell 9.30 ning nende mõõduvõtt algab kell 10. Järgmise vanusegrupi, 7-10-aastaste registreerimine algab kell 13 ning võistlus 13.30.

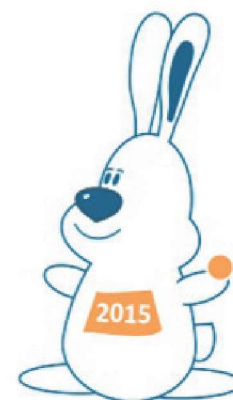
Mõõtu võetakse Sadolini spordihoone juures asuvatel spordiväljakutel, kuid kaasa tuleks võtta ka puhtad spordijalatsid, sest kehva ilma korral on võistlused siseruumides.

Nagu eelmistel mitmepõlvõistlustel, on ka sel aastal võimalik võistlejaid elektrooniliselt registreerida korraldaja kodulehe kaudu. Samalt kodulehelt saab tellida ka võistluse meeneid.

Tänavu saab meeneid (särg, seljakott, joogipudel ja võtmehoidja) soetada ka võistluspäeval kohapealt. Sama on söögi- ja joogipoolisega.

Laste rõõmuks askeldab platsidel taas Jänes. Lisaks medalile ja tunnistusele premeerib korraldaja kõiki tublisid võistlejaid veel paljude lisategevustega – mängutuba, batuut ning sel aastal uudisena ka ratsutamisega. Laste jaoks on võistlemine ja kõik tegevused tasuta.

Uuenduseks on esmakordselt võistluse äpp (nutitelefonirakendus). Esimest aastat katsetatakse äppi, kuhu võistluse kohtunikud ja korraldaja alade tulemusi sisestavad.

Oma spordikaupa tutvustavad ja müüvad Adidas ja Joma.

Hea väike spordisõber! Võib juhtuda, et kohtad võistlusplatsil oma praegust või tulevast treenerit, sest võistluse viivad läbi ATO Spordiklubi, Raplamaa Jalgpallikool, Raplamaa Rattaklubi KoMo. Ole kohal!

NELJAPÄEV 20.08	REEDE 21.08	LAUPÄEV 22.08	PÜHAPÄEV 23.08	ESMASPÄEV 24.08	TEISIPÄEV 25.08	KOLMAPÄEV 26.08
<p>06.55 Koit. XXVI laulupidu 07.00 Ringvaade* 07.45 1988. Ærkamisaeg. Kroonika 09.00 Downton Abbey 09.50 Ærkamise aeg. XXVI laulupidu 09.55 August 1991 11.25 Õõlaulupidu Järjepidevus. Parimad palad 11.55 Teatrietendus The rise and fall of Estonia 14.15 Õõlaulupidu Märkamisaeg 14.50 Mina, Lennart Meri 15.50 Õõlaulupidu Järjepidevus. Parimad palad 16.20 Holly City haigla. Minu lapsele 17.15 Õnne 13 17.45 Eestlased Läänerannikul 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Elavad pildid 20.55 See ma. Ellen Niit 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.20 Sport 21.25 1990. Üleminekuaeg. Kroonika 22.25 Veljo Tormis. Eesti rahva erakonnamäng 22.30 Downton Abbey 23.20 ETV live. Curly Strings 00.20 Robbie Williams. Live in Tallinn 01.19 ERR.ee uudised</p>	<p>07.15 Aia elu. Väike aed. Aidi Vallik 07.25 Eestlased Läänerannikul* 08.10 Maahommik 08.55 Draamasari Downton Abbey 09.45 Pehmed ja karvased 10.00 Mõistlik või mõtetu 10.35 Kapital 11.00 Meie inimesed. Ivar 11.25 Osoon 12.00 Kriminaalsari Uued trikid 12.55 Mina, Lennart Meri 13.55 Õõlaulupidu Märkamisaeg 14.25 MI 14.55 Vita brevis. Identiteedi ebastabiilsus 15.40 Püramiidi tipus. Regio uue aja kaardid 16.10 Holly City haigla. Andestamatu 17.10 Õnne 13 17.35 Uued trikid 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Tähelaev. Ferdinand Veike 20.00 Ohtlik lend. Stiilpäev 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.35 Nullpunkt 22.20 Draamasari Downton Abbey 23.10 Kolme katku vahel 00.40 Weekend Guitars Trio 00.53 ERR.ee uudised</p>	<p>02.25 Kergejõustiku MM Pekingis 07.30 Näh 07.40 Tegus Timmu 07.50 Mesilane Maia 08.00 Baleriin Angelina 08.15 Beni ja Holly väike kuningriik 08.25 Maša muinasjutud 08.30 Must ja valge koer 08.40 Lassie 09.00 Teeliste kirikud 09.30 Metsapeatus 10.00 Õnne 13 10.30 Seto Kuningriik. Kunst 10.35 Teelavastus 1991 13.15 Kergejõustiku MM Pekingis 16.25 Viljandi JK Tulevik - Pärnu Linnameeskond 18.30 Aktuaalne kaamera 18.40 Doonau - Euroopa Amazonas. Mets, ülejütused ja pakane 19.35 Lint. Vana-aastaõhtud 20.05 Suvenaabrid. Paistu, Viljandi valla küladepäev 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.20 Sport. Sport 21.35 India tohter 22.20 Hercule Poirot. Surnud mehe temp 23.50 Kaardimaja 00.40 Kergejõustiku MM Pekingis 01.40 ERR.ee uudised</p>	<p>03.55 Kergejõustiku MM Pekingis 08.00 Ruff tegutseb 08.10 Beni ja Holly väike kuningriik 08.20 Mesilane Maia 08.35 Belka ja Strelka 08.45 Meisterdame Mariga 09.00 Suvenaabrid. Paistu, Viljandi valla küladepäev* 09.55 Seto Kuningriik. Seto folk 10.00 Õnne 13 10.25 Balti passioon 11.20 India tohter 12.05 Doonau - Euroopa Amazonas 12.55 Teeliste kirikud. Tartu ja Põlvamaa* 13.25 Kergejõustiku MM Pekingis 16.35 Hea eesti musa 17.00 Hercule Poirot 18.30 Aktuaalne kaamera 18.43 100 luulepärl. Juhana Liiv 18.45 23.08.1989 Balti kett Eestis, Lätis, Leedus 19.35 Mari Kalkun 19.40 Kontakt 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.20 Sport. Sport 21.35 Wallander. Riia koerad 23.05 Kergejõustiku MM Pekingis 00.05 Hetke helid 00.42 ERR.ee uudised</p>	<p>07.30 Aia elu. Roosiaed varasõigsel. Inga Laansalu ja Liivi Jurak 07.40 Hommik Anuga 08.55 Draamasari Downton Abbey 09.45 Pehmed ja karvased 10.00 Mõistlik või mõtetu 10.30 Kapital 11.00 Meie inimesed. Toivo 11.25 Tavaline rästik 11.45 Kriminaalsari Uued trikid 12.35 Draamasari Holly City haigla. Pikk päev 13.35 Kergejõustiku MM Pekingis 16.50 Kümnevõistlejad 17.10 Õnne 13 17.40 Kriminaalsari Uued trikid 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Teelavastus Sa oled koor minu kohvis 20.00 Ehh, uhhudu. Hiina ja Tiibet 20.30 ENSV. Punaõeld nelgid 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.35 Ringvaade 22.15 Downton Abbey 23.05 Autoralli MM. Saksamaa ralli 00.00 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte* 00.59 ERR.ee uudised</p>	<p>07.15 Aia elu. Sügisvaasid. Arnold Hannust 07.30 Ringvaade* 08.10 Maahommik 08.55 Draamasari Downton Abbey 09.40 Pehmed ja karvased 10.10 Mõistlik või mõtetu 10.35 Autoralli MM. Saksamaa ralli* 11.30 Osoon (ETV 2014) 12.00 Kriminaalsari Uued trikid 12.55 Kõögikodanikud. Riis 13.20 Minuscule. Kaks ussikest 13.30 Kergejõustiku MM Pekingis 16.10 Holly City haigla. Kibe pill 17.10 Õnne 13 17.40 Kriminaalsari Uued trikid 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Kippari unerohi 19.55 Naljatara 20.00 Ehh, uhhudu. Maailma katusel 20.30 Komöödiasari ENSV. Kolmainus 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.35 Ringvaade 22.15 Downton Abbey 23.05 Kriminaalsari Wallander. Riia koerad 00.35 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte* 01.42 ERR.ee uudised</p>	<p>07.15 Aia elu. Kartulimardikas. Viive Rosenberg 07.30 Ringvaade* 08.10 Maahommik 08.55 Draamasari Downton Abbey 09.40 Pehmed ja karvased 10.10 Mõistlik või mõtetu 10.35 Kapital 11.05 Meie inimesed. Ele 11.35 Osoon 12.00 Kriminaalsari Uued trikid 12.55 Lint. Vana-aastaõhtud 13.30 Kergejõustiku MM Pekingis 16.40 Holly City haigla. Piiri ületamine 17.40 Uued trikid 18.30 AK 18.45 Teatrietendus Fernando Krapp saatis mulle kirja 20.00 Ehh, uhhudu. Kroonika lahkumine 20.30 Komöödiasari ENSV. Märgiga mees 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.35 Ringvaade 22.15 Draamasari Downton Abbey 23.05 Draamasari Kaardimaja 23.55 Draamasari Lilyhammer 00.40 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte* 01.42 ERR.ee uudised</p>
<p>07.30 Animasarjad 08.45 Tugitoolisport 08.50 Loomaait tee 64 09.05 Geronimo Stiltoni lood 09.25 Beni ja Holly väike kuningriik 09.40 Tinga lood 09.50 Samsam 10.00 Holly City haigla 11.00 Steve Jobs - miljardärst hipi 11.50 Armud jäänud, armud tulnud 13.20 Laulev revolutsioon 14.55 Minuscule 15.00 Meie maja tsirkus 16.00 Lastetuba 16.15 Laanetaguse suvi 17.30 Bonifaciuse suvejutt 17.55 Piip ja Tuut 18.00 Väike prints 18.25 Lammas Shaun 18.30 Õuduste tsirkus 19.00 Beni ja Holly väike kuningriik 19.10 Näh 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 AK (vene keeles) 19.45 Toyota nelja rahvuse karikas korvpallis Eesti - Island 21.45 Hakkab jälle pihta 22.15 Eesti vabakõ 23.15 Eesti TOP 7 23.55 Saladuslik Aafrika 00.31 ERR.ee uudised</p>	<p>07.30 Animasarjad 09.20 Beni ja Holly kuningriik 09.35 Bonifaciuse suvejutt 10.00 Holly City haigla 11.00 Smallville 11.40 Eesti muusikavideod 12.12 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Willy Fogiga ümber maailma 16.45 Ruff tegutseb 16.55 Mukk ja Tšavapa 17.10 Dzungliraamat 17.20 Alfie Atkins 17.35 Siilipoiss Alfredi seiklused 17.45 Baleriin Angelina 18.00 Väikelinna detektiivid 18.25 Must ja valge koer 18.35 Indiaanipoiss Yakari 18.50 Lammas Shaun 18.55 Beni ja Holly väike kuningriik 19.10 Tegus Timmu 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 AK (vene k) 19.45 Toyota nelja rahvuse karikaturniir korvpallis Eesti - Filipiinid 21.45 Vaba tahe 22.15 Ruhnu karu 21.45 vetes 22.45 Virulased 23.15 Eesti TOP 7 23.55 69. armastus, seks, eakas 01.26 ERR.ee uudised</p>	<p>09.00 Rallipörsas Ruudi. Ruudi saab suudluse. Ruudi ja väljapressija 10.00 Belka ja Strelka. Vallatu pesakond 10.05 Laulukarusselli 15 aastat 11.00 Varjatud kuningriigid. Väiksenas suures metsas 11.50 Aeg-Ruum Usalda mind, ma olen arst 12.40 Valentino kingitus 13.30 Väikele naiseiga 14.25 Väike-Oismäe - rongaslinn 14.35 Idioot 16.15 Smallville. Kilp 17.00 Väike hall Trakats ja vana talu saladus 18.35 Nähka tuleb külla. Seened ja marjad 19.00 Mesilane Maia. Villi pudel 19.10 Näh 19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles) 19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles) 19.45 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte 20.40 9. Tartu Rulluisumaraton 21.10 Teemaõhtu. Elu kandidaadid. Eesti lood. Naeratavad naised 21.40 Salma 22.40 Naised ilma meesteta 00.15 Vaesus? Solaarsed naised 01.13 ERR.ee uudised</p>	<p>09.00 Väike hall Trakats ja vana talu saladus 10.30 Okaspead. Kortsnaaha võlukepp 11.00 Teaduspalavik. Tervislik teadus 11.30 Eesti lood. Järjekord 12.00 Tuglase selts: viis tähtsat päeva 12.55 Väike-Oismäe - rongaslinn 13.10 Dokkaader Buck 14.35 Kui maakera vajab kapitaalremont 15.25 Kinoklassika Informaator 17.00 Väikevend ja Karlsson katusel 18.35 Nähka tuleb külla 19.00 Mesilane Maia. Mesilasema saadik 19.10 Näh 19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles) 19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles) 19.45 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte 20.40 9. Tartu Rulluisumaraton 21.10 Teemaõhtu. Elu kandidaadid. Eesti lood. Naeratavad naised 21.40 Salma 22.40 Naised ilma meesteta 00.15 Vaesus? Solaarsed naised 01.13 ERR.ee uudised</p>	<p>07.30 Näh 09.30 Beni ja Holly väike kuningriik 09.45 Baleriin Angelina 10.00 Holly City haigla 11.00 Kinoklassika Informaator 12.30 9. Tartu Rulluisumaraton* 13.00 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Nähka tuleb külla 16.40 Ruff tegutseb 16.50 Sõprade linn 17.00 Vembu ja Tembu seiklused 17.30 Väike rüütel 17.50 Pimmi ja Pammi seiklused 18.00 Rallipörsas Ruudi 18.25 Putke põik 19.18.35 Tinga Tinga lood 18.45 Loomaait tee 64 19.00 Beni ja Holly väike kuningriik 19.10 Samsam 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 AK (vene keeles) 19.45 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte 20.45 Mark Zuckerberg ja tema Facebook 21.35 Kahe maailma vahel 22.05 Toomiku film 23.25 Lilyhammer 00.10 Tartu muusikapäevad 30 00.44 ERR.ee uudised</p>	<p>07.30 Vembu ja Tembu seiklused 07.55 Animasarjad 09.30 Beni ja Holly väike kuningriik 09.40 Tinga lood 09.50 Samsam 10.00 Holly City haigla 11.00 Plekktrum 11.45 Eesti muusikavideod 12.16 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Geronimo Stiltoni lood 16.40 Ruff tegutseb 16.50 Sõprade linn 17.00 Beni ja Holly väike kuningriik 17.10 Kröll 17.30 Pipi Pikkusuk 17.55 Pimmi ja Pammi seiklused 18.00 Rallipörsas Ruudi 18.30 Putke põik 19.18.35 Tinga Tinga lood 18.45 Loomaait tee 64 19.00 Beni ja Holly väike kuningriik 19.10 Samsam 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 AK (vene k) 19.45 Kergejõustiku MM. Päeva kokkuvõte 20.45 Saladuslik Aafrika. Benin 21.15 AegRuum 22.05 Viru 23.05 Väikesed matadoodrid 23.55 Mis juhtuks, kui...? 00.27 ERR.ee uudised</p>	<p>07.30 Kröll 07.45 Animasarjad 08.35 Pipi Pikkusuk 08.55 Samsam 09.05 Putke põik 19.09.15 Loomaait tee 64 09.25 Beni ja Holly väike kuningriik 09.40 Tinga Tinga lood 09.50 Samsam 10.00 Holly City haigla 11.00 Idioot 12.40 Vaba tahe 13.11 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Operator Köps marjametsas 16.35 Mukk ja Tšavapa 16.50 Ruff tegutseb 17.00 Willy Fogiga ümber maailma 17.25 Hiirelabor 17.30 Pipi Pikkusuk 17.50 Fiksidud 18.00 Väike prints 18.25 Tugitoolisport 18.35 Tinga Tinga lood 18.50 Loomaait tee 64 19.00 Beni ja Holly väike kuningriik 19.10 Samsam 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 AK (vene keeles) 19.45 Kergejõustiku MM Pekingis. Päeva kokkuvõte 20.45 Varjatud kuningriigid 21.35 Häbi 23.15 Plekktrum 23.55 Kontakt 01.22 ERR.ee uudised</p>
<p>06.15 Rizzoli ja Isles. Mulle meeldivad su valed 07.05 Delfiin Flipper 07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused 08.00 Suvereporter* 09.00 Põhi ja lõuna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Natalia saatuse lained 12.30 Saladused 13.30 Huumoritähed 14.00 Suur lotokolmapäev - Rooside sõda 15.00 Eestlane ja venelane 15.30 Lastega kodus 16.00 Meie Charly. 17.00 Natalia saatuse lained 18.00 Põhi ja lõuna 20.00 Suvereporter 21.00 Loomahullud 21.30 Naabriplika 23.30 Pärapärgu perekond. Selgeltnägija. Pulmad 00.30 Õigluse liiga. Kriis kahel Maal 02.00 Mõrvaenetajad. Kasutu leping 02.45 Köök 03.05 Suvereporter* 03.55 Kuula mu laulu 04.40 Meie Charly* Palju õnne sünnipäevaks 05.25 Doktor Oz. Kas geelmaniiküür on ohutu?</p>	<p>06.15 Rizzoli ja Isles. Virtuaalarlastus 07.05 Delfiin Flipper 07.35 Sylvesteri ja Tweety seiklused 08.00 Suvereporter* 09.00 Põhi ja lõuna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Natalia saatuse lained 12.30 Loomahullud 13.00 Naabriplika*. Tädi Milli ehk heategevus Esna moodi 15.00 Eestlane ja venelane. Kõik inimese jaoks 15.30 Lastega kodus. Sõber Joey 16.00 Meie Charly. Charly on ohus 17.00 Natalia saatuse lained 18.00 Põhi ja lõuna 20.00 Suvereporter 21.00 Huumoritähed 21.30 Meie aasta Hiinas. Õko ja põllumajandus 22.20 Müstilised lood. Elavad ja surnud. Vallaliseks neetud 23.20 Maxwell Smart - Agent 86 01.30 Arlington Road 03.25 Suvereporter* 04.15 Saladused 04.35 Meie Charly. Charly on ohus 05.20 Doktor Oz. Uus keha</p>	<p>06.10 Suvereporter* 07.00 Garfield. Mutionu ekspress 07.30 Kassid ja koerad 09.10 Top Shop 09.25 Aedniku aabits. Kuidas kuivatada ravimtaimi? 09.55 Laula mu laulu. Finaal 11.25 Kuula mu laulu 12.25 Huumoritähed 12.55 C-Komando 13.30 Meie Charly. Väike ahv, suur armastus. Kaalutud risk. Sandra lootus. Palju õnne sünnipäevaks. Sandra mõistab, et tema elu jätkub nüüd ratastoolis. 18.05 Unelmate hotell - Hiina 20.00 Suvereporter+ 20.35 Galileo 21.35 Heeringas Venenuse õlal 22.05 Harry Potter ja tulepeker 01.05 Charlie inglid: täie rauaga. Kassahiti järjefilmis peavad kolm märulikaunitari leidma kunagise "Charlie inglid" 02.55 Elm Streeti luupainaja 04.30 Suvereporter+* 05.00 Dokfilm Venemaa impeeriumi-igatus</p>	<p>06.05 Aedniku aabits* Luubi all: vähentatud kõrged püsililled 06.30 Galileo 07.15 Doktor Contrapus 07.45 Sylvesteri ja Tweety seiklused 08.15 Papagoi Kesha uued seiklused 08.45 Mesilase film 10.35 Merevaade 11.05 Koguvad 11.35 Loomahullud 12.05 Nädalalõpp Kanal 12.40 9. Kodutunne 16.05 Unelmatelae - Paapua Uus-Guinea 18.05 Cecelia Ahern - Minu terve poolik elu 20.00 Suvereporter+ 20.35 Sajandi armastus. Lutfi pashat bab naise armukadedus. Arst vaatab Rüstemi läbi ja leiab päästa täi, kuid sõit Istanbuli ei kulge viperusteta. Valitseja määrab Rüstemi veisriiks. Toilema pulmapidu 22.35 India suved 23.35 S.W.A.T. - politsei eriühm 01.50 Kriitiline otsus 04.00 Leegion 05.40 Suvereporter+*</p>	<p>06.15 Delfiin Flipper 06.40 Sylvesteri ja Tweety seiklused 07.05 Meie Charly. Charly on ohus 08.00 Suvereporter* 09.00 Põhi ja lõuna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Natalia saatuse lained 12.30 Sajandi armastus 14.30 Heeringas Venenuse õlal 15.00 Eestlane ja venelane 15.30 Meie Charly. Charly jõulud 17.00 Natalia saatuse lained 18.00 Põhi ja lõuna 20.00 Suvereporter 21.00 Krimi 21.30 Kuulus vanem: needus või õnnistus? 22.30 NCIS Los Angeles. Must minevik 23.30 Operatsioon "Lõppmäng" 01.10 Kaks ja pool meest 01.35 Viimane võmm. Elagu sport 02.25 Nikita. Plats puhtaks 03.05 Suvereporter 03.55 Merevaade 04.20 C-Komando 04.50 Rizzoli ja Isles. Aitab draamast minu elus 05.30 Doktor Oz. Kuues meel</p>	<p>06.15 Delfiin Flipper 06.40 Meie Charly. Charly jõulud 08.00 Suvereporter 09.00 Põhi ja lõuna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Natalia saatuse lained 12.30 Kodutunne 13.30 Krimi 14.00 Galileo 15.00 Eestlane ja venelane. Lihtsalt dürgitus... 15.30 Lastega kodus. DJ suu probleem 16.00 Meie Charly. Huvastijätt Johannesega 17.00 Natalia saatuse lained 18.00 Põhi ja lõuna 20.00 Suvereporter 21.00 Suur lotokolmapäev - Rooside sõda 22.00 Saladused 23.00 Köök 23.30 Hawthorne. Tupikus 00.25 Motiiv. Hiiliv Tom 01.25 Vahelõvetoja. Pereasi 02.10 Krimi 02.35 Aedniku aabits* 03.05 Suvereporter* 03.55 Klipijah 04.40 Ameerika tippmodell 05.25 Doktor Oz. Mürkidest vabanemine</p>	
<p>06.15 Monsuno 06.40 Käsnakalle Kantpüks 07.05 Väike merineitsi 07.30 Käsnakalle Kantpüks* 07.55 Súdameasi: Hiilgus ja sära 08.55 Maitse 09.55 Kirgide torm 11.00 Vaprad ja ilusad 11.30 Top Shop 11.45 Kätemaksukontor 12.50 Kandidid: Kummitus tapja sees 13.45 Suvesangarid 14.15 Armastuse pisarad 15.15 Vaprad ja ilusad 15.50 Kirgide torm 16.55 Súdameasi: Võidusõiduhobused 18.00 Maitse 19.00 Suvised Seitsmesed 20.00 Narnia kroonikad: koiduränduri teekond 22.10 12 aastat orjana. Tõsielul põhinev hämmastav lugu ühe mehe võitlusest elujäämise ja vabaduse nimel 01.00 Dr House: Armastus on pime. 02.00 Firma 02.50 Eesti meelelahutusauhinnad 2015 04.10 Suvesangarid suvets trimmi 04.35 Suvised Seitsmesed 05.25 Selline on elu!</p>	<p>06.15 Monsuno 06.40 Käsnakalle Kantpüks 07.05 Väike merineitsi 07.30 Käsnakalle Kantpüks* 07.55 Súdameasi: Võidusõiduhobused 08.55 Maitse 09.55 Kirgide torm 11.00 Vaprad ja ilusad 11.30 Top Shop 11.45 Narnia kroonikad: koiduränduri teekond 14.15 Armastuse pisarad 15.15 Vaprad ja ilusad 15.50 Kirgide torm 16.55 Súdameasi: Isade patud 18.00 Maitse 19.00 Suvised Seitsmesed 20.00 Padjaklubi: Pesahitmine. 21.00 Rokipeer, komöödia 23.00 Hullumeelsed perekonnad 01.00 Tagalaässad: Tüngasõda Suur ülevaatus 01.50 Midsomeri mõrvad: Saladused ja nuhid 03.35 Uus tüdruk: Taaskäivitav. Schmidt korraldab peo, et taasluua oma kaubamärk. Cece tutvustab sõpradele oma uut kallimat 04.00 Padjaklubi: Pesahitmine* 04.50 Suvised Seitsmesed</p>	<p>05.40 Kirgide torm 07.25 Monster High lühifilmid 07.35 Ever After High: Truude südame päev 09.05 Glee: Meeldivad unenäod 10.00 Heimari kokaklubi. Grillitud searibi ja šokolaadikreem värsketelate marjadega 10.30 Laupäev perega 11.00 Tuhkatriinu Pariisis 13.10 Võimalik vaid Venemaal* 13.35 Päev, mis muutis mu elu: Afganistanis jalad kaotasin: Madise lugu 14.05 Minimissid: Arizona kullarannik 15.05 Marley ja mina: kutsikadega 16.55 Midsomeri mõrvad: Midsomeri rapsoodia 19.00 Suvised Seitsmesed. Nädalalõpp 19.30 Mängufilm Ühe äpardipäevik: Rodrick 21.30 Padjaklubi: Usalduskriis 22.35 Kurb Jasmine 00.35 Jäneseurg 02.25 Päev, mis muutis mu elu 03.00 Midsomeri mõrvad: Midsomeri rapsoodia 04.40 Heimari kokaklubi 05.10 Suvised Seitsmesed. Nädalalõpp</p>	<p>05.40 Kirgide torm 07.25 Monster High lühifilmid 07.35 Ever After High: Truude südame päev 09.05 Glee: Tuled kustu 10.00 Ühe äpardipäevik: Rodrick on kunn 12.00 Eesti otsib superstaari 14.45 Lizzie McGuire - koolitüdrukust popstaariks 16.30 Võimalik vaid Venemaal* 16.55 Midsomeri mõrvad 19.00 Suvised Seitsmesed. Nädalalõpp 19.30 Kätemaksukontor: Patt 21.30 Meie maja 23.15 Politseipere: Eesmärgid ja vahendid 00.15 Kätemaks: Kokkumäng. Emily seisab kindlalt Danieli kõrval ja Daniel läheb vastamisi oma suure riivaal Jason Prosseriga, et sõlmida tähtis leping, mida Victoria soovib ära hoida. Aideni tee võtab süngel pöördel 01.15 Minimissid 02.15 Midsomeri mõrvad 04.05 Suvesangarid 04.55 Suvised Seitsmesed. Nädalalõpp 05.25 Kirgide torm</p>	<p>06.15 Monsuno 06.40 Käsnakalle Kantpüks 07.05 Väike merineitsi 07.30 Käsnakalle Kantpüks 07.55 Súdameasi: Isade patud* 08.55 Maitse 09.55 Kirgide torm 11.00 Vaprad ja ilusad 11.30 Top Shop 11.45 Kätemaksukontor 12.4</p>		

KP Factory on endise Kohila Paberivabriku territooriumil kooli- ja kirjatarvete tootmisega tegelev ettevõtte alates 2009. Enamus toodetest eksporditakse. Kohalikul Balti turul on ettevõtte suurimaks partneriks ettevõtte asutanud Knapka ketti opereeriv Charlot OÜ.

KP Factory OÜ võtab tööle täistööajaga:

KP FACTORY OÜ PAKUB TÖÖD TOOTMISLIINI OPERAATORILE

Tööülesanded:

Tootmisliini käitamine, hooldamine ning remonttöödel osalemine vastavalt ettevõttes kehtivale töökorraldusele ja tootmise protseduurile

Nõudmised kandidaadile:

Soovitavalt kutseharidus või tootmismasinate käitamise kogemus
Hea tehniline taip
Kohusetundlikkus
Eesti keele oskus

Omalt poolt pakume:

Huvitavat ja stabiilset tööd edukas ettevõttes
Kaasaegset töökeskkonda ja töövahendeid
Väljaõpet kohapeal
Heale tööle väärilist tasu

Töökoht asub Kohilas, Tööstuse 19a
Töö vahetustega
Tööle asumise aeg: kohe
Lisainfo +372 489 0010

Sooviavaldus ja elulookirjeldus saata aadressil: sales@kpf.ee või jätta KP Factory OÜ valvelauda aadressil Tööstuse 19a, Kohila

OÜ Priimo Mets ostab:

- metsakinnistuid,
- kasvavat metsa,
- kasepakku, okaspuu palki,
- paberipuitu, küttepuid,
- võsa hakkeks.

Pakub:

- saematerjali,
- metsaveoteenust.
- kase küttepindu ja kase kütteklotse bigbag kottides

Tel. 506 9966; 489 0696
E-post priimo.mets@priimo.ee

Raplamaa tootjate ühine kauplus on avatud

E-R kella 10-17.30 ja L kella 10-14
(pühapäeval ja riiklikel pühadel suletud)

Hariduse 3, Konsumi kõrval.
Talupoega ühest uksest

Tel 5788 0357,
e-post: raplamaatoode@gmail.com
Koduleht: www.raplamaatoode.ee
MTÜ Väärt Raplamaa Toode
ootab endaga liituma ka uusi tootjaid.

Eelistage Raplamaist!

Kuga mööblikauplustes müügil SUUR VALIK köögi-, elutoa-, lastetoa- ja magamistoamööblit.

VALIK TÄIENE PIDEVALT!

Tule ja tutvu! Hinnad soodsad
Suurema ostu puhul tingimisvõimalus.
JÄRELMAKS PROTSENDIVABA!

MEIE KAUPLUSED:

RAPLAS Piiri 5A,
E-R 9.30-18, L 9-15
Telefon 489 4453

PÕLVAS Jaama 69 D
telefon 799 1489

VALGAS Vabaduse 2
telefon 767 0173

JÕGEVAMAAL Pauastveres
telefon 77 1310

TÜRIL Tehnika 8
E-R 9.30-18, L 9-15
telefon 384 8576

VILJANDIS Riia mnt 52
telefon 433 6029

ABJA-PALUOJAS Tiigi 1, telefon 436 0158

KUGA mööblid
kogemus mugavusest

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiatud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 525 9788, harry@grundar.ee
faks 443 0376, Tehnika 15, Paikuse

Ostame metsamaterjali, raieõigust ja metsakinnistuid.

Tel 514 8238, 523 7944, 503 8777
e-mail: eesti@metsagroup.com

Metsäliitto Eesti AS on nüüd Metsä Forest Eesti AS

Uniplast OÜ otsib oma meeskonda MÜÜGIJUHTI

Töö kirjeldus:

- müügitgevuse kavandamine, juhtimine, koordineerimine ja jälgimine
- aktiivne kliendisuhete loomine ja hoidmine
- hinnapakumiste koostamine ja klientide nõustamine

Nõudmised kandidaadile:

- hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus
- analüütiline mõtlemine
- eesti ja inglise keele oskus
- täpne, korrektne, kohusetundlik
- stressitaluvus
- B-kategooria juhiluba

Kasuks tuleb:

- soome ja vene keele oskus suhtlustasandil
- varasem müügitöö kogemus

Ettevõtte pakub:

- aktiivset eneseteostusvõimalust
- tööautot
- mitmekülgset tööd arenevas ettevõttes

CV saata 3. septembriks e-postile madis@uniplast.ee

Balteco Mööbel on kodumaisel kapitalil põhinev ettevõtte, mis alustas tootmistegevust 1995. aastal. Ettevõtte põhitegevuseks on MDF-plaadist vannitoamööbli, mööblidetailide ja valumarmorist valamute valmistamine ja turustamine.

OÜ Balteco Mööbel otsib oma kollektiivi RAAMATUPIDAJAT.

See töö sobib sulle, kui:

- omad rakenduslikku või akadeemilist kõrgharidust;
- oled inspireeriv, rõõmsameelne ja ei karda väljakutseid;
- pead oma töös lugu korrektsusest, täpsusest ning oled süsteemne, kõrge pingetaluvusega, hea analüüsi- ja koostöövõimega;
- suhtled vabalt eesti keeles ja saad hakkama võõrkeeltes (vene, inglise ja/või saksa).

Sinu tööülesanded on:

- ettevõtte raamatupidamise korraldamine;
- valmistoodangu ja materjalide liikumise kontroll jne.

Ettevõtte pakub:

- mõnusat kollektiivi;
- eneseteostuse võimalust ja professionaalseid väljakutseid.

Palun saata CV ja motivatsioonikirj: tarmo.silluta@baltecomooebel.ee.
Lisainformatsioon telefonil 526 0416

OSTAB

- metsakinnistuid
- hüpoteegiga ja läbiraiatud kinnistuid

Tel 511 0415, 517 9866, 489 4055. www.landeker.ee

Puidust liistude ja lengide tootmisega tegelev ettevõtte
VINDOR OÜ Raplamaal Keavas pakub tööd.

Tööd saavad:

PAHTELDAJAD/VIIMISTLEJAD
Soovitavalt naisterahvad.

**TOOTMISTÖÖLISED
VÄRVILINIOPERAATORID**
Väljaõpe kohapeal.

TÖSTUKIJUHID

Kasuks tuleb eelnev kogemus.

Töö on kahes vahetuses E-R 6-14.45, 14.45-23.30.
Ettevõtte transport kahes vahetuses marsruudil Rapla-Keava-Rapla.

Info: 5615 0718 E-mail: info@vindor.ee

- Ostame METSAKINNISTUID, ka raiatud ja hüpoteegiga
- Ostame PÖLLUMAAD

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

Lai 10, 80010 Pärnu
Tel 447 7900, 528 5263
Faks 447 7903, metsagrupp@hot.ee

ÜHES PIRITA JÕEÄÄRSES KÜLAS

SINA MAJASUU ALEVIK LÄÄNE-VIRUS

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA NIŠS

SIIM HUNT NETI-LÜHEND KÕVERASSE

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLAD

SASS VEE TESLA KOKKUTULEKU TANT-SUTRUPP

KOKKU-TULEKU SÄRAVAIM HETK INES ARU

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA ...PEEP 1.

ÜHES PIRITA JÕEÄÄRSES KÜLAS

SINA MAJASUU ALEVIK LÄÄNE-VIRUS

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA NIŠS

SIIM HUNT NETI-LÜHEND KÕVERASSE

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLAD

SASS VEE TESLA KOKKUTULEKU TANT-SUTRUPP

KOKKU-TULEKU SÄRAVAIM HETK INES ARU

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA ...PEEP 1.

U

PIHUS URVE HÜÜDNIMI AINA

...ABI (ravi) JÕGI VENES

JÕGI AASIAS SAKSA EESSÕNA

SINA (saksa k) ERRVEEKAA ...-TASS SÕSARA

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA VOKAALITUD LUKUD

12 KUUD PEAD EKS-TIBIBÄND

VÄSIMUS-VOOG VALLSELJAK TERAV ESE

VAHU-TAV VIHA ...ARVELDUS... ...PLAASTER

...AIANI (tarast tarani) KANDE-TARIND

ISIKLIK KLAHV-INSTRUMENT MITTE NII

AASIA RIKKUR VANKRI OSA PALGA ASEAINE

ELLE-MAI NAISENIMI NEOON LOS ANGELES

USA N-NAITLEJA

...VÕISTLUS KOKKU-TULEKUL (kus "ristiti" Uusküla spordikoht)

...VÕISTLUS KOKKU-TULEKUL

JOOD VÕISTLUS KOKKU-TULEKUL

VEERA SAAR PETMISEST PRII AMEERIKA

TIHU-MEETER SULTANIRIIK FERRUM

...VÕISTLUS KOKKU-TULEKUL JAKUUTIA RAHVA LIIGE

MINA (soome k) IGAPÄEVA-TAEVANE VESI

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA (võõrustaja)

ARSEEN PARTEI PROGRESS

TUNDRUTE RÜHM (Skandinaavia mägedes) OÕBIK ANTS INNA UIT

...VÕISTLUS KOKKU-TULEKUL

AMPER

ENN METS URMAS ALENDER

LÄTI MEHENIMI ROHELINE (inglise)

SÕNAKAS VASTNE SPORDIKOHT UUSKÜLAS (õige nimega)

JALUST PUNKT KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA

ILMAR VARITSEMA RAINE LOO

ÕINE SEGADUS MUUSEAS MEHENIMI

PAHA POISS PÄIKE (ingl) PIU ja ... ULVI

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLAD KILLO-

KRAAPSUGI KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA

DETSI-MUUSIKA-STIIL DEJA...

VOODI ALEVIK RAPLA VALLAS LINNU KÄTE (mitm)

ENDINE ROOTSI SUUSKUR SASSIS "POOS"

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA TONN

PEA-BUNDI VÕISTLUS KOKKU-TULEKUL

VALTU KÜLA SÜMBOL JAATUS VÄÄRTUSETU HUUMOR

VOODI ALEVIK RAPLA VALLAS LINNU KÄTE (mitm)

ENDINE ROOTSI SUUSKUR SASSIS "POOS"

KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLAD KILLO-

KRAAPSUGI KOKKU-TULEKUL OSALENUD KÜLA

CIRKA 28-31 g TEMAL AAR

U

N

Koostas: Aivi Meister

*08. augustil toimus Rapla Vallade IV kokkutulek (NB! lahendamisel spikerdamisvõimalus samasisulisest artiklist)

LASTELE

LEIA VASTANDSÕNAD, SAAD LAHENDI (NÄITEKS SUUR – VÄIKE)

KEERULINE	_____
KENAKE	_____
KITSAS	_____
PIKK	_____
ISSI	_____
MITU	_____
SEISTES	_____
KINNI	_____
TILLUKE	_____

AUHINNAKS

MAGUS ELU

5€

Kommi-poe kinkekaart

RAPLA, TALLINNA MNT 23

ÕIGESTI VASTASID:
 ARON TERRAS
 MARTTI PUHKAN
 SUSANNA LIISA KUUSEÕIS
 KRISTOFER ERIC KUUSEÕIS
 KAROL KEELMANN
 RENNO KEELMANN
 LISETE LAINAS
 RAINER ARRO
 RASMUS ARRO

TENNISE TREENINGU KINKEKAARDI VÕITIS RASMUS ARRO

EELMISE MÕISTATUSE VASTUS OLI „MINGEM REISIMA“

Auhinna saab kätte Raplamaa Sõnumite toimetusest

Kõikide õigesti vastanute vahel loosime välja Talupoe kinkekaardi

Saada ristsõna vastus hiljemalt 24. augustiks e-postile: kuulutused@sonumid.ee (märksõnaga "täiskasvanute ristsõna" või "lasteristsõna") või Raplamaa Sõnumite toimetuse aadressil Viljandi mnt 6, Rapla 79511. NB! Loosimises osalevad ainult märksõnaga vastused. Auhinna saab kätte toimetusest kahe nädala jooksul.

12. augustil ilmunud suure ristsõna vastus on „...KATSETADA JUURDELÕIKUST...“. Kaks piletit Mart Sanderi mononäidendile "Juhuslik nimetaja" võitis REET TAMMEVÄLI

TÄISKASVANUTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

Vastus

Nimi

LASTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

VASTUS

NIMI

Öökullis saadi kokku kaks ühes

Aivi Meister,
Nõmme küla külavanem

Rapla valla külad said taas kokku, sedapuhku 8. augustil Valtu külas, puhastuskuuri läbi teinud Öökulli paisjärve kaldail.

Varasematest erines too IV kokkutulek selle poolest, et samal ajal toimus ka Valtu X külapäev, traditsiooni algatajaks ja eestvedajaks olid omal ajal Rita-Triinu Peussa ja Ülle Laasner.

Ülle räägib: "Valtu külapäeva traditsioon sai alguse 2006. aastal ja on väga suur rõõm, et küla aktiiv on traditsiooni edukalt elus hoidnud. Seekord oli korraldajate ring väga suur - ligi 15 inimest, igal omad ülesanded ja vastutus. Valtu küla on väga elujõuline ja tugev küla, suur aitäh meeskonnale ja korraldajatele!"

Kokku oli tulnud paarisaja inimese ringis, tosinajagu küladest, aktiivselt osalesid Valtu, Nõmme, Kodila, Kuusiku, Äherdi ja Uusküla, võrkpallis ka Mahlamäe ja Juula. Esindatud olid veel Kelba, Oela, Sikeldi, Raka ja Rõa ning osalisteks ka Rapla linnainimesi.

Lusti ja innuga võeti mõõtu erinevatel aladel: käeosavust ja silmatäpsust nõudsid koroon, vibu ja lauatenis, nokkivat nuppu ristsõnavõistlus, meeskonnatööd kanuuvõistlus ja võrkpall, enim sitkust triatlon ning toorest rammu köievedu.

Üksmeelt tõendas ilmekalt asjaolu, et mindi võistlustulele ka segakülameeskonniti. Pisiperelegi jagus tegevust piisavalt - nendega askeldas inimsuuruses Jänku-tädi, lisaks käis maalitud nägudega ringi peaaegu iga teine põnn.

Järjekord ei mängi rolli

Traditsiooniline päevakava oli Valtus pisut pea peale pööratud - kokkutuleku avamistseremoonia sai teoks alles kella 16 paiku. Võrkpallilahing algas aga juba kell 12 ja sellest madinast väljus võitjana Mahlamäe küla, järgnes Juula, kolmandaks jäi Valtu. Paar tundi hiljem võttis Puraviku sepikojas uudistajaid-huvilisi vastu Harri Riim ja samal ajal algas järve ääres võistlus-

Ja siit nad tulevad, Rapla valla külad.

Fotod: ARMAR PAIDLA

korras lauatenisekõksimine ning koroonatõksimine.

Pinksist võttis osa ainult meespere 14 isiku näol, koroonas oli mehi küll samapalju, aga lisaks tundis kiitehnikat ka neli nõrgema sugupoole esindajat - neist jäid esimestest kohta jagama Pille Laurimaa Nõmme külast ja Ülle Laasner Valtust. Maskuliinse poole pealt käis tennisereketit kindlaimalt Riho Rüüson Valtu külast, samuti kuulus talle koroonakunni tiitel.

Ja oligi käes aeg hakata sättima järve teisele kaldale kogunemiskohta, et pidulikult marssides naasta võistluspaika, kus algatuseks sai külade ühenduse esimees Tiit Tammsaar au heisata Valtu lipp, selle lehvides tervitas rahvast Valtu külavanem Andres Tozen, kes oligi kogu selle päeva ja öhtu juhtfiguur. Oma kohalolekuga jagas moraalselt toetust vallavanem Ilvi Pere, kes külade kasvavast tegutsemisest samavõrra kasvavat rõõmu tunneb.

Populaarseimaks alaks kujunes noolelennutamine, ehk siis vibuvõistlus, mis algas suits pärast avamist - osalisi oli suisa 45, naistest lennukaim "välekviibulane" oli Jaune Jõenurm ja meestest Ardi Parijõgi Valtust.

Samal ajal võtsid aerumõõtu ka kanuutajad, kellest jõulise mate tõmmetega sõudjapariiks osutus Pille Ots - Arvi

Tiri aga tõmba!

Laak, taas Valtust.

Lisaks oli korraldajatel välja pakkuda üks spetsiifiline võistlusala, mis kohalike hulgas populaarne juba kümnekond aastat - Valtu triatlon, ehk siis ujumine üle järve, pluss rattasõit-jooks ümber järve. Kokku oli oma vastupidavust proovile panemas tosin võistlejat.

Ristsõnade lahendamine.

Üldvõidu ujus-velotas-lidus endale Siim Oja, noorte meeste seas tegi sama Olle Viltok. Naispoolt edestas üsna "pika puuga" nooruke piiga Elsa Puu Valtust, teiseks platseerus Nele Laurimaa Nõmme külast. Ning auhinna sai ka kõige väiksem osavõtja Jakob Puu.

Nuppu, köit ja tulevärki

Kella 19 paiku koondus külade kaupa kiivalt omaette 14 võistkonda, lahendamaks ristsõna, kus nuputamiseks aastate külad, sädeinimesed ning nende tegemisi. Helgemad pead kuulusid Äherdi külale, neil ei õnnestunud lahendamisel teha ainsatki viga, napilt sabas oli Uusküla. Lahenduskäigud viisid kohati ka lustakate apsakateni. Nii näiteks sai Uusküla vastsest spordirajatise "Võrguplats" Rõa küla lahendajate käe läbi mingi nipiga "Põrguplaza", mille peale hiljem Rõa külavanem Sandra arvas, et Uusküla võiks oma võrguplatsile selle nime panemist igati kaaluda.

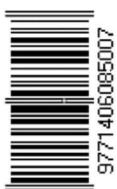
Pärast ajude raginat hakkas kostma köieveole iseloomuliku pingutuspuhkimise ja erutuska, mille tulemusena sikutas enim vastaseid enda poolele Valtu, teiseks jäi Kodila ja kolmandaks Kuusiku-Äherdi ühisvõistkond. Neljandaks rebis end Nõmme-Uusküla ühisvõistkond, kus lisaks meestele demonstreeris jõudu ka Nõmme triatlonipiiga Nele.

Lõpptulemusena sai üldarvestuses esikoha Valtu, kes võistles kõikidel aladel, kõik ülejäänud külad said sõbralikult jagada hõbemedali pjedestaali.

Kui rassimised kümnel erineval moel rassitud, võis pidu alata. Tantsujalgade rõõmuks "tulistas" laval SSB (Spido Sõprade Bänd) ning iluuhkajale oli pimeduse saabudes silmanuutamist enam kui küllaga - esmalt süüdati lõke, seejärel liugles tuleetenduse saatel parvega üle järve tantsutrupp Lootos, kaunistades hiljem ka lavalaudu, ning tund enne keskööd lahvatanud ilutulestik sähvis taevaalust värvikirevaks minutit kümnekond.

Nii et kokkuvõtteks, Uusküla külavanemat tsiteerides: „Tehti sporti, ragistati ajusid, söödi-joodi, suheldi, tantsiti, kiiguti, taieldi, tehti lõket, tänati tegijaid jne jne. Tore ja tegus päev oli.“

ISSN 2228-1886

RAPLAMAASõnumid

Rapla 79511, Viljandi mnt 6, tel 489 2133, 5567 3260 Tellimise, reklaam ja kuulutused 489 2130, 5551 1084 faks 489 2135, e-post: info@sonumid.ee, kodulehekülg: www.sonumid.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson.
Tegevtoimetaja: Inge Põlma (489 2244)
Ajakirjanikud: Vivika Veski (489 2132), Siim Jõgis (489 2139), Katri Reinsalu (489 2246), Mariliis Vest (489 2137), Stina Andok, Haldi Ellam

Tehnilise toimetuse juhataja: Siim Solman (489 2138). **Fototoimetaja:** Jaak Kadarik (489 2138). **Kujundaja:** Ulvi Blande (489 2138). **Keeletoimetaja:** Liivi Jegorov (489 2138) **Reklaamitoimetuse juht:** Ulvi Salumäe (489 2130). **Reklaamijuht:** Kadri Paju (489 2131) **Raamatupidaja:** Juulija Rüsse (489 2136, 489 2133)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Honoraririkke tellitud kaastõid. Raplamaa Sõnumeid on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskonnadest, raamatukogudest, toimetuse reklaamiosakonnast ja internetis Raplamaa Sõnumite koduleheküljel.

Toimetust võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi. Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8.30 - 17 Viljandi mnt 6, Rapla. Tel 489 2130, faks 489 2135. **Väljaandja:** OÜ Nädaline. **Trükk AS Printall.** Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse: pn@eall.ee või tel 646 3363